NACIONALNI PREIZKUSI ZNANJA

Letno poročilo o izvedbi v šolskem letu 2001/2002

Državni izpitni center

December, 2002

"Nacionalni preizkusi znanja", Letno poročilo o izvedbi v šolskem letu 2001/2002 je na podlagi 3. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli (Ur. L. RS 19/01, 74/01) sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja na 27. seji dne 10. 12. 2002.

Izdajatelj:
Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja
Dr. Cveta Razdevšek-Pučko

Založnik
Državni izpitni center
Mag. Darko Zupanc

Uredniški odbor
Dr. Andrejka Slavec Gornik, urednica
Dr. Cveta Razdevšek-Pučko
Dr. Zora Rutar Ilc
Mojca Samardžija
Dr. Drago Žagar

Avtorji prispevkov
Gašper Cankar
Dr. Lucija Čok
Gloria Čuže
Darija Domanjko
Dr. Saša A. Glažar
Polona Kolšek
Marija Mojca Maleš
Saša Masterl
Mojca Novak
Dr. Cveta Razdevšek-Pučko
Dr. Zora Rutar Ilc
Mojca Samardžija
Erika Semen
Dr. Andrejka Slavec Gornik
Mag. Mojca Štraus
Alenka Tratnik
Joži Trkov
Tadeja Vehovec
Dr. Drago Žagar
Matejka Žagar
Predmetne komisije

Jezikovni pregled
Milena Kerndl

Računalniško oblikovanje
Nina Matijaš

Tisk
Državni izpitni center

Naklada
700 izvodov

ISSN: 1581-5315

VSEBINA

1. Uvod ... 6
1.1 Zakonska podlaga za nacionalne preizkuse znanja ... 6
1.2 Naloge, cilji in doktrina Državne komisije za vodenje nacionalnih preizkusov znanja ... 9
2. Poročila ... 10
2.1 Poročilo o delu Državne komisije v prvem letu delovanja ... 10
2.2 Poročilo o delu predmetnih komisij ... 14
2.2.1 Predmetna komisija za slovenščino ... 14
2.2.2 Predmetna komisija za italijanščino ... 15
2.2.3 Predmetna komisija za madžarščino ... 16
2.2.4 Predmetna komisija za matematiko ... 16
2.2.4.1 Matematika ob koncu 1. obdobja ... 17
2.2.4.2 Matematika ob koncu 3. obdobja ... 17
2.2.5 Predmetna komisija za angleščino ... 18
2.2.6 Predmetna komisija za nemščino ... 20
2.2.7 Predmetna komisija za likovno vzgojo ... 20
2.2.8 Predmetna komisija za glasbeno vzgojo ... 21
2.2.9 Predmetna komisija za geografijo ... 22
2.2.10 Predmetna komisija za zgodovino ... 22
2.2.11 Predmetna komisija za fiziko ... 23
2.2.12 Predmetna komisija za kemijo ... 24
2.2.13 Predmetna komisija za biologijo ... 25
2.2.14 Predmetna komisija za športno vzgojo ... 26
2.3 Poročilo o delu šolskih komisij ... 27
2.3.1 Izvedba nacionalnih preizkusov znanja ... 28
2.3.2 Poročilo o odgovorih ravnateljev in šolskih komisij na vprašalnik Državne komisije ... 28
2.4 Mnenje učiteljev o nacionalnih preizkusih znanja ... 30
2.5 Poročilo o odzivih učencev in staršev ... 33
2.5.1 Poročilo o odzivih učencev ... 33
2.5.2 Poročilo o odzivih staršev ... 37
3. Priprava in izvedba nacionalnih preizkusov znanja ... 39
3.1 Izobraževanje članov Državne komisije in predmetnih komisij ... 39
3.2 Usposabljanje učiteljev za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli ... 40
3.3 Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev ... 40
3.4 Priprava gradiva za nacionalne preizkuse znanja ... 41
3.5 Nacionalni preizkusi znanja za učence s posebnimi potrebami ... 42
3.6 Izmenjava zunanjih nadzornih učiteljev ... 44
3.7 Dostava in zbiranje gradiva ... 45
3.7.1 Dostava tajnega gradiva na šole ... 45
3.7.2 Vračanje tajnega gradiva ... 46
3.8 Vrednotenje in ocenjevanje ... 47
3.8.1 Moderacija navodil za vrednotenje in ocenjevanje ... 47
3.8.2 Potek zunanjega ocenjevanja 2002 ... 49
3.8.3 Predlog pretvarjanja točk, doseženih na nacionalnih preizkusih znanja v lestvico ocen oz. točkovno lestvico ... 49
3.9 Varstvo pravic učencev ... 51
3.9.1 Poročilo o vpogledih s ponovnim pregledom pisnih preizkusov za redni rok ZPZ ... 51
3.9.2 Poročilo o vpogledih s ponovnim pregledom pisnih preizkusov za naknadni rok ZPZ ... 52
4. Rezultati nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja ... 53
4.1 Statistična analiza rezultatov nacionalnih preizkusov znanja ... 53
4.1.1 Slovenščina ... 55

4.1.2 Angleščina ... 56
4.1.3 Nemščina ... 57
4.1.4 Matematika ... 58
4.1.5 Fizika ... 59
4.1.6 Biologija ... 60
4.1.7 Kemija ... 61
4.1.8 Geografija ... 62
4.1.9 Zgodovina ... 63
4.1.10 Likovna vzgoja ... 64
4.1.11 Glasbena vzgoja ... 65
4.1.12 Športna vzgoja ... 66
4. 2 Mnenja predmetnih komisij ... 67
4.2.1 Predmetna komisija za slovenščino ... 67
4.2.1.1 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 1. obdobja ... 67
4.2.1.2 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja ... 68
4.2.2 Predmetna komisija za italijanščino ob koncu 1. obdobja ... 70
4.2.3 Predmetna komisija za madžarščino ob koncu 1. obdobja ... 70
4.2.4 Predmetna komisija za matematiko ... 72
4.2.4.1 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 1. obdobja ... 72
4.2.4.2 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja ... 74
4.2.5 Predmetna komisija za angleščino ... 75
4.2.6 Predmetna komisija za nemščino ... 76
4.2.7 Predmetna komisija za likovno vzgojo ... 77
4.2.8 Predmetna komisija za glasbeno vzgojo ... 78
4.2.9 Predmetna komisija za geografijo ... 80
4.2.10 Predmetna komisija za zgodovino ... 80
4.2.11 Predmetna komisija za fiziko ... 81
4.2.12 Predmetna komisija za kemijo ... 82
4.2.13 Predmetna komisija za biologijo ... 84
4.2.14 Predmetna komisija za športno vzgojo ... 85
4.3 Ugotovitve, ocene in predlogi po prvem letu izvedbe nacionalnih preizkusov znanja ... 88
5. Priloge ... 92
5.1 Koledar nacionalnih preizkusov znanja ... 92
5.2 Člani organov za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja ... 93
5.2.1 Člani Državne komisije ... 93
5.2.2 Člani predmetnih komisij ... 93
5.2.3 Člani šolskih komisij ... 96
5.2.4 Seznam devetletnih osnovnih šol ... 100
5.2.4.1 Seznam 39 osnovnih šol, ki so bile vključene v nacionalne preizkuse znanja ob koncu 1. obdobja ... 100
5.2.4.2 Seznam 18 osnovnih šol, ki so bile vključene v nacionalne preizkuse znanja ob koncu 3. obdobja ... 102

Ocenjevanje znanja ali vrednotenje poti do uspeha?

V devetdesetih letih smo na osnovi mnogih primerjalnih študij in preučevanj evropskih izobraževalnih sistemov postavili v Sloveniji osnove prenovi vseh izobraževalnih stopenj od vrtca do univerze. Ta proces se bo v drugi polovici tega desetletja prevesil iz preizkusnega v sistemsko obdobje, vendar ne bo zaključen. V postopkih spremljanja, usmerjanja in vrednotenja učinkov prenove bo analiza teh učinkov terjala bodisi dopolnitve izobraževalnih vsebin, bodisi ponovne premisleke o njihovi predstavitvi ali celo spremembe enega in drugega. Novi in prenovljeni učni načrti in zasnova kurikulumov pa so nedvomno ponudili slovenskim učencem, dijakom in študentom možnosti, da se izobražujejo po mednarodno primerljivih standardih znanja, postopki učenja in poučevanja pa jim omogočajo kar najbolje razviti sposobnosti in spretnosti, saj je tudi učitelje vključila v proces nenehne strokovne rasti in jih spodbudila za doseganje višje kvalitete poučevanja.

V prenovi osnovnega šolstva sta vrednotenje in ocenjevanje njeni temeljni sestavini. Celostno vrednotenje znanja, objektivno preverjanje učinkov učenja in poučevanja, dejavno sodelovanje učencev in učiteljev v postopkih preverjanja imajo poleg izobraževalnih ciljev tudi vzgojni namen. Poleg dejstva, da z objektivnim preverjanjem učenec skupaj z učiteljem ugotavlja, kako daleč je uspel priti na svoji izobraževalni poti, odkriva tudi to, koliko je lahko sam odgovoren za uspeh, ki ga je že dosegel, ter zmore uvideti cilje, ki jih še želi doseči. Seveda pa mora biti način vrednotenja znanja učencu znan in sprejemljiv. V predlaganih rešitvah prenove je zato poleg zunanjega, številčnega tudi opisno ocenjevanje, ki v sestavljenosti obojega ponuja popolnejše spremljanje učencem samim, njihovim staršem in učiteljem. Vrednotenje dosežkov z različnimi oblikami ocenjevanja ni le merjenje prehojene poti do izobraževalnih ciljev, pač pa tudi vzgajanje k samoocenjevanju in prevzemanju odgovornosti za lasten učni uspeh.

Mnoge države v Evropi poznajo končno preverjanje znanja na posameznih stopnjah izobraževanja. Na primer, matura in poklicna matura, sta tako v Sloveniji kot drugje preizkusa ob koncu srednjega šolanja. Dijaki se na tem preizkusu dokažejo, preden si izberejo poklicno usmeritev ali študijski program. Diploma in za njo še drugi mejniki na poklicni poti so posamezne faze vseživljenjskega učenja, kajti potreba po učenju in poklicni rasti nas spremlja vse do pozne starosti.

Da bi se tudi na posameznih ravneh osnovnega šolanja učenci lahko preizkusili, preverjali svoje dosežke in jih primerjali med seboj, dokazali sebi in drugim, kaj zmorejo, smo v slovenski zakonodaji opredelili na koncu prvih dveh obdobij prostovoljno zunanje preverjanje, ob koncu zaključnega obdobja pa obvezno preverjanje z nacionalnim preizkusom znanja, s katerim preverjamo minimalne standarde znanja učencev. Ustrezno pripravljene naloge preverjanja, učencu prijazni postopki in tehnike, sodelovanje učiteljev v pripravi in izvedbi preizkusov učencem pomagajo oblikovati zavest o tem, kaj znajo in kaj s tem znanjem zmorejo storiti. Strokovnjaki v predmetnih komisijah, zunanji in šolski ocenjevalci, učitelji, učenci in starši bodo vsak po svoje doprinesli, da bodo nacionalni preizkusi znanja in sposobnosti postali običajen pojav v šolskem procesu, pričakovani mejnik na prehodih med šolskimi obdobji in sestavina vzgajanja na poti k odraslosti.

Dr. Lucija Čok,
ministrica za šolstvo, znanost in šport

1. Uvod

1.1 Zakonska podlaga za nacionalne preizkuse znanja

- je **Zakon o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 12/96, 33/97 in 59/2001)**.

Področje preverjanja znanja ob koncu vzgojno-izobraževalnih obdobij je zajeto v naslednjih členih zakona:
– 64. člen (preverjanje znanja ob koncu obdobij)
– 65. (namen preverjanja)
– 66. (organizacija preverjanja znanja)
– 67. (prilagojeni programi)
– 68. (ugovor na oceno)
– 72. (uspešno dokončanje devetega razreda)
– 73. (uspešno opravljeno zaključno preverjanje znanja)
– 74. (ponovno zaključno preverjanje znanja)
– 75. (deseto leto izobraževanja)
– 84. (zaključno spričevalo)
– 91. (preverjanje znanja ob koncu obdobij – izobraževanje na domu)
– 97. (namen in uporaba zbirk podatkov)
– 108. (zaključno preverjanje znanja – prehodne in končne določbe)

»Ob koncu obdobij se znanje učencev preverja z nacionalnimi preizkusi znanja, s katerimi se preverjajo minimalni standardi znanja učencev.

Ob koncu prvega in drugega obdobja je preverjanje znanja iz prvega odstavka za učence prostovoljno, v tretjem obdobju pa je za vse učence obvezno.

Ob koncu prvega obdobja se preverja znanje učencev iz slovenskega jezika in matematike.

Ob koncu drugega obdobja se preverja znanje učencev iz slovenskega jezika, matematike in tujega jezika.

Znanje učencev ob koncu prvega in drugega obdobja po standardiziranem postopku preverja osnovna šola sama. Rezultati preverjanja znanja so dodatna informacija o doseženem znanju učencev.

Ob koncu tretjega obdobja šola po standardiziranem postopku v sodelovanju z zunanjimi ocenjevalci preverja znanje učencev iz slovenskega jezika, matematike in tujega jezika ali drugega obveznega predmeta (v nadaljevanju: zaključno preverjanje znanja).
Tuj jezik oziroma kateri drugi obvezni predmet izbere učenec sam.

Ne glede na določbo drugega, tretjega in petega odstavka tega člena se znanje učencev na narodno mešanih območjih preverja:
– ob koncu prvega obdobja iz slovenskega ali italijanskega oziroma madžarskega jezika in matematike;
– ob koncu drugega obdobja iz slovenskega ali italijanskega oziroma madžarskega jezika, matematike in tujega jezika;
– ob koncu tretjega obdobja iz slovenskega ali italijanskega oziroma madžarskega jezika, matematike in tujega jezika oziroma drugega obveznega predmeta.

Tretji in četrti odstavek tega člena nista obvezna za zasebne šole, ki izvajajo programe osnovne šole po posebnih pedagoških načelih.«

(64. člen Zakona o osnovni šoli)

Predpisi, povezani s preverjanjem in ocenjevanjem znanja z nacionalnimi preizkusi, ki jih je sprejelo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport:

- **Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v 9-letni osnovni šoli**
  (Ur. l. RS; št. 61/99) – ureja preverjanje, ocenjevanje znanja in napredovanje učencev iz razreda v razred ter dokončanje osnovnošolskega izobraževanja po programu devetletne osnovne šole.
- **Pravilnik o šolskem koledarju**
  (Ur. l. RS; št. 44/01) – ureja vpis učencev v šolo, razporeditev pouka, pouka proste dneve in razporeditev ter trajanje šolskih počitnic v šolskem letu za učence osnovne šole ter razporeditev letnega dopusta, izobraževanja in spopolnjevanja strokovnih delavcev osnovnih šol. Opredeljuje tudi roke za preverjanje in ocenjevanje znanja učencev in roke za obveščanje staršev o učnem uspehu učencev ter način izvajanja šolskega koledarja:
  - Poglavje VIII – preverjanje znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu prvega in drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja v devetletni osnovni šoli;
  - Poglavje IX – zaključno preverjanje in ocenjevanje znanja v devetletni osnovni šoli;
  - Poglavje XIII – obveščanje o rezultatih, doseženih pri preverjanju in ocenjevanju znanja ob koncu vzgojno-izobraževalnih obdobij v devetletni osnovni šoli;
  - Poglavje XIV – izvajanje Pravilnika.
- **Podrobnejša navodila o šolskem koledarju**
  (izda ministrica za šolstvo, znanost in šport – za vsako šolsko leto sproti na podlagi 23. in 28. člena zgoraj omenjenega Pravilnika o šolskem koledarju):

  - 1. del predstavljajo (v mesecu juniju) navodila o razporeditvi pouka, počitnic in pouka prostih dni, rokih za predmetne, razredne, popravne izpite, datume razdelitve obvestil, izkazov in spričeval ter navodila o izvedbi skupinskega preverjanja znanja za učence 8. razredov osemletne OŠ;
  - 2. del podrobnejših navodil (v mesecu septembru) pa obsega datume, povezane z izvedbo preverjanja in ocenjevanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij.

- **Pravilnik o šolski dokumentaciji v 9-letni osnovni šoli**
  (Ur. l. RS, št. 64/99 in 27/02) – določa dokumentacijo, ki jo mora osnovna šola voditi oziroma izdajati učencem osnovne šole.
- **Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli**
  (Ur. l. RS, št. 19/01 in 74/01) – ureja sestavo in pristojnost organov in organizacij, pristojnih za vodenje in pripravo nacionalnih preizkusov znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli.
- **Pravila zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja**
  (sprejela ministrica za šolstvo, znanost in šport dne 15. 10. 2001) – s pravili se urejajo in zagotavljajo enaki pogoji in postopki izvedbe zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu tretjega obdobja v devetletni osnovni šoli za učence in izvajalce.

Predpisi, ki jih je sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli:

- **Navodila za preverjanje znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu prvega obdobja devetletne osnovne šole** – z njimi se urejajo in zagotavljajo enaki pogoji in postopki izvedbe preverjanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu prvega obdobja v devetletni OŠ za učence in izvajalce.
- **Navodila za varovanje tajnosti pri preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli**
- **Sklep o ravnanju v primeru ožjega sorodstva člana predmetne komisije ali učitelja predmeta z učencem**
- **Navodila o merilih za preverjanje in ocenjevanje znanja z nacionalnimi preizkusi učencev z druge šole, učencev, ki se izobražujejo na domu, učencev, ki so vpisani v deseto leto izobraževanja, in odraslih, ki so vpisani v program osnovne šole za odrasle**
- **Navodila za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami**
- **Navodila šolskim komisijam o priznavanju upravičenih razlogov**
- **Navodila o načinu določanja šifer učencev pri nacionalnih preizkusih znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli**
- **Navodila o načinu določanja nove ocene pri zaključnem preverjanju znanja**
- **Navodilo o upoštevanju točk pri zaključnem preverjanju znanja**
- **Hišni red med opravljanjem pisnega dela preverjanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja**
- **Navodila za ravnanje šole v izrednih razmerah in v nepredvidenih okoliščinah pri izvedbi preverjanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli**
- **Navodila o izvedbi vpogleda v pisne preizkuse ob koncu 3. obdobja**

Predpisi, ki jih je sprejel Državni izpitni center:

- **Koledar nacionalnih preizkusov znanja – Državni izpitni center**
- **Vodnik po nacionalnih preizkusih znanja – posebej za prvo in tretje obdobje (www.ric.si)**

1.2 Naloge, cilji in doktrina Državne komisije za vodenje nacionalnih preizkusov znanja

Naloge Državne komisije za vodenje nacionalnih preizkusov znanja (v nadaljevanju Državna komisija) so opredeljene v Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 19/01 in 74/01, v nadaljevanju Pravilnik), in sicer v 3. členu. Pri delu smo jih skušali operacionalizirati v smeri ***koordiniranja in usmerjanja dela predmetnih komisij, samostojne priprave ali sodelovanja*** (z MŠŽŠ in Državnim izpitnim centrom) ***pri pripravi različnih dokumentov*** (rokovnik, pravila, navodila, sklepi, vodnik) in ***informiranja*** (predmetnih komisij, učiteljev, staršev, učencev, ravnateljev, javnosti).

Skušali smo izoblikovati ***skupno doktrino nacionalnih preizkusov***. Ta se izraža na eni strani v tem, da med posameznimi predmeti, ki so predmet nacionalnih preizkusov, ni razlik, razen tistih, ki so nujna posledica narave predmetov. Na drugi strani pa Državna komisija deluje v smeri, da bi dobili nacionalne preizkuse, s katerimi bi dosegli tako neposredne kot posredne cilje oziroma kratkoročne in dolgoročne cilje, kakor so zapisani v *Izhodiščih za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli,* ki jih je (aprila 2000) pripravila Strokovno posvetovalna skupina za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v programu devetletne osnovne šole. V svojem delovanju Državna komisija izhaja tudi iz doktrine, zasnovane že v Beli knjigi in Zakonu o osnovni šoli (posebej še v noveli iz leta 2001).

Pristop, cilje in doktrino Državne komisije smo poimenovali kot usmeritev našega delovanja k cilju, in sicer: ***"Na učenca naravnani nacionalni preizkusi".***

Ta usmeritev se izraža v naslednjih značilnostih:

- ***v prvem in drugem obdobju devetletnega programa osnovne šole nacionalni preizkusi znanja niso obvezni, ampak jih učenci, starši, učitelji in šole uporabijo kot dodatno informacijo o doseženih ciljih;***
- ***v tretjem obdobju tretji predmet zaključnega preverjanja znanja izbere učenec, in sicer med vsemi predmeti obveznega predmetnika (med predmeti, ki so na izbiro, so tudi športna, glasbena in likovna vzgoja);***
- ***uporabljeni so različni načini preverjanja znanja (ustno, pisno, praktično, glede na naravo predmetov), kar učencem omogoča, da svoje znanje izrazijo na različne načine;***
- ***učenci devetega razreda imajo možnost poskusnega pisnega preverjanja iz vseh predmetov;***
- ***analiza poskusnega preverjanja je učencem in učiteljem v pomoč kot formativna povratna informacija;***
- ***v skladu z zakonom preizkusi preverjajo predvsem minimalne in temeljne standarde;***
- ***učenci imajo pri zaključnem preverjanju znanja možnost izboljševanja pisne ocene;***
- ***pri določanju končne skupne ocene, ki je kombinacija učiteljeve ocene (znanje v daljšem obdobju) in ocene nacionalnih preizkusov (enkratno preverjanje), se ocena vedno zaokroža navzgor.***

2. Poročila

2.1 Poročilo o delu Državne komisije v prvem letu delovanja

Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli (v nadaljevanju Državna komisija ali DK) je bila imenovana 28. marca 2001. Hkrati so bile imenovane tudi predmetne komisije (PK) za vse predmete. Zakonska podlaga za delovanje Državne komisije, kakor tudi predmetnih komisij, je *Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli* (Ur. l. RS, št. 19/01 in 74/01). Kot strokovno podlago pa je Državna komisija sprejela *Izhodišča za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli,* ki jih je (aprila 2000) pripravila Strokovno posvetovalna skupina za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v programu devetletne osnovne šole pod vodstvom dr. Ljubice Marjanovič Umek.

Državna komisija je delovala pretežno na sejah (v skladu s poslovnikom, ki ga je sprejela na svoji 3. seji (22. 5. 2001). Od imenovanja do zaključka šolskega leta 2001/02 je imela 21 rednih sej, 3 korespondenčne, 4 razširjene seje s predstavniki predmetnih komisij (na teh sejah so sodelovali tudi predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport), posebno sejo s Predmetno komisijo za slovenščino (analiza rezultatov poskusnega preverjanja) ter posvetovalne seje z vsako komisijo posebej v obdobju priprave preizkusov znanja (metodološki posveti).

Poleg tega so predsednica in/ali posamezne članice in člani **DK aktivno sodelovali na izobraževalnih seminarjih** za članice in člane PK (maja 2001), za učitelje v šolah prvega kroga izvajanja devetletnega programa osnovne šole (junija 2001 v Mariboru, Celju, Postojni in v Ljubljani), **na posvetih za ravnatelje** teh šol (3-krat), na vsakoletnem posvetu ravnateljev osnovnih šol v Portorožu (novembra 2001), na posvetu za pomočnike ravnateljev (februarja 2002). Udeležili so se tudi izobraževalnega seminarja za predmetne komisije o statistični obdelavi in interpretaciji statističnih analiz, ki jo je pripravil Državni izpitni center (aprila 2002).

Sodelovali so na sejah predmetnih komisij, ko so le-te oblikovale predloge za določanje mej za ocene.

Na Državnem izpitnem centru so bili dežurni v času pisnega preverjanja (poskusni, redni in naknadni rok), v času izvajanja so obiskali nekatere šole, udeležili so se slovesnosti ob podelitvi spričeval prvi generaciji učencev, ki je zaključila obvezno šolanje po programu devetletne osnovne šole.

V skladu s svojimi pristojnostmi je Državna komisija v času od 12. 06. 2001 do 19. 04. 2002 pripravila, obravnavala in sprejela vse predpise, potrebne za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja, in sicer:

- **Navodila za preverjanje znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu prvega obdobja devetletne osnovne šole** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 10. 2001);
- **Navodila za varovanje tajnosti pri preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 21. 6. 2001 in spremenila 22. 2. 2002 ter 19. 4. 2002);
- **Sklep o ravnanju v primeru ožjega sorodstva člana predmetne komisije ali učitelja predmeta z učencem** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 21. 6. 2001);
- **Navodila o merilih za preverjanje in ocenjevanje znanja z nacionalnimi preizkusi učencev z druge šole, učencev, ki se izobražujejo na domu, učencev, ki so vpisani v deseto leto izobraževanja, in odraslih, ki so vpisani v program osnovne šole za odrasle** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 21. 6. 2001);

- **Navodila za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 10. 2001);
- **Navodila šolskim komisijam o priznavanju upravičenih razlogov** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 8. 2001);
- **Navodila o načinu določanja šifer učencev pri nacionalnih preizkusih znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 10. 2001);
- **Navodila o načinu določanja nove ocene pri zaključnem preverjanju znanja** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 10. 2001);
- **Navodilo o upoštevanju točk pri zaključnem preverjanju znanja** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli dne 23. 10.2001),
- **Hišni red med opravljanjem pisnega dela preverjanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 10. 2001);
- **Navodila za ravnanje šole v izrednih razmerah in v nepredvidenih okoliščinah pri izvedbi preverjanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 23. 10. 2001);
- **Navodila o izvedbi vpogleda v pisne preizkuse ob koncu 3. obdobja** (sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli 19. 4. 2002).

Državna komisija je na podlagi 3. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 19/01 in št. 74/01) določila vsebino Vodnika po nacionalnih preizkusih znanja ob koncu prvega in tretjega obdobja devetletne osnovne šole.

Vodnik obsega tri dele:
Del A: predpisi, ki urejajo nacionalne preizkuse znanja (ob koncu prvega in ob koncu tretjega obdobja devetletne osnovne šole);
Del B: izvedbena in izvedbeno-tehnična navodila za nacionalne preizkuse znanja (ob koncu prvega in ob koncu tretjega obdobja devetletne osnovne šole);
Del C: predstavitev nacionalnih preizkusov znanja z vzorčnimi primeri nalog za posamezne predmete (ob koncu prvega in ob koncu tretjega obdobja devetletne osnovne šole).

Prvi in drugi del vodnika (Del A in del B) sta pomembna predvsem za ravnatelje, šolske komisije, nadzorne učitelje in učitelje – ocenjevalce.

Nekatera poglavja drugega dela (Del B) morajo zelo podrobno poznati tudi učitelji, ki izvajajo posamezne oblike preverjanja. V tem delu Vodnika so namreč objavljena ***Izvedbeno-tehnična navodila za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja ob koncu prvega in tretjega obdobja,*** ki urejajo predvsem logistična vprašanja izvedbe, predpisana s strani Državnega izpitnega centra (le-ta med drugim skrbi tudi za tiskanje in distribuiranje pisnih preizkusov, za zunanje ocenjevanje, za informacijski sistem …), in ***Izvedbena navodila za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja ob koncu prvega obdobja ter ob koncu tretjega obdobja***, kjer so podrobno opisani vsi postopki: od ureditve učilnic, vodenja potrebne dokumentacije, do podrobnih navodil za izvedbo vseh vrst preizkusov pri vseh predmetih. Vsebuje tudi ***Navodila za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami***.

Za vse učitelje, učence in njihove starše pa je pomemben, zanimiv in najbrž zelo koristen tretji del Vodnika (Del C), v katerem so predstavljeni nacionalni preizkusi znanja z vzorčnimi primeri nacionalnih preizkusov za posamezne predmete.

Predmetne komisije, ki so pripravile te primere, so z njimi želele konkretno predstaviti preizkuse, saj v Sloveniji doslej nismo poznali nacionalnih preizkusov znanja, predvsem ne pri predmetih, kjer tudi sicer ni bilo v navadi, da bi znanje preverjali na tak način (npr. športna, likovna in glasbena vzgoja). Predstavljajo tudi primere praktičnih dejavnosti (geografija, biologija, fizika, kemija), ki so prav tako novost v strukturi zunanjega preverjanja in primere ustnih ali govornih preizkusov (slovenščina, italijanščina, madžarščina in tuji jeziki).

Ob konkretni predstavitvi so predmetne komisije želele pokazati tudi, katero in kakšno znanje je pomembno. Iz predstavitev je mogoče ugotoviti, da poudarek praviloma ni na podatkovnem znanju, ampak na razumevanju in uporabi informacij. Kljub temu, da so predmeti predstavljeni na enak način in imajo nekateri predmeti zelo podobno strukturo, so med njimi glede na njihove posebnosti tudi precejšnje razlike (v oblikah preverjanja, v deležu, ki jo ima v oceni pisni del).

– *Oblike preverjanja*

V skladu s 17. in 31. členom Pravilnika je preverjanje pisno in ustno (ob koncu prvega obdobja) ter pisno in ustno ali praktično (ob koncu tretjega obdobja).

PISNI DEL urejajo Navodila … (3. razred) in Pravila … (9. razred). Učenci ga opravljajo na datume, ki so določeni s Podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju, ki jih na podlagi Pravilnika o šolskem koledarju za vsako leto posebej predpiše ministrica, in v skladu z navodili Državnega izpitnega centra. Vsako leto pa Državna komisija sprejme sklep o obveznem poskusnem preverjanju znanja iz enega izmed obveznih predmetov. Pisne preizkuse, ki jih pišejo učenci ob koncu 1. obdobja, ocenjuje učitelj, ki učenca ne uči. Pisne preizkuse ob koncu 3. obdobja ocenjuje zunanji ocenjevalec. Preizkusi so šifrirani.

USTNI ali PRAKTIČNI DEL prav tako urejajo Navodila … in Pravila … Učenci ga opravljajo v obdobju marec–april, v času pouka, napovedano, praviloma individualno. Po navodilih predmetne komisije ga izvaja in ocenjuje učitelj, ki učenca poučuje, razen pri likovni in športni vzgoji.

Navodila za izvajanje in ocenjevanje ustnega in praktičnega dela preizkusa so sestavni del predstavitve posameznih predmetov.

– *Struktura ocene v nacionalnih preizkusih znanja ob koncu devetega razreda*

Nacionalni preizkusi so praviloma sestavljeni iz pisnega ter iz ustnega ali praktičnega dela. V strukturi ocene nacionalnega preizkusa ima pisni del od 100 % (matematika in zgodovina), največkrat 80 % (slovenščina, geografija, biologija, fizika, kemija), 70 % (tuji jeziki, glasbena in likovna vzgoja) do 25 % (športna vzgoja). Preostali delež ocene pa dobi učenec pri ustnem (slovenščina, tuji jeziki, glasbena vzgoja) ali praktičnem delu (geografija, biologija, fizika, kemija, likovna, športna vzgoja) nacionalnega preizkusa.

Poleg predpisov, ki jih je DK sprejemala v skladu s svojimi pristojnostmi, je **obravnavala tudi predloge nekaterih drugih dokumentov**, ki jih sprejema pristojni minister (Podrobnejša navodila v šolskem koledarju – II. del, Pravila zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja), oziroma so v pristojnosti Državnega izpitnega centra (izvedbena in izvedbeno-tehnična navodila za nacionalne preizkuse).

Državna komisija (ali posamezne članice in člani) je pripravljala in obravnavala tudi različna strokovna in informativna gradiva.

Svoje delovanje in izhodišča za delovanje predmetnih komisij je DK oblikovala v dveh besedilih, in sicer v Doktrini DK ter v Dodatnih izhodiščih in usmeritvah za delo predmetnih komisij pri pripravi nacionalnih preizkusov znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli (sprejela DK na 2. seji, 8. maja 2002).

Posebej velja omeniti pripravo publikacije ***Informacije za učence in starše*** (izdal Državni izpitni center, avgusta 2001), kjer so staršem in učencem v devetletni osnovni šoli na enostaven način predstavljeni nacionalni preizkusi, cilji, zakonske podlage ter vloga nacionalnih preizkusov, v dodatni zloženki (pripravile so jo predmetne komisije) pa je predstavljena struktura nacionalnih preizkusov pri posameznih predmetih (posebej za tretji in posebej za deveti razred).

Za predstavitev na seminarju za članice in člane predmetnih komisij so posamezne članice in člani DK pripravili tudi različna strokovna gradiva.

Skupaj s predstavniki predmetnih komisij so članice in člani DK s strokovnimi besedili sodelovali tudi pri pripravi posebne številke revije Vzgoja in izobraževanja (2002/št.2).
Med drugimi strokovnimi gradivi so še Napotki za pripravo pisnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli, Terminološki slovarček ter Strokovne usmeritve predmetnim komisijam za pretvarjanje točk, doseženih na nacionalnih preizkusih znanja v lestvico ocen oziroma točkovno lestvico.
Državna komisija je na svojih sejah potrjevala oziroma predlagala v imenovanje člane predmetnih komisij, če so le-te predlagale razrešitve oziroma imenovanja novih članov. Na želje predmetnih komisij je predlagala tudi imenovanje več konzulentov.

Veliko pozornosti je Državna komisija namenila pripravi in izvedbi nacionalnih preizkusov, in sicer:
- koordinirala je delo predmetnih komisij: s skupnimi sestanki, s sestanki s posameznimi komisijami in s pisno (elektronsko) komunikacijo;
- koordinirala je pripravo navodil za ustno ali praktično preverjanje in pripravo potrebnega števila kompletov pisnih preizkusov;
- obravnavala je vzorčno gradivo nacionalnih preizkusov, ki so ga pripravile predmetne komisije za objavo v Vodniku;
- razpravljala je o pripravi, izvedbi in analizi poskusnega preverjanja z nacionalnimi preizkusi znanja;
- obravnavala je predloge potrebne dokumentacije za tehnično izvedbo nacionalnih preizkusov znanja in obveščanje učencev o rezultatih;
- s predmetnimi komisijami je sodelovala pri oblikovanju predlogov za pretvarjanje točkovnih rezultatov v ocene (meje med ocenami);
- analizirala je rezultate rednega in naknadnega roka zaključnega preverjanja znanja z nacionalnimi preizkusi.

Pri delovanju se je Državna komisija soočala tudi z vrsto težav in problemov, med njimi omenimo predvsem:
- zakasnitev imenovanja Državne komisije in predmetnih komisij, in zato zelo kratki roki, tako za sprejemanje vseh potrebnih dokumentov, kakor tudi za samo pripravo nacionalnih preizkusov;
- zakasnitev z oblikovanjem strokovnih služb za področje nacionalnih preizkusov na Državnem izpitnem centru;
- zamude pri konsolidaciji delovanja posameznih predmetnih komisij;
- posamezni primeri neustreznega primerjanja nacionalnih preizkusov znanja z maturo na eni strani in s skupinskim preverjanjem znanja v osemletni osnovni šoli na drugi strani;
- finančni problemi, ki so posledica drugačnega načina vrednotenja dela predmetnih komisij v primerjavi z maturitetnimi komisijami in predpisov Ministrstva za finance glede obračunavanja potnih stroškov; poleg tega pa še začetne zamude pri izplačilih.

Pri svojem delu je Državna komisija **sodelovala** z Državnim izpitnim centrom, z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, še posebej s Sektorjem za osnovno šolstvo, pa tudi z Zavodom RS za šolstvo (pri izobraževanju učiteljev) in Uradom RS za šolstvo. Pri tem je potrebno poudariti, da je mnoge probleme, na katere je naletela pri svojem delu, lahko razrešila tudi zato, ker je imela ves čas nesporno podporo ministrice dr. Lucije Čok in državnih sekretarjev, najprej g. Alojza Pluška in sedaj dr. Andreje Barle Lakota, ki je konstruktivno sodelovala pri razreševanju problemov že kot direktorica Urada RS za šolstvo.

2.2 Poročilo o delu predmetnih komisij

V priloženih poročilih PK so vključeni podatki o sejah, pripravljenih gradivih, srečanjih z učitelji in poteku izobraževanja. PK so imele od 11 do 34 rednih in vrsto elektronskih sej. Na elektronskih sejah so člani usklajevali administrativna gradiva in logistiko izvedbe nacionalnih preizkusov znanja.
Vse PK so pripravile gradivo za:

- zgibanko (Informacija za učence in starše),
- Vodnik po nacionalnih preizkusih znanja,
- gradivo za pisno in ustno/praktično preverjanje in ocenjevanje znanja.

Večina PK je pripravila šest kompletov pisnih preizkusov znanja ob koncu tretjega obdobja (matematika, angleščina, geografija, zgodovina, likovna vzgoja, glasbena vzgoja, fizika, kemija, biologija, športna vzgoja), pet kompletov sta pripravili PK za nemščino in PK za slovenščino.

Komplete za pisni preizkus sestavljajo: pisni preizkus, navodila za ocenjevanje, ocenjevalni obrazec in mrežni diagram. PK za naravoslovne predmete so pripravile tudi eksperimentalne vaje z navodili za ocenjevanje praktičnega dela preizkusa, predmetne komisije za glasbeno in športno vzgojo ter geografijo pa gradivo za svoj del praktičnega preizkusa. Za ustni del nacionalnih preizkusov znanja sta PK za slovenščino in madžarščino pripravili nabor tem za govorne nastope učencev, PK za angleščino, nemščino in italijanščino pa ustna vprašanja.

Vse PK so pripravile po dva kompleta za preizkuse ob koncu prvega obdobja (slovenščina, italijanščina, madžarščina in matematika) in opisne kriterije znanj ter navodila za izpolnjevanje Obvestila o rezultatu/dosežku učenca pri preverjanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja.

Vse PK so v okviru DK sodelovale pri predstavitvah nacionalnih preizkusov znanja učiteljem in ravnateljem. V okviru teh predstavitev so potekale tudi delavnice, na katerih so komisije seznanile učitelje s strukturo pisnega dela preizkusa in z različnimi vrstami nalog, posebnostmi poteka preizkusov pri posameznih predmetih ter o načinu oblikovanja končne ocene z upoštevanjem interne in eksterne ocene. Srečanja članov PK z učitelji so potekala tudi v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo v okviru študijskih skupin in seminarjev stalnega strokovnega izpopolnjevanja. PK so v sodelovanju z Državnim izpitnim centrom izvedle tudi izobraževanje zunanjih ocenjevalcev. Ob zaključku spomladanskega roka preverjanja znanja so PK v okviru DK seznanile ravnatelje o uspehu preverjanja.
Tuji strokovnjaki so sodelovali pri pripravi nacionalnega preizkusa iz angleščine, pri izpopolnjevanju učiteljev nemščine in na seminarju za zunanje ocenjevalce in člane komisije za italijanščino. PK so pripravile tudi plan dela za šolsko leto 2002/03 in pri tem posvetile posebno pozornost strokovnemu izpopolnjevanju učiteljev za delo v devetletni osnovni šoli. V okviru tega bomo predvsem obravnavali izkušnje o nacionalnih preizkusih v preteklem letu in na osnovi tega načrtovali strategije za uspešno delo v prihodnje. Podrobnosti o delu posameznih PK so razvidne iz priloženih poročil.

2.2.1 Predmetna komisija za slovenščino

Število sej in obravnavana tematika

V prvem letu delovanja PK za slovenščino smo imeli 11 sej celotne komisije, nekaj sej podskupin in moderaciji z naslednjimi vsebinami:

- seznanitev članov z delom v PK,
- priprava gradiva za predstavitev NPZ na srečanju učiteljev devetletne osnovne šole,
- sestava nacionalnega preizkusa znanja ob koncu 1. obdobja,
- sestava nacionalnega preizkusa znanja ob koncu 3. obdobja,
- pregled osnutka preizkusa znanja ob koncu 1. obdobja, redni rok,
- nabor tem za govorni nastop ob koncu 1. in 3. obdobja,
- moderacija poskusnega ZPZ,

- pregled preizkusa znanja ob koncu 3. obdobja, redni rok,
- pregled preizkusa znanja za naknadno preverjanje znanja ob koncu 3. obdobja,
- pregled opisnega vrednotenja pisnega in ustnega preverjanja znanja ob koncu 1. obdobja,
- pregled osnutkov preizkusa znanja ob koncu 3. obdobja, izredni rok,
- moderacija navodil za vrednotenje ob koncu 1. obdobja,
- moderacija navodil za ocenjevanje pisnega preizkusa za redni in naknadni rok.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del NPZ ob koncu 1. obdobja (dva kompleta) in gradivo za pisni del ZPZ ob koncu 3. obdobja (pet kompletov),
- gradivo za ustni del NPZ ob koncu 1. obdobja in gradivo za ustni del ZPZ ob koncu 3. obdobja.

Sodelovanje z učitelji:

- 27. 6. 2001, Maribor in 28. 6. 2001, Ljubljana – predstavitev NPZ in posvetovanje z učitelji devetletne osnovne šole ob koncu 1. in 3. obdobja,
- 29. 6. 2001, Postojna – predstavitev NPZ in posvetovanje z učitelji devetletne osnovne šole ob koncu 1. obdobja,
- 9. 5. 2002, Ljubljana – moderacija navodil za vrednotenje ob koncu 1. obdobja in navodil za ocenjevanje ob koncu 3. obdobja (redni rok),
- 11. 5. 2002 ocenjevanje preizkusov rednega roka ob koncu 3. obdobja,
- 27. 5. 2002, Ljubljana in Maribor – spremljanje odziva na ZPZ in pojasnjevanje nejasnosti pri pisnih nalogah za 3. obdobje,
- 16. 5. 2002, Ljubljana – moderacija navodil za ocenjevanje ob koncu 3. obdobja (naknadni rok),
- 19. 6. 2002, Ljubljana in Maribor – ugovor na oceno ZPZ ob koncu 3. obdobja.

Članice PK za slovenščino, svetovalke na ZRSŠ in predsednik komisije so izobraževali učitelje, ki poučujejo v 3. obdobju devetletne osnovne šole, in jih na srečanjih (novembra 2001, januarja, aprila in junija 2002, v Mariboru in v Ljubljani) seznanjali z izhodišči in dilemami NPZ.

2.2.2 Predmetna komisija za italijanščino

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za italijanščino je od svoje ustanovitve do julija 2002 imela 27 sej z naslednjimi vsebinami:

- usposabljanje za pripravo nalog,
- priprava nalog za pisni del NPZ,
- priprava na srečanja z učitelji (vzorčne naloge za učitelje),
- oblikovanje vprašanj za ustni del NPZ,
- oblikovanje meril za ocenjevanje ustnega in pisnega dela preizkusa,
- analiza nalog.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del NPZ (dva kompleta),
- gradivo za ustni del NPZ.

Sodelovanje z učitelji:

- na treh srečanjih v Kopru na OŠ Pier Paolo Vergerio il Vecchio s tematiko predstavitve nacionalnih preizkusov znanj (za italijanščino kot materni jezik),

- na dveh srečanjih v Kopru (OŠ Dušana Bordona) na temo Predstavitev Vodnika in tipologije nalog, ki jih vsebuje nacionalni preizkus znanja (za italijanščino kot drugi jezik),
- v sklopu študijskih skupin v zvezi z izvajanjem ustnega dela preizkusa v tretjem razredu devetletne osnovne šole,
- v okviru seminarja za zunanje ocenjevalce in člane komisije (seminar o preverjanju je vodil prof. Pietro Lucisano, Univerza La Sapienza, Rim); seminar je organiziral Zavod RS za šolstvo v sodelovanju z Državnim izpitnim centrom,
- v okviru seminarja o preverjanju znanja, ki ga je organizirala predmetna komisija v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo.

2.2.3 Predmetna komisija za madžarščino

Število sej in obravnavana tematika
V šolskem letu 2001/2002 je PK za madžarščino opravila 26 rednih in 8 izrednih sej (elektronske, terenske, konzultacije posameznih članov) z naslednjimi vsebinami:

- predstavitev gradiva o preverjanju in ocenjevanju znanja,
- dogovor o zgradbi pisnega dela preizkusa,
- priprava nalog in oblikovanje navodil za vrednotenje za pisni del preizkusa ob koncu 1. obdobja (dva kompleta),
- izdelava ocenjevalnega obrazca za pisni del preizkusa in ocenjevalnega lista za ustni del preizkusa,
- določitev tematskih sklopov za ustni del preizkusa,
- oblikovanje obrazca (Obvestilo o uspehu na nacionalnem preizkusu) in določitev ciljev, ki jih morajo učenci doseči pri ustnem in pisnem preverjanju znanja,
- oblikovanje navodil za izpolnjevanje obrazca,
- moderacija navodil za vrednotenje po izpeljanem nacionalnem preizkusu znanja,
- analiza preizkusa znanja ob koncu 1. obdobja,
- pregled publikacij o nacionalnem preizkusu in predlogi za spremembe.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del NPZ (dva kompleta),
- gradivo za ustni del NPZ,
- gradivo za izobraževanje učiteljev.

Sodelovanje z učitelji:
Z učitelji smo redno sodelovali v okviru študijskih skupin in v drugih oblikah (osebni stiki z učiteljico). Glavna ocenjevalka je v okviru študijske skupine za madžarščino kot prvi jezik in drugi jezik izvedla predavanje z delavnico, na katerem je predstavila zasnovo in cilje pisnega in ustnega dela nacionalnega preizkusa, vsebino zloženke in Vodnika ter tipe nalog pisnega dela in tematske sklope ustnega dela preizkusa. Po predstavitvi so učitelji podali svoje mnenje in pripombe, te je glavna ocenjevalka posredovala komisiji. V delavnicah so nato sestavljali naloge različnega tipa na dve izbrani neumetnostni besedili, pri čemer so upoštevali cilje iz učnega načrta.

2.2.4 Predmetna komisija za matematiko

V prvem letu uvajanja in izvajanja NPZ je ministrica imenovala v PK za matematiko devet članov. Značilnost uvajalnega obdobja, ki v veliki meri šele vzpostavlja sistemske, organizacijske in izvedbene modele ter razvojno in vsebinsko ciljne specifike 1. in 3. obdobja pouka matematike v devetletni osnovni šoli, so narekovali posebno organizacijo dela PK za matematiko. Komisija je delala v dveh skupinah: za 1. in za 3. obdobje. Skupini sta se običajno sestajali na ločenih sejah.

2.2.4.1 Matematika ob koncu 1. obdobja

Število sej in obravnavana tematika

Članice predmetne skupine za matematiko ob koncu 1. obdobja smo se v času od imenovanja do zaključka šolskega leta 2001/2002 sestale štirinajstkrat in obravnavale naslednje vsebine:

- načrt dela PK za matematiko v tekočem šolskem letu,
- opredelitev načina in strategije dela in sodelovanja z organi in institucijami, pristojnimi za uvajanje devetletne osnovne šole ter učitelji razrednega pouka,
- določitev oblike ocenjevalnega obrazca za pisni del preverjanja znanja, ki omogoča kvantitativno in kvalitativno analizo rezultatov preizkusa,
- določitev oblike ocenjevalnega lista za ustni del preverjanja znanja,
- določitev didaktičnih pripomočkov za ustni in pisni del,
- priprava nalog za pisni del nacionalnih preizkusov znanja,
- sestava pisnih preizkusov,
- priprava gradiva za ustni del nacionalnega preverjanja znanja,
- analiza rednega roka preverjanja znanja,
- priprava na strokovno srečanje z učiteljic 1. kroga devetletne osnovne šole v decembru 2001,
- priprava na strokovno srečanje učiteljic ocenjevalk 1. kroga devetletne osnovne šole v aprilu 2002.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del NPZ (dva kompleta),
- gradivo za ustni del preverjanja znanja.

Sodelovanje z učitelji:

- strokovno srečanje učiteljic 1. kroga devetletne osnovne šole v decembru 2001, na katerem so članice PK za matematiko seznanile učiteljice s pisnim in ustnim delom nacionalnega preizkusa znanja iz matematike ob koncu 1. obdobja,
- strokovno srečanje učiteljic ocenjevalk 1. kroga devetletne osnovne šole v aprilu 2002.

2.2.4.2 Matematika ob koncu 3. obdobja

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna skupina za matematiko ob koncu 3. obdobja je v času od imenovanja do zaključka šolskega leta 2001/2002 imela skupaj devetindvajset sej.
Vsebinsko delo komisije je bilo usmerjeno v tri področja: konceptualno – organizacijsko, strokovno – vsebinsko in neposredno delo z učitelji.

Na konceptualno – organizacijskem področju je PK:

- določila model delovanja predmetne komisije,
- sprejela načrt dela,
- opredelila načine in strategijo dela in sodelovanja z organi in institucijami, pristojnimi za uvajanje devetletne osnovne šole ter učitelji matematike,
- povabila k sodelovanju odlične strokovnjake kot konzulente pri pripravi preizkusov znanja.

Na strokovno – vsebinskem področju je PK, skladno z zakoni in pravilniki o devetletni osnovni šoli in NPZ ter učnim načrtom in načeli poučevanja predmeta matematika upoštevaje učno prakso, določila:

- da je v prehodnem obdobju uvajanja devetletne osnovne šole najprimernejši enoten in enodelni pisni preizkus znanja v trajanju 60 minut;

- (Za izvajanje ustnega dela oziroma drugačnih načinov preverjanja znanja v okviru NPZ komisija meni, da je potrebno najprej opredeliti elemente in kriterije ocenjevanja, pripraviti kataloge ciljev in vprašanj ter modele ustnega preverjanja in ocenjevanja preveriti v praksi. Šele nato je smiselno uvesti tudi ustni del preizkusa pri ZPZ.);
- strukturo preizkusa znanja glede na zastopanost vsebinskih področij (aritmetika in algebra, geometrija in merjenje, obdelava podatkov, logika in jezik);
- strukturo preizkusa znanja glede na taksonomske ravni zahtevnosti;
- priloge, ki so sestavina pisnega dela preizkusa:
- Navodila in nasvete za reševanje, Zbirko geometrijskih formul, Kvadrate naravnih števil do 25, Nekatere približke konstant in nekatere matematične znake;
- potrebne in dovoljene pripomočke pri pisnem delu preizkusu
- (V prehodnem obdobju ni predvidena raba žepnega računala. Uporaba tega pripomočka predvideva drugačne vrste in tipe nalog, ki se v učni praksi še niso uveljavile.);
- obliko ocenjevalnega obrazca, ki omogoča ne le kvantitativno, pač pa tudi čimveč elementov kvalitativne analize rezultatov preizkusa.

PK je pri pripravi pisnih preizkusov upoštevala vsa navedena določila.

Poleg tega se je predmetna komisija na svojih sejah ukvarjala z:

- analizo poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- pregledom rezultatov zunanjega ocenjevanja in oblikovanjem kriterijev za pretvorbo točk v ocene (postavljanje mej),
- analizo rednega in naknadnega roka preverjanja in ocenjevanja znanja,
- analizo mnenj učiteljev na osnovi vprašalnikov učiteljem 1. kroga uvajanja devetletne osnovne šole,
- analizo dela komisije v šolskem leto 2001/02.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (šest kompletov – vsakega od kompletov sestavljajo: pisni preizkus, navodila za ocenjevanje, ocenjevalni obrazec in specifikacijska tabela – mrežni diagram – z vsemi značilnimi elementi in opisi posameznih nalog v preizkusu, ki so potrebni za pripravo banke nalog).

Sodelovanje z učitelji:

Na področju sodelovanja s šolami in učitelji matematike, ki uvajajo devetletno osnovno šolo v 1. in 2. krogu, so člani PK izvedli 4 strokovna srečanja z učitelji matematike (junija 2001 v Ljubljani in Mariboru ter junija 2002 v istih krajih). Vsebina prvih dveh srečanj je bila predstavitev zakonskih osnov in izhodišč za NPZ ter specifične informacije v zvezi s nacionalnim pisnim preizkusom iz matematike, vsebina zadnjih dveh srečanj pa so bili rezultati in analiza rednega in naknadnega roka ZPZ.

2.2.5 Predmetna komisija za angleščino

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija se je v šolskem letu 2001/2002 (od 2. 7. 2001 do 21. 6. 2002) sestala devetnajstkrat in imela še 27 elektronskih sej ter 5 izobraževanj z naslednjimi vsebinami:

- priprava nalog za pisni in ustni del preizkusa,
- diskusija o pripravljenih nalogah in vnašanje ustreznih popravkov,
- pregled rezultatov pilotiranja nalog,
- statistična obdelava rezultatov pilotiranja nalog,
- priprava gradiv, potrebnih za izvedbo nacionalnega preizkusa,
- priprava na izobraževanja učiteljev,

- moderacija navodil za ocenjevanje pisnega dela preizkusa,
- organizacijske zadeve.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (šest kompletov),
- gradivo za ustni del ZPZ, ki ga sestavljajo ustna vprašanja, navodila za izvajanje ustnega dela preizkusa, kriteriji z opisniki in navodili za vrednotenje ustnega dela preizkusa,
- video kaseto s simulacijami ustnega dela preizkusa za namen izobraževanja,
- gradiva za izobraževanje učiteljev v devetletni osnovni šoli,
- gradiva za izobraževanje zunanjih ocenjevalcev.

Sodelovanje z učitelji:

- predstavitev pisnega dela nacionalnega preverjanja in ocenjevanja znanja (29. 1. 2002 – II. osnovna šola Celje),
- predstavitev ustnega dela nacionalnega preverjanja in ocenjevanja znanja in usposabljanje učiteljev za vodenje ustnega dela preizkusa (9. 3. 2002 – II. osnovna šola Celje),
- izobraževanje zunanjih ocenjevalcev (6. 4. 2002 – Ric, Ljubljana).

Posamezne članice PK za angleščino so predstavile vsebino in način izvajanja nacionalnega preizkusa, in sicer:

- Karmen Pižorn na Slovaškem na Mednarodni konferenci o testiranju v vzhodnih in osrednjih državah Evrope (marec 2002),
- Brigita Koren, Nidja Tomažič, Magdalena Novak in Zdenka Marinič v študijskih skupinah,
- Darinka Šaubah Kovič in Zdenka Marinič na Hrvaškem na konferenci HUPE (april 2002),
- Zdenka Marinič na mednarodni delavnici v sklopu projekta Sveta Evrope Quality Assurance and Self-Assessment for Teachers and Schools v Grazu (junij 2002),
- Jelka Čeligoj, Majda Lukan, Darinka Šaubah Kovič in Magdalena Novak na izobraževanju na Madžarskem (julij 2002).

Izobraževanje članov PK za angleščino

Izobraževanje PK za angleščino je potekalo od oktobra do januarja, in sicer enkrat mesečno v obliki dvodnevnih delavnic, ki so jih vodili mednarodno priznani strokovnjaki s področja preverjanja znanja. Teme delavnic so bile: preverjanje bralne spretnosti, pisne in jezikovne zmožnosti, testiranje govornih zmožnosti, priprava na izobraževanje učiteljev ocenjevalcev ustnega dela preizkusa in zunanjih ocenjevalcev ter obdelava podatkov pilotiranja. Članice komisije so se na izobraževanju seznanile s teoretičnimi izhodišči preverjanja in ocenjevanja znanja vseh štirih spretnosti pri tujem jeziku, izdelale so tudi naloge in pripravile vso potrebno dokumentacijo za izvajanje nacionalnega preizkusa znanja iz angleščine.

V mesecu juliju so se članice komisije udeležile tudi nekaterih večdnevnih seminarjev v tujini:

- seminarja z naslovom Teaching and Assessing the Four Skills v Miskolcu na Madžarskem,
- seminarja z naslovom Teaching English to Young Learners v Gyulliju na Madžarskem,
- delavnice v okviru projekta Sveta Evrope z naslovom Quality Assurance and Self-Assessment for Schools and Teachers v Grazu v Avstriji,
- tritedenskega izobraževanja na Univerzi v Lancastru v Veliki Britaniji.

Izobraževanje članov PK je potekalo v sodelovanju The British Council-a in Univerze v Lancastru. The British Council je finančno podprl vsa našteta izobraževanja in hkrati omogočil strokovno mentorstvo profesorja Charlesa Aldersona z Univerze v Lancastru. PK za angleščino se zato želi zahvaliti direktorju The British Council-a, gospodu Stevu Greenu in vodji ELT izobraževanja, gospe Danili Beloglavec. Posebna zahvala pa gre profesorju Aldersonu, ki je z visoko strokovnostjo in ustrezno ter učinkovito pomočjo pomagal pri pripravi nacionalnega preizkusa iz angleščine.

2.2.6 Predmetna komisija za nemščino

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za nemščino je od svoje ustanovitve do julija 2002 imela 26 sej, od tega 10 elektronskih, z naslednjimi vsebinami:

- priprava nalog za pisni del preverjanja in ocenjevanja znanja,
- oblikovanje vprašanj za ustni del preverjanja in ocenjevanja znanja,
- oblikovanje meril za ocenjevanje ustnega in pisnega dela preizkusa.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (pet kompletov),
- gradivo za ustni del ZPZ.

Sodelovanje z učitelji:

- na dveh srečanjih v Mariboru (OŠ Tabor II) in v Ljubljani (OŠ Savsko naselje) s tematiko predstavitve nacionalnih preizkusov znanja,
- v sklopu delovnih srečanj učiteljev za uvajanje pouka nemščine po programu devetletne osnovne šole na Zavodu RS za šolstvo,
- v okviru seminarja o preverjanju pod vodstvom gospe Agnes Einhorn, ki ga je v sodelovanju z Goethe Institutom organiziral Zavod RS za šolstvo, so sodelovale vodje študijskih skupin,
- pri pripravi učiteljev na ustni del preizkusa na ZRSŠ,
- pri pripravi zunanjih ocenjevalcev,
- v okviru študijskih skupin za nemščino in
- na seminarju SSS za učitelje na osnovnih šolah marca 2002 v Slovenskih Konjicah.

2.2.7 Predmetna komisija za likovno vzgojo

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za likovno vzgojo je imela v obdobju od aprila 2001 do julija 2002 osemnajst sej, od tega 5 elektronskih, z naslednjimi vsebinami:

- organizacija dela v PK za likovno vzgojo,
- shema nacionalnih preizkusov ob koncu 3. obdobja iz likovne vzgoje,
- priprava na predstavitev izhodišč nacionalnega preizkusa iz likovne vzgoje učiteljem devetletne osnovne šole,
- priprava izbora tem za praktični del preizkusa,
- priprava nalog za pisni del preizkusa,
- priprava meril za vrednotenje likovnih izdelkov,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- moderaciji navodil za ocenjevanje rednega in naknadnega roka,
- oblikovanje kriterijev za postavitev mej med ocenami.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (6 kompletov),
- gradivo za praktični del ZPZ (teme in navodila za ocenjevanje likovnih del),
- članek Likovna vzgoja in nacionalni preizkusi, Vzgoja in izobraževanje 33/2, 2002,
- poročilo o poskusnem preverjanju in ocenjevanju znanja,
- analiza rezultatov rednega in naknadnega roka.

Sodelovanje z učitelji:
Informiranje učiteljev je potekalo preko PK in preko aktivov učiteljev likovne vzgoje. Srečanja z učitelji praktiki, ki ga je pripravila DK v Mariboru (27. 6. 2001), sta se udeležila Matjaž Duh in Silva Karim, srečanja v Ljubljani (28. 6. 2001) pa Marija Cenc in Silva Karim. Na srečanju so bile učiteljem predstavljene vse informacije v zvezi z nacionalnimi preizkusi znanja. V delavnicah so obravnavali tudi nekaj primerov različnih tipov nalog, ki jih je predmetna komisija vključila v preizkuse znanja.

Informacija o nacionalnih preizkusih znanja je bila najpomembnejša tema na prvih sklicih študijskih skupin za šolsko leto 2001/02, avgusta 2001. Tudi na strokovnih srečanjih likovnih pedagogov devetletnih osnovnih šol, za katera je bila v okviru Zavoda RS za šolstvo zadolžena Silva Karim, je bila tematika, povezana z nacionalnimi preizkusi znanja, večkrat obravnavana. Te vsebine so obravnavali tudi učitelji 2., 3. in 4. kroga devetletne osnovne šole. Kratka informacija o nacionalnih preizkusih znanja pa je bila obvezen vsebinski element vseh naročenih programov iz Kataloga stalnega strokovnega izpopolnjevanja, ki so bili namenjeni likovni vzgoji.

2.2.8 Predmetna komisija za glasbeno vzgojo

Število sej in obravnavana tematika
Predmetna komisija za glasbeno vzgojo je imela v obdobju od aprila 2001 do julija 2002 petintrideset sej, od tega 11 elektronskih, z naslednjimi vsebinami:

- organizacija dela v PK za glasbeno vzgojo,
- priprava končne sheme nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja iz glasbene vzgoje,
- priprava gradiva za predstavitev nacionalnega preizkusa iz glasbene vzgoje učiteljem devetletnih osnovnih šol,
- priprava nalog za pisni del preizkusa,
- izbor zvočnih posnetkov za pisni del preizkusa,
- priprava nalog za praktični del preizkusa,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- priprava navodil za izvedbo in ocenjevanje praktičnega dela preizkusa,
- seznanitev s programom Coda finale 2002,
- moderacija navodil za ocenjevanje rednega in naknadnega roka,
- oblikovanje kriterijev za postavitev mej med ocenami,
- analiza vprašalnikov za učitelje,
- analiza rednega in naknadnega roka preverjanja in ocenjevanja znanja,
- analiza dela predmetne komisije.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (6 kompletov in zvočno gradivo),
- gradivo za praktični del ZPZ (20 nalog in nabor pesmi),
- poročilo o poskusnem, rednem in naknadnem preverjanju in ocenjevanju znanja,
- poročilo o poteku zunanjega ocenjevanja,
- vsebinska analiza nalog v pisnih preizkusih.

Sodelovanje z učitelji:

- predstavitev dela predmetnih komisij učiteljem v devetletnih šolah (27. 6. 2001, Maribor),
- predstavitev dela predmetnih komisij učiteljem v devetletnih šolah (28. 6. 2001, Ljubljana),
- študijska skupina (10. 12. 2001, Maribor – Slivnica),
- študijska skupina (10. 12. 2001, Ljubljana),
- uvajanje v devetletno osnovno šolo (7. 3. 2002, OŠ Tabor II, Maribor),
- izobraževanje zunanjih ocenjevalcev (5. 4. 2002, Ljubljana),
- uvajanje v devetletno osnovno šolo (12. 4. 2002, OŠ Tabor I, Maribor).

2.2.9 Predmetna komisija za geografijo

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za geografijo je imela v obdobju od aprila 2001 do julija 2002 19 sej z naslednjimi vsebinami:

- organizacija dela v PK za geografijo,
- priprava osnutka nacionalnih preizkusov iz geografije ob koncu 3. obdobja,
- predstavitev sheme nacionalnega preizkusa iz geografije učiteljem v devetletni osnovni šoli,
- priprava nalog za pisni del preizkusa,
- priprava meril za ocenjevanje praktičnega dela preizkusa,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- moderacija navodil za ocenjevanje rednega in naknadnega roka,
- oblikovanje kriterijev za postavitev mej med ocenami.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (6 kompletov),
- gradivo za praktični del ZPZ (ocenjevalni list),
- poročilo o poskusnem preverjanju in ocenjevanju znanja,
- analiza rezultatov rednega in naknadnega roka.

Sodelovanje z učitelji:

Vsi učitelji, ki učijo v 9. razredu, so imeli možnosti pridobivanja informacij na šolah, kjer so jim informacije posredovali ravnatelji, na sestankih študijskih skupin in skupin za uvajanje devetletne osnovne šole. Ti sestanki so bili v organizaciji ZRSŠ sklicani trikrat letno – vse od začetka uvajanja devetletne osnovne šole. Na sklicih v šol. letu 2001/02 je bilo največ časa namenjenega pisnim in praktičnim delom preizkusov znanja. Učitelji so bili informirani o strukturi nalog, o praktičnem delu preizkusa ter o rezultatih poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja. Sami so sestavljali načrte za ekskurzije s terenskim delom in jih predstavili ostalim udeležencem sestanka.

Učitelje geografije smo informirali o nacionalnem preizkusu znanja tudi s članki objavljenimi v strokovni periodiki in na sestankih Društva učiteljev geografije.

2.2.10 Predmetna komisija za zgodovino

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za zgodovino je imela v obdobju od aprila 2001 do julija 2002 41 sej, od tega 11 elektronskih, z naslednjimi vsebinami:

- načrt in organizacija dela v PK za zgodovino,
- učni načrt in njegova usmeritev v izobraževalnem sistemu,
- pregled literature in učbenikov,
- seznanjanje s tehničnimi in oblikovnimi pravili za sestavo nalog,
- priprava na predstavitev sheme nacionalnega preizkusa iz zgodovine učiteljem v devetletni osnovni šoli,
- priprava nalog za pisni del preizkusa,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- priprava na zunanje ocenjevanje,
- moderaciji nalog rednega in naknadnega roka,
- oblikovanje kriterijev za postavitev mej med ocenami,
- pregled rezultatov rednega in naknadnega roka.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (6 kompletov),
- izbor slikovnega gradiva in zgodovinskih kart,
- poročilo o poskusnem preverjanju in ocenjevanju znanja,
- analiza rezultatov rednega in naknadnega roka.

Sodelovanje z učitelji:

Člani komisije smo bili povabljeni na študijske skupine. Učiteljem smo predstavljali shemo nacionalnega preverjanja in preizkus s februarskega poskusnega preverjanja. Analizirali smo vsako vprašanje iz preizkusa. Učitelji so ob predstavitvi lahko pridobili dodatne informacije.
Člani komisije smo na vseh študijskih skupinah poudarili, da so nacionalna preverjanja zastavljena v smeri, ki jo je zasnoval državni kurikulum, in obsegajo cilje oziroma minimalne standarde.

2.2.11 Predmetna komisija za fiziko

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za fiziko je imela v obdobju od aprila 2001 do vključno julija 2002 dvaindvajset sej z naslednjimi vsebinami:

- organizacija dela PK za fiziko,
- osnove za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja,
- standardi znanja pri pouku fizike,
- teoretične osnove in praktične izkušnje pri preverjanju in ocenjevanju znanja pri pouku fizike,
- usklajevanje in poenotenje pristopa k izdelavi preizkusov znanja vseh PK s področja naravoslovja,
- priprava nalog za pisni del nacionalnih preizkusov znanja,
- sestava pisnega dela preizkusa znanja pri pouku fizike,
- pregled pokritosti učnih vsebin in kognitivnih (taksonomskih) stopenj v pisnem delu preizkusa z učnimi vsebinami in kognitivnimi stopnjami, ki so navedene v Vodniku – izdelava mrežnega diagrama,
- priprava kataloga vaj za preverjanje eksperimentalnih veščin učencev z navodili za učence in učitelje,
- preverjanje in ocenjevanje eksperimentalnih veščin pri pouku fizike,
- priprava standardov in normativov opreme za izvedbo praktičnega dela preizkusa,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- pregled rezultatov zunanjega ocenjevanja in oblikovanje kriterijev za pretvorbo točk v ocene (postavitev mej med ocenami),
- analiza izobraževanja zunanjih ocenjevalcev,
- analiza rednega in naknadnega roka zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- analiza dela komisije v šolskem letu 2001/02,
- priprava programa informacij za srečanje z učitelji devetletnih šol,
- analiza srečanja članov PK z učitelji devetletnih osnovnih šol v Mariboru (27. junija) in v Ljubljani (28. junija),
- predstavitev dela komisije na srečanju ravnateljev osnovnih šol v Portorožu,
- program informacij za študijske skupine,
- program stalnega strokovnega spopolnjevanja učiteljev fizike v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo – OE Ljubljana,
- problematika nagrajevanja članov PK,
- materialni stroški delovanja PK,
- statusna vprašanja.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (šest kompletov),
- gradivo za praktični del ZPZ (ena laboratorijska vaja),
- Standardi znanja pri pouku fizike – interno gradivo PK,
- banka nalog (osnutki pisnih preizkusov) – interno gradivo PK,
- analiza pokritosti učnih ciljev v osnutkih pisnih preizkusov, ki so jih pripravili člani PK – junij 2001 – interno gradivo PK,
- program informacij za srečanje z učitelji devetletnih šol (27., 28. in 29. junija 2001) – interno gradivo PK,
- osnutek pisnega preizkusa – interno gradivo PK,
- gradivo za preverjanje eksperimentalnih veščin – interno gradivo PK,
- zgibanka o delu komisije (za srečanje z ravnatelji v Portorožu) – interno gradivo PK,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja – interno gradivo PK,
- analiza rezultatov zunanjega ocenjevanja znanja in oblikovanje kriterijev za pretvarjanje točk v lestvico ocen – interno gradivo PK,
- program stalnega strokovnega spopolnjevanja učiteljev fizike v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo – OE Ljubljana – objavljen v Programu stalnega strokovnega spopolnjevanja za šol. l. 2002/2003
- CD-rom z gradivi PK – interno gradivo PK.

Sodelovanje z učitelji:

Član PK za fiziko Vinko Udir je vodil študijske skupine in uvajanje za učitelje v devetletni osnovni šoli, ki jih je organiziral Zavod RS za šolstvo.
Teme teh srečanj so bile:

- nacionalni preizkusi znanja: izhodišča za pripravo, oprema, preverjanje in ocenjevanje praktičnega dela preizkusa (3 izvedbe),
- priprava gradiva za preverjanje in ocenjevanje praktičnega dela učencev (3 izvedbe),
- razlaga Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli (2 izvedbi),
- pregled gradiva za nacionalne preizkuse znanja za fiziko, ki ga je objavil Državni izpitni center na svojih spletnih straneh (3 izvedbe),
- razlaga kognitivnih (taksonomskih) stopenj po Marzanu in Bloomu (2 izvedbi),
- analiza nalog pisnega dela nacionalnih preizkusov znanja iz fizike.

Člani PK za fiziko so na dveh srečanjih za učitelje fizike predstavili shemo nacionalnega preizkusa znanja iz fizike. Srečanji sta potekali junija 2001 v organizaciji Zavoda RS za šolstvo v Ljubljani in v Mariboru.

2.2.12 Predmetna komisija za kemijo

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za kemijo je imela v obdobju od aprila 2001 do vključno julija 2002 trideset sestankov, od tega deset elektronskih sej, z naslednjimi vsebinami:

- organizacija dela PK za kemijo v tekočem šolskem letu,
- osnove za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja,
- usklajevanje in poenotenje pristopa pri nacionalnih preizkusih znanja predmetnih komisij s področja naravoslovja,
- priprava nalog za pisni del nacionalnih preizkusov znanja,
- sestava pisnih preizkusov,
- pregled pokritosti učnih vsebin in kognitivnih stopenj v pisnih preizkusih z učnimi vsebinami in kognitivnimi stopnjami, ki so navedene v Vodniku – izdelava mrežnega diagrama,

- izhodišča za pripravo eksperimentalnih vaj za nacionalne preizkuse znanja,
- priprava (nabor) eksperimentalnih vaj za nacionalno preverjanje znanja,
- priprava navodil za ocenjevanje eksperimentalnih vaj,
- priprava na predstavitev nacionalnega preizkusa znanja iz kemije učiteljem kemije v devetletni osnovni šoli na študijskih srečanjih,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- pregled rezultatov zunanjega ocenjevanja in oblikovanje kriterijev za pretvorbo točk v ocene (postavitev mej med ocenami),
- analiza rednega in naknadnega roka zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- analiza dela komisije v šolskem letu 2001/02.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (šest kompletov),
- gradivo za praktični del ZPZ (ena eksperimentalna vaja, ki vsebuje delovni list za učence, navodila za učence in učitelja in navodila za ocenjevanje),
- osnutke šestih eksperimentalnih vaj, na osnovi katerih je bil učiteljem devetletnih osnovnih šol predstavljen koncept praktičnega dela preizkusa.

Sodelovanje z učitelji:

- Dve srečanji za učitelje kemije na temo "Zaključno preverjanje znanja v devetletni osnovni šoli", na katerih so člani PK za kemijo predstavili shemo nacionalnega preizkusa znanja iz kemije. Srečanji sta potekali junija 2001 v organizaciji Zavoda RS za šolstvo v Ljubljani in v Mariboru.
- Prvi sklic študijskih skupin za kemijo v šolskem letu 2001/02. Na študijskih skupinah je bil vsem osnovnošolskim učiteljem kemije predstavljen nacionalni preizkus znanja iz kemije. Študijske skupine (15) so bile sklicane avgusta 2001 v organizaciji Zavoda RS za šolstvo v Ljubljani in v Mariboru.
- Prvo delovno srečanje v okviru programa Uvajanje, novembra 2001 v Ljubljani in v Mariboru, kjer so bile učiteljem kemije od 1. do 4. kroga uvajanja devetletne osnovne šole posredovane informacije o novostih na področju nacionalnega preverjanja znanja iz kemije.
- Drugo delovno srečanje v okviru programa Uvajanje, decembra 2001 v Ljubljani in v Mariboru, za učitelje kemije od 1. do 4. kroga uvajanja devetletne osnovne šole, katerega namen je bil predstaviti praktični del ZPZ. Na tem srečanju so sodelovali člani PK za kemijo, ki so učiteljem predstavili šest eksperimentalnih vaj, ki bi lahko prišle v poštev za nacionalno preverjanje znanja. Učitelji so na tem srečanju dobili navodila za izvedbo in ocenjevanje praktičnega dela učencev in delovno gradivo. Delovno gradivo je vsebovalo delovne liste za učence in napotke za ocenjevanje eksperimentalnih vaj. Učitelji so lahko preizkusili vaje v laboratoriju.
- Četrto delovno srečanju v okviru programa Uvajanje, junija 2002, je bilo namenjeno predstavitvi rezultatov pisnega dela preizkusa in praktičnega dela preizkusa. Učitelji so na srečanju posredovali svoje predloge in mnenja.

2.2.13 Predmetna komisija za biologijo

Število sej in obravnavana tematika

Članice PK za biologijo smo se v času od imenovanja do zaključka šolskega leta 2001/2002 sestale osemindvajsetkrat in obravnavale naslednje vsebine:

- organizacija dela PK za biologijo v tekočem šolskem letu,
- izhodišča za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja,
- usklajevanje in poenotenje pristopa pri nacionalnih preizkusih znanja predmetnih komisij s področja naravoslovja,
- priprava nalog za pisni del nacionalnih preizkusov znanja,

- sestava pisnih preizkusov,
- priprava biološkega poskusa za nacionalno preverjanje znanja,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- pregled rezultatov zunanjega ocenjevanja in oblikovanje kriterijev za pretvorbo točk v ocene (postavitev mej med ocenami),
- analiza rednega in naknadnega roka zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- analiza dela komisije v šolskem letu 2001/02,
- priprava na delovno srečanje z učitelji biologije in naravoslovja, ki poučujejo v programu naravoslovja,
- priprava na srečanje z učitelji 1. in 2. kroga devetletnih osnovnih šol.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (šest kompletov),
- gradivo za praktični del ZPZ (biološki poskus – gradivo za biološki poskus vsebuje delovni list za učenca, navodila za učitelja in navodila za ocenjevanje).

Sodelovanje z učitelji:

- Srečanje učiteljev 1., 2. in 3. kroga šol v Mariboru in Ljubljani.
  Udeležencem srečanja smo v uvodnem delu predstavili izhodišča nacionalnih preizkusov znanja, nadaljevanju pa primer pisnega dela preizkusa, ki so ga učitelji pregledali in kritično ocenili.
- Srečanje učiteljev 1. kroga šol, ki je potekalo v okviru programa Uvajanje in ga na ZRSŠ za predmetno področje biologije vodi Bernarda Novak, svetovalka za biologijo in tajnica komisije za biologijo.
  Namen srečanja je bil seznaniti učitelje z nalogami, ki se razlikujejo po tipih in kognitivni stopnji. Na konkretnem primeru smo izdelali kriterije za ocenjevanje praktične vaje in terenskega dela.
- Srečanje učiteljev 1. kroga, ki je potekalo na II. OŠ Celje.
  Srečanje je bilo namenjeno predstavitvi praktičnega dela preizkusa in vrednotenju le-tega. Učencem devetletnih osnovnih šol smo dali v reševanje poskusni pisni preizkus, ki smo ga v nadaljevanju skupaj z glavno ocenjevalko tudi ovrednotili in statistično obdelali.

2.2.14 Predmetna komisija za športno vzgojo

Število sej in obravnavana tematika

Predmetna komisija za športno vzgojo je imela v obdobju od aprila 2001 do junija 2002 enaintrideset sej z naslednjimi vsebinami:

- oblikovanje temeljnih ciljev dela predmetne komisije,
- organizacija dela v PK za športno vzgojo,
- struktura nacionalnega preizkusa znanja pri športni vzgoji,
- model zunanjega ocenjevanja pri športni vzgoji,
- priprava poskusnega praktičnega dela preizkusa znanja,
- priprava nalog za pisni del preizkusa,
- priprava organizacijskih navodil in nalog za praktični del preizkusa,
- priprava meril za ocenjevanje praktičnega dela preizkusa,
- analiza poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja,
- analiza izobraževanja zunanjih ocenjevalcev,
- moderaciji navodil za ocenjevanje rednega in naknadnega roka,
- postavljanje mej med ocenami,
- priprava vprašalnika za učitelje,

- analiza vprašalnika za učitelje,
- analiza pisnih preizkusov rednega in naknadnega roka,
- analiza praktičnega dela preizkusa.

Gradiva, ki jih je pripravila predmetna komisija:

- gradivo za pisni del ZPZ (6 kompletov),
- gradivo za praktični del ZPZ (naloge za učence, navodila za ocenjevanje, navodila za izvedbo, ocenjevalni list),
- video analize in priprava video gradiva za seminar za zunanje ocenjevalce,
- gradiva za udeležence seminarja za zunanje ocenjevalce,
- analiza rezultatov teoretičnega dela preizkusa (poskusni rok), dr. Brane Dežman,
- odprta seminarska razprava pri predmetu didaktika športne vzgoje,
- vprašalniki za učitelje devetletnih osnovnih šol in zunanje ocenjevalce,
- analiza mnenj učiteljev devetletnih osnovnih šol o preizkusu,
- analiza rezultatov praktičnega in pisnega dela preizkusa (redni in naknadni rok),
- strokovni članki in referati:
  Zbornik 14. strokovnega posveta Zveze društev športnih pedagogov Slovenije "Uvajanje novosti pri šolski športni vzgoji" Kranjska Gora 25. – 27. oktobra 2001. Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije, 2001,
  Vzgoja in izobraževanje 33/2, 2002,
  Šport mladih, 10 (75–79), 2002.

Sodelovanje z učitelji:

Člani predmetne komisije smo se udeležili študijskih skupin športnih pedagogov 1. in 2. kroga devetletnih osnovnih šol v organizaciji Zavoda RS za šolstvo, kjer smo junija 2001 predstavili svoje delo in izhodišča notranjega ter zunanjega ocenjevanja (Maribor, Ljubljana). Decembra 2001 smo predstavili model preverjanja in primere nalog (Ljubljana), marca 2002 pa smo analizirali pisno poskusno preverjanje in ocenjevanje znanja ter podali navodila za praktično preverjanje in ocenjevanje (Polzela). Junija 2002 (Ljubljana) smo analizirali delo v šolskem letu 2001/2002 in odgovore na poseben vprašalnik, na katerega so odgovarjali športni pedagogi, ki so poučevali v devetem razredu na šolah, vključenih v zunanje preverjanje in ocenjevanje znanja.

Delo komisije je bilo predstavljeno tudi ravnateljem na posvetu v Portorožu in na Državnem izpitnem centru. Na Fakulteti za šport smo v okviru predmeta didaktika športne vzgoje organizirali odprto seminarsko razpravo o zunanjem preverjanju. Študenti so pri seminarskih vajah predstavili zunanje preverjanje, nato pa so člani komisije sodelovali v razpravi o tej tematiki.

2.3 Poročilo o delu šolskih komisij

Postopke nacionalnih preizkusov znanja na šolah vodijo šolske komisije. Sestavljajo jih predsednik, tajnik in člani, ki so imenovani za štiri leta. Imenuje jih ravnatelj/-ica.

Šolske komisije:

- vodijo postopek nacionalnih preizkusov znanja na šoli;
- odločajo o pritožbah zoper izrečene ukrepe;
- pripravljajo končna poročila o opravljanju nacionalnih preizkusov znanja ob koncu obdobij;
- posredujejo rezultate Državnemu izpitnemu centru;
- opravljajo druge naloge v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja z NPZ ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli.

2.3.1 Izvedba nacionalnih preizkusov znanja

Šolske komisije za vodenje postopkov nacionalnih preizkusov znanja ob koncu prvega in tretjega obdobja vodijo izvedbo nacionalnih preizkusov znanja v devetletnih osnovnih šolah, določijo učitelje – ocenjevalce ustnega oziroma ustnega in praktičnega dela nacionalnih preizkusov znanja, dajejo navodila učiteljem izpraševalcem in nadzornim učiteljem, odločajo o upravičenosti razlogov za neudeležbo učencev pri nacionalnih preizkusih znanja, opravljajo druge naloge v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli in Pravili zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja ter Navodili za preverjanje znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu prvega obdobja devetletne osnovne šole.

V šolskem letu 2001/02 je 39 osnovnih šol izvedlo preverjanje znanja ob koncu 1. obdobja devetletne osnovne šole in 18 osnovnih šol redni in naknadni rok zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja ob koncu 3. obdobja devetletne osnovne šole. Do konca septembra so ravnatelji imenovali šolske komisije in ocenjevalce nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 1. obdobja. V novembru so šolske komisije oddale prijave učencev na nacionalni preizkus znanja ob koncu 1. obdobja in prijave učencev ob koncu 3. obdobja na poskusno ZPZ. Šolske komisije so izvedle poskusno ZPZ iz slovenščine ob koncu 3. obdobja (5. februarja 2002). Do sredine februarja so Šolske komisije posredovale prijave učencev ob koncu 3. obdobja za redni rok ZPZ.

Od 20. marca do 26. aprila 2002 je na šolah potekalo ustno preverjanje znanja ob koncu 1. obdobja ter ustno in praktično ZPZ ob koncu 3. obdobja. Praktični del ZPZ pri športni vzgoji je potekal 16. aprila 2002.

V mesecu maju so učenci na šolah opravljali pisni del preverjanja znanja ob koncu 1. obdobja. V začetku maja in junija sta bila na šolah izvedena pisni del rednega in naknadnega roka ZPZ učencev ob koncu 3. obdobja.

Šolske komisije so bile odgovorne za pravočasno informiranje učencev, staršev in nadzornih učiteljev o pravilih in navodilih, ki zagotavljajo, da vsi učenci opravljajo nacionalne preizkuse znanja pod enakimi pogoji. Priprava in izvedba nacionalnih preizkusov znanja je potekala v skladu s pravili, ki sta jih sprejela ministrica in Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja, in v rokih, določenih v Podrobnejših navodilih o šolskem koledarju za šolsko leto 2001/2002 – 2. del.

2.3.2 Poročilo o odgovorih ravnateljev in šolskih komisij na vprašalnik Državne komisije

Podlaga poročilu je analiza odgovorov vprašalnika za ravnatelje in šolske komisije, ki ga je za potrebe letnega poročila Državne komisije, pripravila Državna komisija in ga ob zaključku šolskega leta 2001/02 poslala ravnateljem in šolskim komisijam.

Od 42 šol, ki so v programu postopnega uvajanja devetletne osnovne šole, je na vprašalnik odgovorilo 41 šol ali 97, 6 %. Od tega 24 šol ob zaključku 3. razreda, 3 šole ob zaključku 9. razreda in 15 šol ob zaključku 3. in 9. razreda.

1. Ali menite, da ste dobili dovolj informacij o izvedbi nacionalnih preizkusov znanja?

a) Za ustni /praktični del

DA	34	83 %	NE	5	12 %	brez odgovora	2	5 %

b) Za pisni del:

DA	37	90 %	NE	4	10 %

2. Kako zahtevni so bili po splošnem mnenju nacionalni preizkusi ?
Prosimo, obkrožite ustrezen odgovor.

a) Za 3. razred – od 38 odgovorjenih vprašalnikov:

ustni/praktični del:			pisni del:		
PREZAHTEVNI	0		PREZAHTEVNI	0	
RAVNO PRAV	36	94,7 %	RAVNO PRAV	36	94,7 %
NEZAHTEVNI	2	5,3 %	NEZAHTEVNI	2	5,3 %

b) Za 9. razred – od 17 odgovorjenih vprašalnikov:

ustni/praktični del:			pisni del:		
PREZAHTEVNI	0		PREZAHTEVNI	0	
RAVNO PRAV	15	88,2 %	RAVNO PRAV	15	88,2 %
NEZAHTEVNI	2	11,8 %	NEZAHTEVNI	2	11,8 %

3. Kako je izvajanje nacionalnih preizkusov znanja vplivalo na siceršnje delo v šoli?

a) Ustni/praktični del – od 33 zapisanih odgovorov je struktura naslednja:

15 odgovorov
45,45 % Ni motilo šolskega dela. (Na voljo je bilo dovolj časa, popestrilo je ure pouka.)

10 odgovorov
30,30 % Motilo je šolsko delo. (Zaradi pomanjkanja nadzornih učiteljev, njihove velike obremenjenosti, zlasti v 9. razredu.)

8 odgovorov
24,25 % Vplivalo je na obremenjenost in vznemirjenost učiteljev – nekateri so NPZ doživeli kot nezaupanje v svoje delo.

b) Pisni del – od 31 zapisanih odgovorov je struktura naslednja:

25 odgovorov
80,70 % Ni motilo šolskega dela.

6 odgovorov
19,30 % Motilo je šolsko delo. (Časovno neskladje med predmeti, predvsem zaradi prostorske organizacije pouka. Delitev po predmetih je imela za posledico večje število skupin in s tem večje število nadzornih učiteljev – 2 učitelja za 4 ali 5 učencev.)

4. Kako bodo po vašem mnenju nacionalni preizkusi znanja vplivali na kakovost pouka in organizacijo dela v šoli?

Iz poslanih odgovorov ugotavljamo, da imajo nacionalni preizkusi prav gotovo svojo prednost in bodo vplivali na višjo kakovost vzgojno-izobraževalnega dela na šolah, vendar pa bomo morali biti pri njihovi organizaciji bolj racionalni.

5. Kateri postopki v izvedbi nacionalnih preizkusov znanja so vas (ravnateljico, ravnatelja) in vaše učitelje najbolj obremenjevali?

Večina ravnateljev ocenjuje, da so bili nacionalni preizkusi znanja sestavni del šolskega dela, da so bili pozitivno motivirani in da jih to ni posebno obremenjevalo. Najbolj obremenjuje negotovost in strah pred novim.

Učitelji ocenjujejo, da sami postopki niso bili obremenjujoči, pač pa stalni pritiski z roki (datumi) in bojazen, da česa pomembnega ne bi spregledali. Največja obremenitev je bila urejanje dokumentacije in pisno dokumentiranje vseh postopkov.

6. Vaše morebitne pripombe ali predlogi v zvezi z nacionalnimi preizkusi znanja

Pripombe (nekaj najznačilnejših):

- Narediti moramo vse, da se delo v šoli ne bi preveč prilagajalo oziroma podrejalo nacionalnim preizkusom znanja.
- Nezaupanje učiteljem – upoštevati bi morali dosedanje dobre izkušnje iz eksternega preverjanja v 8. razredu. Veliko dodatnega dela za vse strokovne delavce (ankete, fotokopiranje, sestanki, informacije staršev in javnosti). Izrazito povečanje materialnih stroškov šole!
- Menimo, da bi morali delo učiteljev – ocenjevalcev ovrednotiti in nagraditi (3. razred).

Predlogi (nekaj najznačilnejših):

- Večja racionalizacijo pri pošiljanju navodil in gradiv (npr.: dobili smo gradivo za vse učence za naknadni rok).
- Poenostaviti administrativni del nacionalnega preizkusa znanja, večja racionalizacija in zmanjšanje stroškov.
- Zaupajte učiteljem, poenostavite tehnične izvedbe NPZ!
- Nujnost uskladitve podatkov (med PK za matematiko in slovenščino) o doseženih rezultatih na obvestilih za starše.

Zaključek:

Iz analize vprašalnikov je razvidno, da so bili nacionalni preizkusi znanja večinoma dobro sprejeti ter da so se šolske komisije in ravnatelji z začetnimi težavami dovolj uspešno spopadali.

Naloga Državne komisije, PK in Rica bo, da vse predloge in pobude, ki so bile izražene v odgovorih, temeljito preučijo in poiščejo racionalnejše rešitve.

Odgovori nam bodo v veliko pomoč pri odpravljanju nejasnosti in pomanjkljivosti, ki so se pojavljale pri izvedbi nacionalnih preizkusov znanja.

2.4 Mnenje učiteljev o nacionalnih preizkusih znanja

Učitelji vseh predmetov, pri katerih je potekalo nacionalno preverjanje znanja, so bili na splošno dovolj informirani o izvedbi teh preizkusov. DK in PK ter drugi odgovorni za pripravo nacionalnih preizkusov so svoje delo opravili dobro, tako da dodatnih informacij niso pogrešali. To velja tako za ustni oziroma praktični del preizkusov znanja, kot tudi za pisni del.

Velika večina učiteljev meni, da je smiselna kombinacija obeh delov preizkusa. Za to navajajo naslednje pomembnejše utemeljitve:

- v zasnovi sodobnega pouka je tudi poudarek na izražanju;
- ocena je bolj realna, saj se nekateri učenci lažje izražajo ustno (slovenščina);
- kombinacija je smiselna, ker učencem, ki so pri teoretičnem znanju šibkejši, nudi dodatne možnosti (biologija, geografija);
- praktični del preizkusa pokaže razumevanje usvojenih ciljev (fizika).

Drugačnega mnenja so le učitelji matematike in zgodovine (tretje vzgojno-izobraževalno obdobje), ki menijo, da ustni del preizkusa ob pisnem delu ni potreben.

Kritični pa so učitelji glede izvajanja ustnega oziroma praktičnega dela preizkusa v okviru rednega pouka. Pripombe, ki jih navajajo so:

- govorni nastopi vzamejo veliko časa in motijo;
- te ure niso bile načrtovane (slovenščina);
- zaradi ustnega preverjanja učitelji niso uspeli predelati vseh vsebin iz učnega načrta (matematika – 1. vzgojno-izobraževalno obdobje);
- učitelji so bili v težkem položaju, ker so morali opravljati več nalog hkrati: vodili so preizkuse kot sogovorniki, ocenjevalci in zapisnikarji in ob tem še nadzorovali ostale učence (angleščina, nemščina);
- učenci bi imeli več miru, če ne bi izvajali praktičnega dela v okviru rednega pouka (kemija);
- časovna stiska na šolah, kjer se je za predmet odločilo več učencev (glasbena vzgoja).

Učitelji glasbene vzgoje menijo, da je pri praktičnem delu preizkusa preveč administracije, medtem ko skoraj polovica učiteljev športne vzgoje predlaga daljše časovno obdobje za praktični del.

Glede zahtevnosti NPZ, primernosti posameznih nalog, jasnosti in razumljivosti navodil in vprašanj za učence in reprezentativnosti ciljev preverjanja učitelji na splošno nimajo večjih pripomb. Bolj kritični so le učitelji slovenščine, ki menijo, da je ustni del (teme) sestavljen presplošno, da so nekateri cilji oziroma vsebine v preizkusu nepokrite, na drugih pa je prevelik poudarek, neprimerna naj bi bila tudi naloga z glagolskim vidom. Tudi nekateri učitelji matematike pogrešajo določene vsebine. Postopek preizkusa znanja za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje pa naj bi bil poenostavljen in podoben preverjanju znanja, ki ga učitelji izvajajo med šolskim letom. Učitelji glasbene vzgoje menijo, da bi moralo biti pesemsko gradivo sestavljeno tako, da bo ljudska pesem zastopana iz vseh slovenskih pokrajin.

Učenci so se na nacionalne preizkuse znanja v glavnem pripravljali med rednim poukom. Posamezni učitelji pa so jih tudi posebej pripravljali:

- pri dodatnem pouku (slovenščina in kemija);
- z reševanjem vzorčnih nalog oziroma podobnih preizkusov kot so bili NPZ (slovenščina, fizika);
- s posebnim izborom nalog, ki so jih učenci reševali doma, ali s ponavljanjem izven rednih ur pouka (matematika);
- v okviru priprave, na željo učencev, izven rednega pouka (likovna vzgoja);
- pri terenskem delu, na ekskurzijah in naravoslovnih dnevih za praktični del preizkusa (geografija).

Razpoloženje učencev v zvezi z NPZ je bilo po mnenju učiteljev v glavnem dobro, sproščeno. Samo posamezni učenci so bili vznemirjeni in pod stresom. Učitelji matematike menijo, da so bili bolj vznemirjeni tisti, ki so se vpisovali v srednje šole z omejitvijo vpisa, učitelji slovenščine in nemščine pa so opazili več vznemirjenosti učencev pri ustnem kot pri pisnem delu preizkusa.

Učitelji so bili tudi vprašani, kako je izvajanje NPZ vplivalo na njihovo siceršnje delo v razredu.

Pogostejši odgovori so:

- pri pouku je bilo nekaterim vsebinam namenjene več pozornosti, zlasti ponavljanju in utrjevanju snovi (slovenščina, matematika, geografija, športna vzgoja);
- zaradi NPZ je bilo več praktičnega dela (geografija);
- večji poudarek na sprotnem preverjanju, individualizaciji, uporabi učnih listov, kriterijih, mapah (likovna vzgoja);
- učitelji so več pozornosti namenili notranjemu preverjanju in ocenjevanju (športna vzgoja).

Posamezni učitelji so povedali, da zaradi izvajanja ustnega oziroma praktičnega dela preizkusa v okviru rednega pouka niso mogli ustrezno predelati vseh vsebin iz učnega načrta (slovenščina, matematika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju).

Učitelje slovenščine je motil prezgodnji začetek NPZ. Prvi preizkus je bil 8. maja, kar je skrajšalo pouk za dva meseca, saj je bilo treba do preizkusa predelati vso snov. Učitelji matematike pa menijo, da je slabo za delo v razredu, če morajo učitelji do 20. maja zaključiti interne ocene. Po tem datumu je učence težko motivirati za nadaljnje delo.

Nekateri učitelji so izrazili željo, da dobijo po končanem preizkusu primer preizkusa z rešitvami, da bi lahko učence ustrezno informirali (matematika, biologija).

Povzamemo torej lahko, da so bili, po mnenju učiteljev, NPZ pri vseh predmetih na splošno ustrezni. O pomanjkljivostih, na katere so opozorili, pa je potrebno razmisliti in jih po strokovni presoji odpraviti. Učitelji so dobili dovolj informacij glede izvedbe preizkusov. Velika večina učencev je dobro sprejela nacionalno preverjanje znanja, brez večjega čustvenega vznemirjenja in stresa.
Na preizkus so se v glavnem pripravljali med rednim poukom, le nekateri učitelji so zanje organizirali posebne priprave. Nekatere učitelje pa je motilo izvajanje ustnega oziroma praktičnega dela preizkusov med rednim poukom.

2.5 Poročilo o odzivih učencev in staršev

2.5.1 Poročilo o odzivih učencev

Prikaz kvantitativnih rezultatov odgovorov učencev na vprašalnike o nacionalnih preizkusih znanja

Tabela 1: Odgovori učencev na vprašanje: "Ali meniš, da si pred izvedbo dobil/-a dovolj informacij o nacionalnem preizkusu znanja (iz posameznih predmetov)? "

Predmet	DA	NE
Slovenščina	589	26
Matematika	590	23
Angleški jezik	99	4
Nemški jezik	U: 9 P: 10	0 0
Zgodovina	48	7
Geografija	143	3
Biologija	PR: 50 P: 49	3 3
Fizika	PR: 17 P: 17	0 0
Kemija	PR: 24 P: 24	1 1
Likovna vzgoja	PR: 35 P: 35	0 0
Glasbena vzgoja	PR: 42 P: 40	1 2
Športna vzgoja	PR: 123 P: 121	11 13

Tabela 2: Odgovori učencev na vprašanje: "Ali se ti je zdelo dobro, da si (da bi) v okviru nacionalnih preizkusov znanja pokazal/-a svoje znanje ne samo pisno, ampak tudi ustno? "

Predmet	DA	NE
Slovenščina	526	110
Matematika	232	394
Angleški jezik	98	3
Nemški jezik	9	1
Zgodovina	6	49
Geografija	142	4
Biologija	45	8
Fizika	15	2
Kemija	24	1
Likovna vzgoja	33	2
Glasbena vzgoja	36	7
Športna vzgoja	123	8

Tabela 3: Odgovori učencev na vprašanje: "Kako zahteven je bil po tvojem mnenju nacionalni preizkus znanja – ustni del? "

Predmet	PREZAHTEVEN	RAVNO PRAV / PRIMEREN	NEZAHTEVEN
Slovenščina	61	533	43
Angleščina	5	83	15
Nemščina	0	7	3
Geografija	4	106	36
Biologija	1	41	11
Fizika	2	9	6
Kemija	0	23	2
Likovna vzgoja	3	21	11
Glasbena vzgoja	2	31	10
Športna vzgoja	11	69	26

Tabela 4: Odgovori učencev na vprašanje: "Kako zahteven je bil po tvojem mnenju nacionalni preizkus znanja – pisni del? "

Predmet	PREZAHTEVEN	RAVNO PRAV	NEZAHTEVEN
Slovenščina	113	490	26
Angleščina	7	81	15
Nemščina	0	8	2
Geografija	23	115	11
Biologija	9	38	6
Fizika	0	13	4
Kemija	6	17	2
Likovna vzgoja	3	30	2
Glasbena vzgoja	3	34	6
Športna vzgoja	30	90	14

Tabela 5: Odgovori učencev na vprašanje: "Kako zahteven je bil po tvojem mnenju nacionalni preizkus znanja – za matematiko in zgodovino? "

Predmet	PREZAHTEVEN	RAVNO PRAV	NEZAHTEVEN
Matematika	65	532	37
Zgodovina	23	29	3

Tabela 6: Odgovori učencev na vprašanje: "Ali so bila navodila in vprašanja v pisnem delu po tvojem mnenju oblikovana dovolj jasno in razumljivo? "

Predmet	DA	VEČINOMA	NE
Slovenščina	290	318	26
Matematika	345	276	11
Angleščina	69	30	4
Nemščina	8	2	0
Zgodovina	24	28	3
Geografija	PR: 104 P: 86	40 53	3 8
Biologija	PR: 37 P: 29	15 22	1 2
Fizika	PR: 8 P: 13	9 4	0 0
Kemija	PR: 17 P: 12	8 12	0 1
Likovna vzgoja	PR: 24 P:20	7 14	2 1
Glasbena vzgoja	PR: 33 P: 26	8 16	2 1
Športna vzgoja	PR: 97 P: 74	34 52	3 8

Tabela 7: Odgovori učencev na vprašanje: "Kako si se odločil/-a za izbrani (tretji) predmet?"

Predmet	Sam	Skupaj s starši	Svetovali v šoli	Drugo
Angleščina	86	15	2	
Nemščina	7	2		
Geografija	119	6	2	2
Zgodovina	51	4		
Biologija	43	3	1	1
Fizika	13	1		
Kemija	22	2		
Likovna vzgoja	29	3		
Glasbena vzgoja	32	2	5	
Športna vzgoja	114	8		

Tabela 8: Odgovori učencev na vprašanje: "Kako si se počutil/-a, ko si opravljal/-a ustni preizkus v razredu?"

Predmet	Dobro	Slabo
Angleščina	34	23
Nemščina	6	3

Povzetek odgovorov učencev 9. razreda

Splošni vtis na osnovi več kot 1500 odgovorov učencev 9. razreda je, da glede preizkusov niso imeli veliko pripomb. V glavnem so bili ustrezno informirani, preizkusi so se jim večinoma zdeli primerno zahtevni, navodila pa jasna. Uvideli so vrednost ustnih in praktičnih preizkusov.

Kakšnih posebno močnih izstopanj glede katerega od glavnih področij, po katerih smo povpraševali pri vseh predmetih, ni bilo, vendarle pa je nekaj razlik v strukturi odgovorov po predmetih, na katere bi želeli opozoriti, saj so to signali, kje kaže v prihodnje še poprijeti.

Glede informiranosti o preizkusih se je pri večini predmetov velika večina učencev strinjala, da so bili dobro informirani. V absolutnem je seveda število tistih, ki so doživljali, da so slabše informirani, nekoliko večje pri slovenščini in matematiki (kjer je 26 oziroma 23 nezadovoljnih) zaradi številne udeležbe. Pri večini predmetov delež slabo informiranih ne presega 10 %, le pri zgodovini je nekoliko večji (7 od 48 učencev je menilo, da niso bili dovolj informirani).

Največkrat se pritožijo nad tem, da niso izvedeli ničesar ali pa ne dovolj o vsebini, postopku in poteku, pa tudi o tipih vprašanj.

Pri vseh predmetih, kjer je preizkus vseboval tudi praktični ali pa ustni del, so učenci v veliki večini menili, da je to smiselno. Proti ustnemu oziroma praktičnemu delu preizkusa jih je bilo večinoma manj kot 10 %, ponekod do 20 % (največ pri slovenščini: 110 od 589). Razlogi za to so pri vseh predmetih enaki, ponekod se le nekoliko razlikuje rang teh razlogov, največkrat pa so:

- tako jim gre lažje,
- to jim je bolje,
- (zato) da si lahko izboljšajo oceno,
- to je nujni del predmeta,
- prav je, da se izkaže in preveri tudi ta vidik,
- to je zanimivo in v življenju uporabno …

Pri predmetih, ki pa nista uvedla praktičnega ali ustnega dela, je bilo več učencev proti ustnemu oziroma praktičnemu delu zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja kot pa za ta del preizkusa. Tako, npr. jih je bilo pri matematiki za 232, proti pa 394. Od slednjih jih je izrazita večina kot razloge navajala, da je to težje, bolj stresno ali pa nepotrebno. Pri drugih predmetih pa so bili razlogi tistih redkih, ki so bili proti predvsem, da je to nepotrebno.

Glede zahtevnosti preizkusov pri večini predmetov (z izjemo zgodovine in športne vzgoje) velika večina meni, da so preizkusi primerno zahtevni. Večkrat kot prezahtevne doživljajo pisne preizkuse kot pa ustne oziroma praktične. Največ ocen, da je preizkus prezahteven, je bilo pri zgodovini (23 jih je menilo, da je prezahteven, v razmerju do komaj 29 tistih, ki se jim je zdel primerno zahteven, le 3 pa nezahteven) in športni vzgoji, kjer je 30 učencev menilo, da je pisni preizkus prezahteven, 90 se je zdel preizkus primerno zahteven, 14 pa nezahteven. Pri večini predmetov pa je celo več ocen, da je preizkus nezahteven kot pa prezahteven.
Vsa navodila so bila očitno dovolj razumljiva in jasna, saj le izrazita manjšina javlja, da jih ni razumela.

Pri vseh predmetih več kot polovica učencev (pri matematiki in slovenščini pa večina) navaja, da so imeli skupne priprave, največkrat v obliki različnih vaj, delovnih listov in preizkusov (podobnih tem iz nacionalnega preverjanja) ter ponavljanj in utrjevanj vseh vrst, pri ustnem in praktičnem delu pa vaje na tak način, kot se jih je pričakovalo za preizkuse. Nekaj učencev napiše, da so se pripravljali sami (ne vemo pa, ali so se tudi v šoli ali pa ne), nekaj pa jih eksplicitno navaja, da se v šoli skupaj niso pripravljali. Nekateri to izpostavljajo tudi kot pripombo. Ponekod so se za priprave posebej dobivali, bodisi enkrat, bodisi večkrat ali pa celo redno, npr. pri dodatnem ali dopolnilnem pouku.

Pripomb ni veliko oziroma jih pri posameznih predmetih največkrat ni toliko, da bi nakazovale kakšen splošni trend, razen tistih, ki se (npr. pri slovenščini) nanašajo na preobsežen preizkus oziroma na premalo časa.

2.5.2 Poročilo o odzivih staršev

Povzetek odgovorov staršev otrok, ki obiskujejo 3. razred

Starši so odgovorili, da so dobili dovolj informacij o nacionalnem preizkusu znanja, tako o ustnem kot pisnem delu. Nekateri bi želeli informacije prej, da bi imeli dovolj časa za odločitev o pristopu njihovega otroka k preizkusu. Posameznim se dana pojasnila niso zdela dovolj jasna in razumljiva. Nekaj pa jih je navedlo, da bi želeli navodila, kako otroku preizkus tudi praktično predstaviti, pisne in vsebinske informacije o načinu poteka ustnega dela preizkusa in hitrejše sporočanje rezultatov.

Nekaj več kot tri četrtine staršev je odgovorilo, da otroku dodatna pomoč pri pripravi na preizkus ni bila potrebna. Med pogosteje navedenimi razlogi za to so:

- otrok se je dovolj pripravljal v šoli;
- namen preizkusa je, da pokažejo doseženo znanje;
- otrok je dovolj samostojen, da se je pripravljal sam.

Med starši, ki so svojemu otroku nudili pomoč, jih je največ otroka pripravljalo na ustni del preizkusa, z njim ponavljalo snov, delalo dodatne vaje in reševalo učne liste.

Na vprašanje, kakšno razpoloženje je njihov otrok izražal v zvezi z nacionalnim preizkusom znanja, sta odgovorili dve tretjini staršev. Po poročanju le-teh je na malo manj kot tretjino otrok preizkus vplival negativno, imeli so tremo, bilo jih je strah in bili so živčni. Za tretjino otrok staršev, ki so na vprašanje odgovorili, je bil nacionalni preizkus znanja kot navaden, šolski preizkus. Za nekaj več kot tretjino teh otrok pa je nacionalni preizkus predstavljal dodatno motivacijo in zanimanje.

Skoraj dve tretjini staršev sta mnenja, da bodo z rezultati nacionalnega preizkusa dobili več informacij o otrokovem znanju, in ena tretjina, da ne. Nekaj manj kot polovica je svoj odgovor tudi pojasnila. Od teh jih 45 odstotkov pričakuje primerjavo otrokovega znanja z drugimi, tudi z drugimi šolami in celovito oceno njegovega znanja. Drugi starši (43 odstotkov) so mnenja, da že skozi stalno spremljavo otrokovega dela v šoli dobijo dovolj informacij o njegovem znanju. Približno desetina staršev, ki so svoj odgovor utemeljili, je navedla negativno stališče. Bili so mnenja, da je tak preizkus nerealen, da predstavlja samo trenutno znanje otroka, ki ima lahko prav takrat tudi slab dan, saj je postavljen v stresno situacijo. Nekateri od njih so bili mnenja, da preizkus ni ustrezen, saj preverja samo minimalna znanja in da predstavlja prevelike stroške za izvedbo.

Dodatne pripombe v zvezi z nacionalnim preizkusom znanja je navedla približno desetina staršev. Med njimi jih največ (42 odstotkov) izraža mnenje, da je tak preizkus obremenilen za otroke. Zadovoljstvo s preizkusom izraža približno tretjina teh staršev. Ostale pripombe se nanašajo na hitrost in način poročanja rezultatov.

Povzetek odgovorov staršev otrok, ki obiskujejo 9. razred

Večina staršev je v anketi odgovorila, da so dobili dovolj informacij tako za ustni oziroma praktični kot za pisni del nacionalnega preizkusa znanja. Peščica jih je med informacijami pogrešala predstavljivost ustnega dela preizkusa in primerjavo z načinom točkovanja rezultatov preizkusa med osemletno in devetletno osnovno šolo.

Navajajo, da otrok ni potreboval dodatne pomoči pri pripravah na preizkus. Med navedenimi razlogi je najpogostejši, da so priprave potekale že v šoli ali da se je otrok pripravljal sam. Le manjšina je svojemu otroku nudila dodatno pomoč, na primer v obliki rednih inštrukcij.

Na vprašanje, kakšno razpoloženje je njihov otrok izražal v zvezi z nacionalnim preizkusom znanja, sta odgovorili malo več kot dve tretjini staršev. Med njimi jih približno 40 odstotkov navaja negativno razpoloženje, strah, nervozo in utrujenost v tej borbi za točke. Četrtina pove, da je otrok izražal nevtralno razpoloženje, da je zanj bil preizkus kot vsak drugi. Preostala tretjina navaja pozitivno razpoloženje.

Približno dve tretjini staršev menita, da bodo s preizkusom dobili več informacij o otrokovem znanju in tretjina, da ne. Med danimi obrazložitvami prevladujejo naslednja mnenja:

- podan bo pregled otrokovega znanja od 5. razreda naprej,
- dobili bodo primerjavo o otrokovem znanju z drugimi učenci in z drugimi šolami.

Nekateri starši pa menijo, da že sedaj dobijo dovolj informacij o otrokovem znanju, in drugi, da preizkus podaja nerealno sliko, ker je le enkraten preizkus. Izražene so tudi pripombe, da se otroke obravnava le kot številke in da se preverja samo minimalne standarde.

Velika večina otrok je izbrani predmet na nacionalnem preizkusu znanja izbrala sama, brez pomoči staršev.

Nekaj je bilo individualnih dodatnih pripomb. Med njimi jih največ sodi v skupino, ki izraža negativno mnenje, da je preizkus nepotreben in preveč obremenjujoč za otroke.

3. Priprava in izvedba nacionalnih preizkusov znanja

3.1 Izobraževanje članov Državne in predmetnih komisij

Državna in predmetne komisije za pripravo nacionalnih preizkusov znanja, ki so bile imenovane 28. marca 2001, so imele prvo organizirano obliko izobraževanja 6. in 7. aprila 2001. Seminarja, ki ga je organiziral Urad RS za šolstvo v sodelovanju z Državnim izpitnim centrom, se je udeležilo 79 članov PK in Državne komisije. Udeleženci seminarja so se prvi dan seznanili s cilji preverjanja in ocenjevanja z nacionalnimi preizkusi znanja, načeli preverjanja in ocenjevanja, opredelitvami znanja (vrste, ravni …), metodologijo priprave in osnovno strukturo preizkusov znanja, s konkretnimi primeri preizkusov pri nekaterih predmetih in logistiko priprave nacionalnih preizkusov. Drugi dan seminarja je bil namenjen delavnicam po posameznih predmetnih področjih oziroma predmetih, kjer so se člani DK in PK seznanili z načeli in metodološkimi izhodišči za pripravo preizkusov znanja in konkretizacijo ciljev preverjanja in ocenjevanja.

Na osnovi poročil in sugestij s tega seminarja je DK za vodenje nacionalnih preizkusov znanja pripravila Usmeritve za delo predmetnih komisij pri pripravi nacionalnih preizkusov znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli.

Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja je 19. maja 2001 pripravila drugi seminar za člane predmetnih komisij. Udeležilo se ga je 88 članov. Na seminarju so se seznanili s cilji in standardi, ki jih preverjamo in ocenjujemo z nacionalnimi preizkusi znanja, s tipi nalog, ki jih uporabljamo v nacionalnih preizkusih znanja in primernostjo različnih tipov glede na cilje preverjanja in ocenjevanja, z vrednotenjem nalog in strukturo nacionalnega preizkusa. Posebna pozornost je bila posvečena tudi oblikam praktičnega preverjanja in ocenjevanja ter izdelavi navodil za ocenjevanje. Popoldan je bil namenjen delu v skupinah, kjer so člani predmetnih komisij razpravljali in poskušali poenotiti vrste in ravni ciljev ter tipe nalog za posamezne sklope predmetov (jezikoslovje, naravoslovje, družboslovje).

5. in 6. oktobra 2001 so se člani DK in člani nekaterih PK v Postojni udeležili posveta Zunanje preverjanje in ocenjevanje v osnovnem in srednjem izobraževanju, ki ga je organizirala Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije.

Predstavniki Državne komisije in večine predmetnih komisij so 14. novembra 2001 sodelovali na Srečanju ravnateljev osnovnih šol, kjer so prisotne seznanili z oblikami in načini preverjanja in ocenjevanja znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu prvega in tretjega obdobja. Hkrati je bila to zanje tudi priložnost, da dobijo prve odzive ravnateljev na zasnove nacionalnih preizkusov, kot so si jih zamislili.

Državni izpitni center je 12. februarja 2002 organiziral seminar za oblikovanje in urejanje gradiva za nacionalne preizkuse, na katerem so se člani predmetnih komisij seznanili z osnovnimi smernicami za oblikovanje in urejanje gradiva za pisne preizkuse in praktične oziroma ustne dele nacionalnih preizkusov znanja (hišni slog, minimalni standardi, praktičen prikaz).

Državni izpitni center je 15. aprila 2002 organiziral seminar, na katerem so bili člani komisij seznanjeni z osnovnimi statističnimi edukometričnimi indeksi in njihovo uporabo.

3.2 Usposabljanje učiteljev za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli

Usposabljanje učiteljev 42 šol, ki so v šolskem letu 2001/2002 izvajali program 3. in 9. razreda devetletne osnovne šole, je potekalo

- v organizaciji Zavoda RS za šolstvo in
- s pripravo na zaključna preverjanja z nacionalnimi preizkusi znanja, ki so ga izvajali člani predmetnih komisij.

Izvedenih je bilo 18 srečanj v dveh delih.
Prvi del je potekal na informativni ravni. Učitelji razrednega pouka 1. kroga šol so bili seznanjeni z osnutki nalog. Člani komisij pa so dobili povratne informacije o ustreznosti nalog. Srečanja za razredne učitelje so bila izvedena na sedmih lokacijah po Sloveniji, za predmetne učitelje slovenščine, matematike in tujega jezika pa na dveh. Trajala so šest ur, udeležilo se jih je 246 učiteljev.

V drugem delu srečanj so člani predmetnih komisij za nacionalne preizkuse usposabljali učitelje razrednega pouka za izvedbo in vrednotenje nalog v nacionalnih preizkusih. Delo je potekalo v petih krajih po Sloveniji. Predmetni učitelji slovenščine, matematike in tujega jezika so se srečali na dveh lokacijah. Prisotnih je bilo 278 učiteljev.

Predmetni učitelji ostalih predmetov so se usposabljali na rednih delovnih srečanjih s svetovalci Zavoda RS za šolstvo na t.i. posebnih delovnih srečanjih za učitelje, ki poučujejo v devetletni osnovni šoli. Teh srečanj se udeležujejo učitelji vseh krogov (1., 2. in 3.).

3.3 Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev

Udeležba na seminarjih in delavnicah na temo zunanjega ocenjevanja pisnih preizkusov in praktičnemu delu pri predmetu športna vzgoja ob koncu 3. obdobja v devetletni osnovni šoli je za zunanje ocenjevalce obvezni pogoj za ocenjevanje ob koncu 3. obdobja v devetletni osnovni šoli.

Seminarji so razpisani v Katalogu stalnega strokovnega spopolnjevanja, ki ga izdaja ZRSŠ, organizira in izvede pa Ric. Za devetletno OŠ so bili v šolskem letu 2001/02 organizirani seminarji pri vseh predmetih.

Seminarje so vodili: glavni ocenjevalec za določeni predmet in koordinator (FIZ, TJA, TJN), glavni ocenjevalec in tajnik za določeni predmet ter koordinator (MAT), glavni ocenjevalec in člani PK ter koordinator (ŠVZ), glavni ocenjevalec, predsednik PK in koordinator (BIO, KEM, ZG, GEO, GVZ, LVZ).
Leta 2001/02 je bilo izvedenih 23 seminarjev pri 12 predmetih.

Teme seminarjev za zunanje ocenjevalce za devetletne osnovne šole 2001/02 so bile:

- Predstavitev nacionalnega preizkusa znanja (MAT, FIZ, KEM, BIO, GEO, ZG, LVZ, GVZ, TJA, TJN).
- Model zunanjega ocenjevanja, vloge in naloge zunanjih ocenjevalcev (MAT, FIZ, KEM, BIO, GEO, ZG, LVZ, GVZ, ŠVZ, TJA, TJN).
- Pregled rezultatov (analiza) poskusnega preverjanja in ocenjevanja znanja (MAT, FIZ, KEM, BIO, GEO, ZG, LVZ, GVZ, ŠVZ, TJA, TJN).
- Usposabljanje zunanjih ocenjevalcev za popravljanje in točkovanje pisnih preizkusov ter usklajevanje ocenjevalnih meril (SLO, MAT, FIZ, KEM, BIO, GEO, ZG, LVZ, GVZ, ŠVZ, TJA, TJN).
- Usklajevanje meril za ocenjevanje praktičnega dela ZPZ ter usposabljanje na praktičnih primerih z razlago tehnike izpolnjevanja ocenjevalnih listov in ocenjevalnih obrazcev pri ŠVZ.
- Usklajevanje meril za ocenjevanje praktičnega dela ZPZ pri LVZ.

Tabela 9: Seznam izvedenih seminarjev za zunanje ocenjevalce v letu 2001/02

Kratica predmeta	Naslov seminarja	Št. udeležencev	Št. ur
SLO	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za slovenski jezik in književnost	25	8
TJA	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za angleški jezik	11	16
TJN	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za nemški jezik	10	16
MAT	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za matematiko	27	16
FIZ	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za fiziko	7	16
BIO	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za biologijo	9	16
KEM	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za kemijo	11	16
GEO	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za geografijo	12	16
ZGO	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za zgodovino	11	16
LVZ	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev likovno vzgojo	10	16
GVZ	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za glasbeno vzgojo	7	16
ŠVZ	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za športno vzgojo	51	16
ŠVZ	Izobraževanje zunanjih ocenjevalcev za športno vzgojo	10	16

3.4 Priprava gradiva za nacionalne preizkuse znanja

Gradiva za nacionalne preizkuse znanja smo pripravili v skladu z Navodili za varovanje tajnosti pri preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli in v rokih, določenih s koledarjem za leto 2001/2002.

Zasnovali smo prepoznavno zunanjo podobo pisnih preizkusov in drugih gradiv za nacionalne preizkuse, ki je izdelana v skladu s celostno grafično podobo Državnega izpitnega centra. Naslovne strani so oblikovno zasnovane kot celota, razlikujejo se po obdobjih, tako da so dodani različni grafični elementi.

Z delom smo pričeli v januarju, takoj po oddaji gradiv. Vprašanja, ki so jih pripravile predmetne komisije, je oblikoval strokovnjak – oblikovalec v končni pisni preizkus, pripravljen za tisk. V procesu oblikovanja je zaradi vnosa lektorskih popravkov in slikovnega gradiva potrebna vrsta preverjanj, da se odpravijo morebitne napake. Postopek poteka ob sodelovanju koordinatorja in člana ustrezne predmetne komisije, ki je odgovoren za strokovno neoporečnost.

Za preverjanje znanja ob koncu **tretjega** obdobja, kjer je bilo poskusno zaključno preverjanje in ocenjevanje znanja, redni ter naknadni rok, smo tiskali pisne preizkuse z barvnimi in črno belimi prilogami, ocenjevalnimi obrazci in navodili za ocenjevanje. Gradivo je bilo natisnjeno na podlagi prijav učencev na poskusno preverjanje in prijav na redni rok, ki je zaradi izredno kratkega časa od prijave na naknadni rok pa do izvajanja preizkusa, določal tudi naklado za naknadni rok.
Za posamezen rok smo tiskali: slovenščino (875 izvodov), angleščino (185 izvodov), nemščino (40 izvodov), fiziko (60 izvodov), biologijo (150 izvodov), kemijo (65 izvodov), geografijo (225 izvodov), zgodovino (155 izvodov), likovno vzgojo (90 izvodov), glasbeno vzgojo (90 izvodov) in športno vzgojo (255 izvodov). Za prenos je bilo shranjeno po pet pisnih preizkusov s pripadajočimi prilogami v posebnih varnostnih vrečkah in z oznako izpitna tajnost – strogo zaupno.

Za ustni del preizkusa so bili natisnjeni lističi z vprašanji za učence in lističi z vprašanji in navodili izpraševalcu: angleščina (32+32 kompletov), nemščina (6+6 kompletov). Gradiva za praktični del

preizkusa pa za naslednje predmete: fizika (15+15 kompletov), biologija (26+26 kompletov), kemija (16+16 kompletov), glasbena vzgoja (18+18 kompletov) in športna vzgoja (79+31 kompletov).

Pripravili smo dokument Obvestila o doseženem uspehu pri zaključnem preverjanju znanja in v juniju natisnili rezultate, ki so jih dosegli učenci na zaključnem preverjanju znanja.

Za preverjanje znanja ob koncu **prvega** obdobja, kjer je samo en rok, smo natisnili pisne preizkuse: za slovenščino (1620 izvodov), za italijanščino (30 izvodov), za madžarščino (10 izvodov) in za matematiko (1635 izvodov). Pripravili smo tudi prevod matematike v italijanski jezik (25 izvodov) in madžarski jezik (10 izvodov), za ustni del preizkusa pa italijanščino (4 kompleti) in matematiko (95 kompletov) s prevodom.

3.5 Nacionalni preizkusi znanja za učence s posebnimi potrebami

Učenci s posebnimi potrebami so opravljali nacionalne preizkuse znanja v skladu z Navodili za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami, ki jih je sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli na svoji 11. seji, 23. 10. 2001.

Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli je na svoji 2. korespondenčni seji dne 12. 3. 2002 na podlagi 20. člena Pravil zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja ter 3. člena Navodil za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami sprejela sklepe za učence, ki so opravljali preizkuse znanja pod posebnimi pogoji.

Na prilagojene preizkuse znanja ob koncu prvega obdobja se je pravočasno prijavilo 18 učencev na dvanajstih šolah ter 3 učenci na dveh šolah ob koncu tretjega obdobja. Prilagojene preizkuse znanja ob koncu prvega obdobja so opravljali iz predmetov slovenščina in matematika, ob koncu tretjega obdobja pa iz predmetov matematika, slovenščina in športna vzgoja.

Med učenci, ki so opravljali prilagojene preizkuse znanja ob koncu prvega obdobja, je bilo osem učencev s primanjkljaji na posameznih področjih učenja. Trije učenci so imeli govorno-jezikovno motnjo in primanjkljaje na posameznih področjih učenja, pri enem učencu je bila prisotna slabovidnost, govorno-jezikovna motnja, gibalna oviranost in primanjkljaji na posameznih področjih učenja, dva učenca sta bila gluha, dva sta imela govorno-jezikovno motnjo, en učenec je bil gibalno oviran in en naglušen.

Med učenci, ki so opravljali prilagojene preizkuse znanja ob koncu tretjega obdobja, sta bila dva s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, en je bil naglušen.
Učenci s posebnimi potrebami, ki so opravljali nacionalne preizkuse znanja ob koncu 1. obdobja, so bili glede na naravo primanjkljajev, ovir oziroma motenj upravičeni do naslednjih prilagoditev:

- do 25 % podaljšanega časa ustnega oziroma pisnega dela preizkusa,
- do preizkusa s pomočnikom,
- v primeru slabovidnosti do povečanega gradiva in
- v primeru potrebe do prilagojenega ocenjevanja.

Učenci ob koncu tretjega obdobja pa so bili upravičeni do 25 % podaljšanja časa ustnega oziroma pisnega dela preizkusa in do preizkusa s pomočnikom.

Na šole, ki so izvajale prilagojene preizkuse, so bili poslani vprašalniki o poteku preizkusov za učence s posebnimi potrebami, na podlagi katerih so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti pri izvedbi preizkusov in ocene le-teh:

1. Pomanjkljivosti

(Navedite vse pomanjkljivosti, ki ste jih opazili med izvedbo prilagojenega nacionalnega preizkusa znanja.)

- Nobenih pomanjkljivosti (6 odgovorov).
- Delo učencev s posebnimi potrebami je bilo med izvajanjem pisnega preizkusa moteno, ker so ostali učenci po 45 minutah zapuščali učilnico in motili njuno koncentracijo (dva odgovora).
- V 3. razredu (gluhi in naglušni) naj ne bi opravljali nacionalnega preizkusa znanja. Gradivu bi bilo treba dodati nazorno izdelan slikovno predmetni didaktični material, s katerim je možno manipulirati. Podaljšan čas reševanja nalog pri slovenščini (en odgovor).
- Gluhi in naglušni naj ne bi reševali besedilnih nalog ali pa vsaj osnovne, prilagojene (en odgovor).
- Gradiva za gluhe in naglušne naj bi vsebovala več slikovnega gradiva (dva odgovora).
- Pri poteku nacionalnega preizkusa je bila poleg učenca učiteljica, ki je izvajala individualno pomoč učencu – za oba predmeta – slovenščino in matematiko (en odgovor).
- Preveč navodil pri slovenščini, ki jih otrok zato težje procesira in razume (en odgovor).
- Za našega učenca, ki je gluh, ustni in pisni preizkus slovenščini ni imel nobenega smisla. Ni namreč usmerjen na našo šolo, jo pa vseeno obiskuje (en odgovor).

2. Ocena postopka

(Cilj prilagojenega nacionalnega preizkusa znanja je omogočiti kandidatom s posebnimi potrebami, da opravljajo nacionalni preizkus znanja in enakovredno pokažejo raven svojega znanja. Prosimo, da ocenite potek nacionalnega preizkusa znanja in predlagate možne izboljšave)

- Ni mogoče izvesti preizkusa z učenci s posebnimi potrebami in ostalimi učenci po istih navodilih oziroma istočasno.
- Predlog: učenci s prilagojenim programom naj rešujejo naloge s časovnim zamikom, da bodo lahko z razrednikom (en odgovor).
- Dopustiti možnost "podvprašanj in odgovorov" (za gluhe in naglušne), ki bi jih učitelj ali terapevt sestavljal sprotno (en odgovor).
- Časovna prilagoditev ter odobritev pomoči surdopedagoga pripomoreta k uspešnosti učenca s posebnimi potrebami (en odgovor).
- Podvprašanja za učence s posebnimi potrebami (en odgovor).
- Za naša dva učenca s primanjkljaji na področju učenja je bilo na ta način dobro omogočeno, da izrazita svoje znanje (en odgovor).
- Časa je bilo dovolj, učenec je za izdelek porabil manj časa (en odgovor).
- Prilagojen postopek omogoča enakovredno pokazati raven učenčevega znanja (dva odgovora).
- Otroku s posebnimi potrebami je bil podaljšan čas pisanja. Preizkus s pomočnikom je primerna oblika pomoči. Predlagajo, da je to oseba, ki jo otrok pozna (dva odgovora).
- Predlagajo najmanj enodnevni razmak med preizkusoma, saj so opazili, da je bila drugi dan manjša učinkovitost, predvidoma zaradi obremenitve (en odgovor).

3.6 Izmenjava zunanjih nadzornih učiteljev

1. Pri izmenjavi nadzornih učiteljev smo imeli naslednje cilje:
    - povečati objektivnost pisnega dela ZPZ,
    - izboljšati varovanje tajnosti,
    - šole razbremeniti suma nekorektnosti, neizpolnjevanja navodil in ukrepov za tajnost.
2. Pisni del ZPZ ob koncu 3. obdobja v devetletni osnovni šoli sta na šoli vodila po dva nadzorna učitelja, ki nista smela biti učitelja predmeta, katerega pisni del ZPZ sta nadzorovala. En nadzorni učitelj je bil učitelj šole, na kateri se je izvajal pisni del ZPZ, drugi pa učitelj druge šole.
3. Zunanji nadzorni učitelj je imel enake pravice in dolžnosti kot notranji nadzorni učitelj.
4. V ponedeljek, 22. 4. 2002, je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport na pobudo Rica poslalo okrožnico o izmenjavi nadzornih učiteljev šolam, ki so izvajale zaključno preverjanje znanja in nekaterim šolam, ki niso v 1. krogu devetletne osnovne šole. Na podlagi priloženega seznama izmenjave nadzornih učiteljev so predsedniki šolskih komisij izvedli izmenjavo nadzornih učiteljev. Šole so z okrožnico prejele obrazec za prijavo dodatnih potnih stroškov, ki so nastali pri izmenjavi nadzornih učiteljev.
5. Šole so sprejele toliko zunanjih nadzornih učiteljev, kolikor so jih morale poslati na druge šole.
6. ŠK je morala najkasneje 14 dni pred začetkom pisanja sporočiti na Državni izpitni center podatke o številu skupin za pisni del ZPZ po posameznih dnevih.
7. Državni izpitni center je šolam dostavil seznam šol, kamor je potrebno poslati nadzorne učitelje.
8. Razpored zunanjih nadzornih učiteljev je bil tajen do objave.
9. Zunanji nadzorni učitelji, ki so potovali iz kraja svojega bivanja v drug kraj, so dobili poplačilo potnih stroškov in ustrezno dnevnico na svoji šoli.
10. Šole so vodile evidenčni list nadzornih učiteljev za nacionalne preizkuse znanja in specifikacijo stroškov za zamenjavo zunanjih nadzornih učiteljev.
11. Stroške, povezane z izmenjavo zunanjih nadzornih učiteljev na šolah, je krilo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport.
12. Predsednik ŠK je moral po pisnem delu ZPZ poslati Državnemu izpitnemu centru poročilo o izvedbi zamenjave nadzornih učiteljev. Poročilo nam je posredovalo 5 od 18 šol. Poročilo smo prejeli od OŠ Naklo, OŠ Globoko, OŠ Maksa Durjave, OŠ Gradec in OŠ Rada Robiča Limbuš.
13. Povzetki iz poročil o izvedbi zamenjave nadzornih učiteljev:

    a) Evidentiranje napak – pomanjkljivosti:

    - veliko število nadzornih učiteljev onemogoča izvedbo ostalih dejavnosti na šoli;
    - število nadzornih učiteljev je na nekaterih šolah večje ali enako številu učencev, ki pišejo ZPZ (izbrani predmet);
    - pri izmenjavi nadzornih učiteljev se ni upoštevalo velikosti sosednjih šol;
    - problemi pri menjavi z učitelji iz šol z osemletnim programom zaradi menjave v dveh terminih (zunanje preverjanje ima drugačne roke kot nacionalni preizkusi, učitelji odsotni 2-krat);
    - težave pri izmenjavi, ker je bila partnerica majhna šola in je bila zato potrebna nadomestna šola;
    - izmenjava je potekala zelo dobro, kljub določilom o posredovanju informacij učiteljem, kaj in kdaj bodo nadzorovali. Menimo, da je z vidika organizacije in izvajanja ostalega pouka (tudi na drugi šoli, od koder pač prihajajo nadzorni učitelji) tak sistem zelo naporen, predrag in torej nekako manj uporaben. Ker zahteva veliko število nadzornih učiteljev, je lahko moteno tudi izvajanje drugega vzgojno-izobraževalnega dela na šoli;
    - šola, s katere so prihajali nadzorni učitelji, je spreminjala seznam nadzornih učiteljev v zadnjem trenutku. Sami nadzorni učitelji so delo dobro opravili;
    - veliko število odsotnih zunanjih nadzornih učiteljev onemogoči pouk v ostalih razredih;
    - opomba iz šole, ki ima samo 1. obdobje: za 1. obdobje zunanjih nadzornih učiteljev ni bilo. Pa bi v bodoče lahko bil pri pisnem preverjanju (slovenščina in matematika) poleg razrednega učitelja prisoten še en član šolske komisije (v premislek – nekateri člani niso imeli nobenega dela).

b) Ocena postopka in predlogi za morebitne izboljšave:

- smiselnost začetka pouka za ostale razrede ob 10. uri;
- težave pri izvedbi ZPZ na podružnicah (jutranji sestanek, prenos nalog; vodja podružnične šole naj prevzame naloge tajnika);
- zaradi majhnega števila vključenih šol bo potrebno tudi v bodoče (poleg Rica) neposredno dogovarjanje med šolami;
- sestanek oziroma zbor učiteljev 1 uro pred pisanjem je prezgodaj;
- število nadzornih učiteljev je bilo enako številu učencev, ki so pisali (normativ nadzornih učiteljev glede na število učencev);
- večjih težav ni bilo, predlagali pa bi, da tajnik ŠK vsaj en dan pred opravljanjem pisnega ZPZ sporoči ime zunanjih nadzornih učiteljev, da se lahko pravočasno zapišejo na obvestila za učence.

14. V ponedeljek, 1. julija 2002, smo šolam po elektronski pošti poslali vprašalnike o izvedbi nacionalnih preizkusov znanja.

Eno od vprašanj je bilo tudi: Ocenite izmenjavo nadzornih učiteljev. (*Ocenite z lestvico od 1 – najslabše do 5 – najboljše. Ustrezno obkrožite.)

Tabela 10: Ocena izmenjave nadzornih učiteljev – ocena šol

	ocena 1	ocena 2	ocena 3	ocena 4	ocena 5
število šol	0	0	3	3	12

3.7 Dostava in zbiranje gradiva

Na izobraževanju predsednikov in tajnikov šolskih komisij za izvajanje nacionalnih preizkusov znanja ob koncu prvega in tretjega obdobja devetletne osnovne šole, ki je bilo v četrtek, 28. februarja (za ljubljansko in mariborsko območje) in v ponedeljek, 4. marca 2002 (za druga območja), smo jim predstavili tudi dostavo in vračanje tajnega gradiva.

V četrtek, 28. februarja 2002, se je izobraževanja udeležilo 52 poslušalcev, v ponedeljek, 4. marca 2002, pa 44 poslušalcev. Vabljeni so bili tudi člani DK in predsedniki PK.

3.7.1 Dostava tajnega gradiva na šole

1. Dostavo pošiljk s tajnim gradivom je opravljala Pošta Slovenije d.o.o., s katero smo podpisali ustrezno pogodbo za prenos gradiva za devetletne osnovne šole, z dnem 8. 4. 2002.
2. Dostava gradiva na šole je potekala ob datumih, določenih po Koledarju nacionalnih preizkusov znanja od 7. do 10. ure. Rok za dostavo je bil najpozneje tri dni pred začetkom roka za preverjanje in ocenjevanje znanja.
3. Pošiljko je moral na šoli prevzeti predsednik ali tajnik šolske komisije.
4. Poštni uslužbenec je ob predaji gradiva od predsednika ali tajnika šolske komisije zahteval osebni dokument, s katerim je izkazal svojo identiteto.
5. Predsednik ali tajnik šolske komisije je potrdil prejem gradiva s podpisom.
6. Gradivo je bilo pakirano v modri najlonski vreči, ki je bila zaprta z zapiralko rdeče barve, na kateri je bila nazivnica. Na nazivnici so bila poleg naslova šole tudi imena oseb, ki so odgovorne za prevzem gradiva – tajnik ali predsednik šolske komisije.
7. V primeru poškodovane vreče ali zapiralke z nazivnico, so morale šole to takoj reklamirati pri poštnemu uslužbencu, s katerim so v takem primeru izpolnili tudi zapisnik.
8. Vrečo so šole odprle tako, da so zapiralko prerezale ali odlomile z vrtljajem.

9. Poškodovano zapiralko z nazivnico so šole zavrgle, modro najlonsko vrečo pa po dodatnih navodilih, ki so jih prejele z vsako pošiljko, shranile za vračanje gradiva ali vrnile poštnemu uslužbencu.
10. V štirih urah so šole preverile, ali so prejeli vse gradivo po seznamu, ki je bil priložen pošiljki. V ovojnici z gradivom za pisni preizkus je bilo po pet pisnih preizkusov in pripadajoče število ocenjevalnih obrazcev.
11. V primeru, da prejeto gradivo ni ustrezalo priloženemu seznamu, je prejemnik na seznamu označil, kje je pomanjkljivost. Označeni seznam je v roku štirih ur poslal po telefaksu na Državni izpitni center in preveril prispelost le-tega po telefonu.
12. Na podlagi seznama je Državni izpitni center odpravil morebitne napake.
13. V primeru, da je poštni uslužbenec ob dostavi gradiva ugotovil, da sta bila predsednik ali tajnik šolske komisije nedosegljiva, pošiljke na šoli ni predal. Vrnil jo je na pošto, kjer so jo hranili v trezorju do nadaljnjih navodil Državnega izpitnega centra.
14. V ponedeljek, 1. julija 2002, smo šolam po elektronski pošti poslali vprašalnike o izvedbi nacionalnih preizkusov znanja. Na to temo smo zastavili dve vprašanji. Prvo je bilo: »Ali je bilo gradivo, namenjeno izvedbi nacionalnih preizkusov znanja, ustrezno pakirano in dostavljeno na šole?«. Med 40 šolami, ki so odgovorile, le na eni gradivo ni bilo ustrezno pakirano in dostavljeno. Ob tem so šole zapisale še:
    - Državni izpitni center je začetne težave dobro premagoval;
    - morda bi lahko bilo vse enostavnejše;
    - ta del je bil opravljen zelo profesionalno, vsa pohvala;
    - gradivo ni bilo označeno v skladu z navodili o zaupnosti;
    - za naknadni rok je bilo škoda toliko gradiva, ki je ostalo "neizkoriščeno", nujno bi bilo potrebno počakati na naknadne prijave.

    Na drugo vprašanje: »Ali so bili časi dostave in pobiranja gradiva, namenjenega izvedbi nacionalnih preizkusov znanja na šolah, ustrezni?« je 36 šol odgovorilo pritrdilno, le na štirih so imeli težave. Mnenja posameznih šol pa so bila:
    - velika šola s podružnicami v tako kratkem času ne zmore opraviti vseh obveznosti;
    - časi so se pogosto pokrivali s časom pouka;
    - le nekaj sprememb ni bilo pravočasnih ali pa smo bili mi na šoli tako hitri;
    - ni bilo nikakršnih problemov;
    - ustrezni, s končnimi popravki;
    - morda bi bilo pametno, da bi za 1. obdobje stvari poenostavili;
    - vse je bilo ustrezno, če ne upoštevamo pripomb poštnega uslužbenca, ki je včasih zahteval pripravljeno pošiljko prej, ker sicer pošta ne bi uspela pošiljke pravočasno dostaviti v Ljubljano.

3.7.2 Vračanje tajnega gradiva

1. Vračanje tajnega gradiva iz šol na Državni izpitni center ali na regijska centra za ocenjevanje pisnih preizkusov ob koncu tretjega obdobja je prav tako opravila Pošta Slovenije.
2. Vsak dan, po končanem posameznem pisnem delu zaključnega preverjanja znanja, je tajnik šolske komisije zbral ovojnice z gradivom, ki so mu jih izročili nadzorni učitelji.
3. Skupaj z gradivom je moral tajnik šolske komisije še isti dan poslati na Državni izpitni center oziroma na regijska centra fotokopije pripadajočih zapisnikov o poteku zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja.
4. Gradivo so morale šole zapakirati v modre najlonske vreče in zapreti z zapiralko rdeče barve, na kateri je bila nazivnica z ustreznim naslovom. Potrebno število modrih najlonskih vreč, zapiralk ter nazivnic z ustreznim naslovom so šole prejele s prejetim gradivom.
5. Gradivo je na šolah prevzel poštni delavec in ga sproti dostavljal na Državni izpitni center oziroma na regijska centra za ocenjevanje.
6. Letošnje leto smo organizirali zbiranje gradiva in ocenjevanje na dveh regijskih centrih. En center je imel prostore na OŠ Savsko naselje v Ljubljani, drugi pa na OŠ Maksa Durjave v Mariboru.

7. Ob izročitvi gradiva je predsednik ali tajnik šolske komisije izpolnil in podpisal obrazec o prejemu pošiljke v dvojniku, katerega en izvod je obdržal.

3.8 Vrednotenje in ocenjevanje

3.8.1 Moderacija navodil za vrednotenje in ocenjevanje

Moderacija navodil za vrednotenje ob koncu 1. obdobja

Po pisnem preizkusu se pred začetkom ocenjevanja na podlagi vzorca pisnih preizkusov opravi moderacijo navodil za vrednotenje.

Pri SLO sta moderacijo navodil za vrednotenje izvedli glavna ocenjevalka in strokovna tajnica PK za slovenščino ob podpori članov komisije. Glavna ocenjevalka je popravke vnesla na disketo, navodila za vrednotenje pa so šole prejele v elektronski obliki in po pošti z Rica.

Moderacija pri MDŽ je potekala pred vrednotenjem, izvedli sta jo predsednica in glavna ocenjevalka skupaj z učiteljico ocenjevalko na šoli, kjer je potekalo preverjanje znanja.

Moderacija pri ITL je potekala pred vrednotenjem, izvedli so jo člani PK za italijanščino skupaj z dvema učiteljicama ocenjevalkama.

Pri MAT so moderacijo navodil za vrednotenje opravili člani PK pred vrednotenjem, ki je potekalo na šolah. K sodelovanju na moderaciji so povabili še štiri učiteljice razrednega pouka, ki niso članice PK. Koordinator in glavni ocenjevalec sta popravke vnesla na disketo, navodila za vrednotenje pa so se pošiljala na šole v elektronski obliki in po pošti iz Rica.

Člani PK za SLO in MAT so za moderacijo pregledali vzorec pisnih preizkusov. Vzorec, ki smo ga prejeli iz vseh devetletnih osnovnih šol, je zajel tretjega fanta in tretje dekle ter zadnjega fanta in zadnje dekle po abecednem seznamu v redovalnici iz vsakega oddelka. Če so imeli oddelki manj kot tri učence, je bil izbran samo prvi učenec vsakega spola po abecednem seznamu v redovalnici.

Moderacija navodil za ocenjevanje ob koncu 3. obdobja – redni rok

Po pisnem delu zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja 2002 v rednem roku so člani PK na podlagi vzorca pisnih preizkusov opravili moderacijo navodil za ocenjevanje. PK so izvedle moderacije na različne načine.

Pri SLO in TJA so moderacijo navodil za ocenjevanje izvedli glavna ocenjevalka in člani predmetne komisije skupaj z zunanjimi ocenjevalci, pri TJN pa je moderacijo navodil za ocenjevanje opravila glavna ocenjevalka. Moderacijo so pri vseh predmetih izvedli pred zunanjim ocenjevanjem.

Pri SLO so pregledali 10 % vzorec rešenih pisnih preizkusov, pri obeh tujih jezikih pa vse rešene pisne preizkuse. Moderirana navodila so zunanji ocenjevalci dobili pred začetkom ocenjevanja na regijskih centrih. Moderirana navodila sta zunanjim ocenjevalcem predstavila glavni ocenjevalec oziroma pomočnik glavnega ocenjevalca.

Pri MAT in BIO so moderacijo navodil za ocenjevanje opravili člani PK pred zunanjim ocenjevanjem. Vzorec pisnih preizkusov za moderacijo, ki so ga pregledali člani PK, je bil odvisen od števila učencev, ki so opravljali pisni preizkus znanja. Tako so pri MAT pregledali 10 % vzorec rešenih pisnih preizkusov, pri BIO pa vse rešene pisne preizkuse.
Koordinator, glavni ocenjevalec in tajnik so vnesli popravke na disketo. Moderirana navodila so zunanji ocenjevalci dobili na delitvi pisnih preizkusov v ocenjevanje. Predstavil jim jih je glavni ocenjevalec oziroma pomočnik glavnega ocenjevalca.

Pri KEM so člani PK, ki so se prijavili kot zunanji ocenjevalci, uro pred razdeljevanjem pisnih preizkusov v ocenjevanje pregledali rešene pisne preizkuse in moderirali navodila za ocenjevanje. Glavna ocenjevalka je nato na razdeljevanju gradiva moderirana navodila razložila zunanjim ocenjevalcem.

Pri FIZ je bila moderacija opravljena med zunanjim ocenjevanjem. Zunanje ocenjevanje je vodila glavna ocenjevalka.

Pri KEM in FIZ je koordinator poskrbel, da so bili popravki naknadno vnešeni v datoteko na Ricu.

Pri GEO, ZG, GVZ, LVZ in ŠVZ so moderacijo navodil za ocenjevanje opravili samo člani PK dan pred zunanjim ocenjevanjem. Pri GEO so člani PK skupaj z zunanjimi ocenjevalci v že moderirana navodila vnesli še nekaj popravkov med samim ocenjevanjem.

Pri predmetih (GEO, ZG), kjer je pisni preizkus zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja opravljalo večje število učencev, so člani PK pregledali le polovico pisnih preizkusov.
Pri predmetih (LVZ, GVZ in ŠVZ) pa so člani pregledali vse pisne preizkuse. Moderacije so vodili predsedniki PK. Na moderaciji so upoštevali vse strokovno sprejemljive rešitve, ki so se pojavile v pregledanih pisnih preizkusih.

Pri ŠVZ so člani PK posebno pozornost namenili drugemu delu pisnega preizkusa. V navodila za ocenjevanje so dodali posebna navodila za ocenjevanje tistih nalog v drugem delu preizkusa, pri katerih učenci niso upoštevali navodil za reševanje.

Pri LVZ so člani PK izžrebali, kateri likovni izdelek praktičnega dela zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja bodo ocenjevali zunanji ocenjevalci.

Po moderaciji sta glavni ocenjevalec in koordinator vnesla popravke v nemoderirana navodila za ocenjevanje. Nato je moderirana navodila koordinator razmnožil. Zunanji ocenjevalci so jih prejeli na regijskih centrih.

Moderirana navodila za ocenjevanje je na dan vpogledov Ric dostavil tudi na šole.

Moderacija navodil za ocenjevanje ob koncu 3. obdobja – naknadni rok

Pri SLO so moderacijo navodil za ocenjevanje izvedli glavna ocenjevalka in člani PK skupaj z zunanjimi ocenjevalci. Na moderaciji, pred zunanjim ocenjevanjem, so pregledali 10 % vzorec rešenih pisnih preizkusov. Moderirana navodila so zunanji ocenjevalci dobili pred začetkom ocenjevanja na regijskem centru. Predstavila jim jih je glavna ocenjevalka PK za slovenščino.

Pri MAT so moderacijo navodil za ocenjevanje opravili člani PK pred zunanjim ocenjevanjem.
Člani PK so za moderacijo pregledali 10 % vzorec rešenih pisnih preizkusov.
Koordinator, glavni ocenjevalec in tajnik so vnesli popravke na disketo. Moderirana navodila so zunanji ocenjevalci dobili na delitvi pisnih preizkusov v ocenjevanje. Predstavil jim jih je glavni ocenjevalec oziroma pomočnik glavnega ocenjevalca.

Pri KEM, FIZ in BIO je bila moderacija opravljena med zunanjim ocenjevanjem. Zunanji ocenjevalci so bili pri vseh treh predmetih člani PK. Po moderaciji in ocenjevanju je koordinator vnesel popravke na disketo.

Pri GEO, ZG in LVZ so moderacije navodil za ocenjevanje izvedli člani PK sočasno z zunanjim ocenjevanjem.

Pri ŠVZ so moderacijo navodil za ocenjevanje izvedli člani PK in zunanji ocenjevalec. Moderacija je potekala sočasno z zunanjim ocenjevanjem.

Pri GVZ je glavna ocenjevalka PK sama izvedla moderacijo navodil za ocenjevanje in zunanje ocenjevanje.

Glavni ocenjevalci so s koordinatorjem naknadno vnesli popravke v nemoderirana navodila za ocenjevanje.

Moderirana navodila za ocenjevanje je Ric dostavil na šole na dan vpogledov.

3.8.2 Potek zunanjega ocenjevanja 2002

Pred začetkom ocenjevanja pisnih preizkusov ob koncu 3. obdobja je glavni ocenjevalec oziroma pomočnik glavnega ocenjevalca zunanjim ocenjevalcem natančno predstavil (moderirana) navodila in znake za ocenjevanje. Ocenjevalci (pri vseh predmetih) so naloge ocenjevali individualno v skupnem prostoru.

Pri zaključnem preverjanju in ocenjevanju znanja ločimo:
- zunanje ocenjevanje pisnih preizkusov;
- zunanje ocenjevanje nalog praktičnega dela zaključnega preverjanja in ocenjevanje likovnega izdelka, ki je sestavni del pisnega preizkusa pri predmetu likovna vzgoja;
- zunanje ocenjevanje praktičnega dela zaključnega preverjanja in ocenjevanje znanja pri predmetu športna vzgoja.

Ocenjevanje pisnih preizkusov je v šolskem letu 2001/02 potekalo:
- na enem regijskem centru (NEJ, FIZ, KEM, GEO, ZG, LVZ, ŠVZ, GVZ, TJN),
- na dveh regijskih centrih (SLO, MAT, TJN, BIO).

Pri LVZ zunanji ocenjevalci poleg pisnih preizkusov ocenjujejo tudi likovne izdelke praktičnega dela zaključnega preverjanja in ocenjevanja. Ocenjevanje likovnih izdelkov je skupinsko.

Pri ŠVZ zunanji ocenjevalci ocenjujejo praktični del zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja na osnovnih šolah. Zunanji ocenjevalci ocenjujejo v skupnem prostoru individualno.

3.8.3 Predlog pretvarjanja točk, doseženih na nacionalnih preizkusih znanja, v lestvico ocen oz. točkovno lestvico

Pri predmetih, kjer ni bilo nivojskega pouka, pretvarjamo točke, ki so jih učenci dosegli na nacionalnih preizkusih znanja (pisnih in praktičnih oz. ustnih) v petstopenjsko lestvico ocen, pri predmetih, kjer je potekal nivojski pouk, pa jih pretvarjamo v desetstopenjsko točkovno lestvico. Pretvarjamo odstotne točke, dosežene na preizkusih znanja, in ne "surovih" točk. Osnova za izračunavanje odstotnih točk je maksimalno število možnih točk.

Meje za posamezne ocene oz. točke na točkovni lestvici določimo na osnovi kombinacije absolutnega in relativnega kriterija. Pri določanju mej na osnovi absolutnega kriterija upoštevamo učne cilje oz. standarde znanja, ki naj bi jih učenci dosegli za posamezne ocene oz. točke. Na osnovi zahtevanih učnih ciljev oz. standardov znanja določimo meje v odstotnih točkah za ocene 2, 3, 4 in 5 in za točke 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 in 10. Relativni kriterij določanja mej pa temelji na domnevi, da je znanje v populaciji učencev normalno porazdeljeno, zato naj bi bile tako porazdeljene tudi izpeljane vrednosti na lestvici. Postopek določanja mej po tem kriteriju je naslednji: učence razvrščamo glede na dosežene odstotne točke na preizkusu znanja in določimo intervale odstotnih točk, ki obsegajo vnaprej določen odstotek učencev za posamezne ocene oz. točke na točkovni lestvici.
Vsak od teh kriterijev pretvarjanja doseženih točk na preizkusu znanja v izpeljane vrednosti ima svoje prednosti in pomanjkljivosti oz. omejitve. Pomembna prednost absolutnega kriterija je, da ne prejudicira odstotkov učencev za posamezne vrednosti. Vsak lahko dobi pozitivno oceno, celo odlično

oz. prejme maksimalno število točk na lestvici, če doseže zahtevane učne cilje oz. standarde znanja. Pomanjkljivosti tega kriterija pa so naslednji:
- arbitrarno določene meje, to pomeni, da je od naše osebne presoje odvisno, kako stroge ocenjevalne standarde bomo postavili;
- vrednosti, izpeljane na osnovi odstotka doseženih točk na preizkusu znanja, so odvisne od težavnosti preizkusa; če je preizkus zahteven, bodo učenci za enako znanje strožje ocenjeni, kakor bi bili pri lažjem preizkusu;
- razlika v številu (odstotkih) točk med sosednjimi ocenami je včasih zelo majhna, npr. samo ena točka, tolikšna pa je lahko napaka merjenja.

Poglavitna prednost relativnega kriterija je, da izpeljane vrednosti niso odvisne od težavnosti preizkusa. To je zlasti pomembno, če težavnosti preizkusa ni mogoče vnaprej empirično preveriti, kakor je ne bo mogoče pri nacionalnih preizkusih znanja. Vendar pa ima tudi ta kriterij pomanjkljivosti:
- izhaja iz domneve o normalni porazdelitvi znanja, ki je upravičena le, če je skupina učencev dovolj velika in reprezentativna;
- ob upoštevanju tega kriterija vedno dobimo neko stalno razmerje med odstotki učencev, ki so prejeli posamezne ocene, ne glede na to, ali je skupina boljša ali slabša v znanju;
- tudi meje, ki smo jih določili na osnovi odstotka učencev, so zelo arbitrarne, čeprav izhajamo iz domneve o normalni porazdelitvi znanja v skupini; od naše osebne presoje je namreč odvisno, kakšen odstotek učencev bo prejel neko oceno oz. število točk na lestvici.

Glede na omenjene prednosti in pomanjkljivosti je najbolje oba kriterija kombinirati. Določanje mej samo na osnovi absolutnega kriterija ne bi bilo ustrezno, saj nacionalni preizkusi znanja nimajo empirično preverjene težavnosti, zato se lahko zgodi, da meje postavimo previsoko ali prenizko. Zato je nujno, da morebitno neustrezno težavnost preizkusov naknadno korigiramo z relativnim kriterijem

Predmetnim komisijam predlagamo naslednji postopek pretvorbe odstotnih točk, doseženih na nacionalnih preizkusih znanja:

Predmeti, kjer ni bilo nivojskega pouka

Odstotne točne na preizkusu znanja pretvarjamo v petstopenjsko lestvico ocen, in sicer:

1. Meja za oceno 2 se določi na osnovi absolutnega kriterija. Ob predpostavki, da so predmetne komisije upoštevale priporočilo DK, da naj bi preizkusi vključevali najmanj 50 % minimalnih standardov znanja, predlagamo mejo za oceno 2 doseženih 50 odstotnih točk na preizkusu znanja. Če se izkaže, da bi bilo glede na to mejo neuspešnih več kot 2 do 3 odstotke učencev, korigiramo absolutni kriterij z relativnim, tako da mejo znižamo na 2 do 3 odstotke neuspešnih. Omejitev odstotkov neuspešnih učencev utemeljujemo s podobnim odstotkom neuspešnih pri učiteljevem internem ocenjevanju.
2. Mejo za oceno 5 prav tako določimo na osnovi absolutnega kriterija. Predmetne komisije naj presodijo, katere učne cilje oz. standarde znanja naj bi učenci, poleg minimalnih, usvojili za oceno 5, in to izrazijo v številu potrebnih odstotnih točk, doseženih na preizkusu znanja. Če na osnovi tako postavljene meje dobi oceno 5 manj kot 12 odstotkov učencev, znižamo mejo na ta odstotek.
3. Meje za oceni 3 in 4 določimo samo na osnovi relativnega kriterija, ki se zdi ustreznejši kot absolutni, kadar gre za srednje ocene na ocenjevalni lestvici, za katere težje določimo zahtevane učne cilje oz. standarde znanja kakor za skrajni oceni. Seveda pa mora biti skupina dovolj velika, da lahko domnevamo o normalni porazdelitvi znanja v skupini. Predlagamo naslednje odstotke učencev za posamezne ocene: oceno 2 naj bi prejelo okoli 18 odstotkov učencev, oceno 3 okoli 38 odstotkov in oceno 4 okoli 28 odstotkov. Glede na te odstotke določimo meje v odstotnih točkah za vsako oceno.
4. Če je število učencev, ki so opravljali preizkus znanja pri nekem predmetu, manjše od 100, določimo mejo za oceno 2 na osnovi absolutnega kriterija, to je doseženih 50 odstotnih točk. Če je glede na to mejo neuspešnih več kot 2 do 3 odstotke učencev, korigiramo absolutni kriterij z relativnim, tako da mejo znižamo na 2 do 3 odstotke neuspešnih. Meje za ocene 3, 4 in 5 določimo

samo na osnovi absolutnega kriterija, ker je skupina učencev premajhna, da bi lahko upravičeno domnevali o normalni porazdelitvi znanja v skupini.

Predmeti, kjer je potekal nivojski pouk

Odstotne točke na preizkusu znanja pretvarjamo v desetstopenjsko točkovno lestvico, in sicer:

1. Meja za 2 točki na desetstopenjski točkovni lestvici (to je že pozitivna ocena) se določi na osnovi absolutnega kriterija. Ob predpostavki, da so predmetne komisije upoštevale priporočilo DK, da naj bi preizkusi vključevali najmanj 50 % minimalnih standardov znanja, predlagamo mejo za 2 točki doseženih 50 odstotnih točk na preizkusu znanja. Če se izkaže, da te meje ne doseže več kot 2 do 3 odstotke učencev, korigiramo absolutni kriterij z relativnim, tako da mejo znižamo na 2 do 3 odstotke tistih, ki niso dosegli meje.
2. Mejo za 10 točk prav tako določimo na osnovi absolutnega kriterija. Predmetne komisije naj presodijo, katere učne cilje oz. standarde znanja naj bi učenci, poleg minimalnih, usvojili za 10 točk, in to izrazijo v številu potrebnih odstotnih točk, doseženih na preizkusu znanja. Če na osnovi tako postavljene meje dobi 10 točk manj kot 4 odstotke učencev, znižamo mejo na ta odstotek.
3. Meje za 3, 4, 5 , 6 , 7, 8 in 9 točk določimo samo na osnovi relativnega kriterija, ki se zdi ustreznejši kot absolutni, kadar gre za srednje vrednosti na točkovni lestvici, za katere težje določimo zahtevane učne cilje oz. standarde znanja kakor za skrajni vrednosti. Seveda pa mora biti skupina dovolj velika, da lahko domnevamo o normalni porazdelitvi znanja v skupini. Predlagamo naslednje odstotke učencev za posamezne točke: 2, 3 in 4 točke naj bi prejelo 6 odstotkov učencev, 5 in 6 točk 19 odstotkov, 7 in 8 točk 14 odstotkov in 9 točk 8 odstotkov. Glede na te odstotke, ki so le približni (orientacijski), določimo meje v odstotnih točkah za vsako vrednost na točkovni lestvici.
4. Če je število učencev, ki so opravljali preizkus znanja pri nekem predmetu, manjše od 100, določimo mejo za 2 točki na osnovi absolutnega kriterija, to je doseženih 50 odstotnih točk. Če te meje ne doseže več kot 2 do 3 odstotke učencev, korigiramo absolutni kriterij z relativnim, tako da mejo znižamo na 2 do 3 odstotke tistih, ki niso dosegli meje. Meje za 3, 4, 5, 6, 7, 8 in 9 točk določimo samo na osnovi absolutnega kriterija, ker je skupina učencev premajhna, da bi lahko upravičeno domnevali o normalni porazdelitvi znanja v skupini.

3.9 Varstvo pravic učencev

3.9.1 Poročilo o vpogledih s ponovnim pregledom pisnih preizkusov za redni rok ZPZ

Na podlagi 40. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanju z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli in v skladu z Navodili o izvedbi vpogleda v pisne preizkuse ob koncu 3. obdobja, ki jih je sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnih preizkusov znanja 19. 4. 2002, so vpogledi s ponovnimi pregledi potekali na dveh regijskih centrih: v Mariboru in Ljubljani.

Vpogledi s ponovnimi pregledi pisnih preizkusov za redni rok zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja so potekali na regijskih centrih OŠ Maksa Durjave v Mariboru in OŠ Savsko naselje v Ljubljani.
Ravnatelji trinajstih osnovnih šol so na regijska centra dostavili pisne preizkuse za ponovni pregled pri naslednjih predmetih:

Tabela 11: Število in delež ugodno rešenih napak v ponovno pregledanih pisnih preizkusih, redni rok 2002

predmet	**Število pisnih preizkusov**	**Število ponovno pregledanih pisnih preizkusov**	**Delež ponovno pregledanih pisnih preizkusov** (od skupnega št. pisnih preizkusov)	**Število ugodno rešenih napak v ponovno pregledanih pisnih preizkusih**	**Delež ugodno rešenih napak ob ponovnih pregledih** (od vseh pregledov)
SLOVENŠČINA	807	42	5,20 %	37	88,1 %
MATEMATIKA	794	13	1,64 %	8	61,5 %
GEOGRAFIJA	166	4	2,41 %	2	50,0 %
ZGODOVINA	93	1	1,07 %	1	100,0 %
BIOLOGIJA	98	1	1,02 %	1	100,0 %

Najpogostejše napake, ki so se pojavljale pri ocenjevanju pisnih preizkusov, so bile tehnične narave, in sicer:

- napačen seštevek skupnega števila točk;
- ocenjevalec je pri posamezni nalogi učencu dodelil previsoko število točk glede na maksimalno možno število točk pri tej nalogi;
- pri pravilnih odgovorih so ocenjevalci dodelili 0 točk;
- doseženo število točk ni bilo vpisano v kvadratek ob nalogi, čeprav je bilo zajeto v vsoti doseženih točk;
- ocenjevalec je spregledal pravilni odgovor.

Glavni ocenjevalci oziroma njihovi pomočniki so pri ponovnem pregledu napake te vrste upoštevali in jih rešili v prid učenca.

3.9.2 Poročilo o vpogledih s ponovnim pregledom pisnih preizkusov za naknadni rok ZPZ

Vpogledi s ponovnim pregledom za naknadni rok zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja so potekali na regijskem centru OŠ Maksa Durjave v Mariboru.

Ravnatelja dveh osnovnih šol sta na regijski center dostavila pisne preizkuse za ponovni pregled pri predmetu:

Tabela 12: Število in delež ugodno rešenih napak v ponovno pregledanih pisnih preizkusih, naknadni rok 2002

predmet	**Število pisnih preizkusov**	**Število ponovno pregledanih pisnih preizkusov**	**Delež ponovno pregledanih pisnih preizkusov** (od skupnega št. pisnih preizkusov)	**Število ugodno rešenih napak v ponovno pregledanih pisnih preizkusih**	**Delež ugodno rešenih napak ob ponovnih pregledih** (od vseh pregledov)
SLOVENŠČINA	356	4	1,12 %	2	50,0 %

Najpogostejše napake so bile tehnične narave, in sicer:

- ocenjevalec ni točkoval odgovora.

Glavni ocenjevalci oziroma njihovi pomočniki so pri ponovnem pregledu napake te vrste upoštevali in jih rešili v prid učenca.
Vpogledov s ponovnim pregledom v regijskem centru Ljubljana pri naknadnem roku ni bilo.

4. Rezultati nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja

4.1 Statistična analiza rezultatov nacionalnih preizkusov znanja

V tem delu poročila so prikazani nekateri rezultati statistične analize NPZ za tretje vzgojno-izobraževalno obdobje po posameznih predmetih.

V prvi razpredelnici je najprej prikazano število učencev, ki so opravljali preizkus v rednem in naknadnem junijskem roku. V letošnjem šolskem letu izrednega roka ni bilo. Nadalje je navedeno minimalno in maksimalno število odstotnih točk, ki so jih učenci dosegli pri preizkusu, povprečje doseženih odstotnih točk, standardni odklon (deviacija), korelacija med notranjim (ustnim oziroma praktičnim delom preizkusa) in zunanjim (pisnim) delom ter zanesljivost preizkusa. Korelacija v konkretnem primeru pove, kakšna je skladnost v uspešnosti učencev pri obeh vrstah preizkusov. Čim višja je korelacija, tembolj podobna je razvrstitev dosežkov pri obeh vrstah preizkusov in nižja ko je korelacija, bolj so si rezultati različni. Zanesljivost pa kaže na doslednost dobljenih rezultatov. Čim višji je koeficient zanesljivosti, tem večja je verjetnost, da bi pri ponovnem preverjanju znanja učencev z istim preizkusom dobili enake ali podobne rezultate, pod pogojem, da se znanje učencev v vmesnem času ni spremenilo.

Druga in tretja razpredelnica prikazujeta rezultate statistične analize za posamezne dele preizkusov pri rednem in naknadnem roku. Prikazano je število nalog, ki jih vsebujejo posamezni deli preizkusov, maksimalno število točk za vsak del, delež, ki ga ima vsak del preizkusa glede na skupno število točk pri obeh preizkusih (ustnem oziroma praktičnem in pisnem), povprečje točk in povprečje doseženih odstotnih točk. Povprečje doseženih odstotnih točk je lahko tudi pokazatelj težavnosti preizkusa, če je število učencev dovolj veliko (nad 100).

Na sliki so prikazani pretvorjeni rezultati preizkusa v desetstopenjsko točkovno lestvico pri predmetih, kjer poteka nivojski pouk in petstopenjsko lestvico ocen pri predmetih, kjer ni nivojskega pouka.
V slikovnem prikazu so učenci iz obeh rokov združeni v eno skupino, pri čemer je pri učencih, ki so na naknadnem roku popravljali ali izboljševali oceno, upoštevan boljši izpeljani rezultat. Prvi stolpec prikazuje odstotek vseh učencev, ki so dosegli posamezne ocene na lestvici, druga dva stolpca pa odstotni delež učencev in učenk za neko oceno. Ker je število učencev in učenk, ki so opravljali preizkus znanja pri nekem predmetu različno, njihovih odstotnih deležev ni smiselno primerjati med seboj.

V zadnji razpredelnici pa so prikazane meje v odstotnih točkah za pretvorbo rezultatov preizkusa v posamezne ocene na lestvici in število učencev, ki so prejeli neko oceno. Upoštevane so ocene učencev iz obeh preizkusnih rokov.

Iz statistične analize lahko povzamemo, da je pri vseh predmetih velika večina učencev opravljala ZPZ v rednem junijskem roku, nekateri pa so izboljševali oceno na naknadnem roku ali so se na ta rok prijavili iz drugih razlogov. Povprečni rezultati, ki so jih učenci dosegli pri celotnem preizkusu v rednem roku se gibljejo v mejah od 58,5 odstotnih točk pri zgodovini do 92,4 odstotnih točk pri nemščini, povprečni rezultati doseženi v naknadnem roku pa se gibljejo od 67,6 odstotnih točk pri matematiki do 84,1 odstotnih točk pri nemščini.
Učenci so pri vseh predmetih dosegli boljše rezultate pri ustnem oziroma praktičnem delu preizkusa. Povprečno število doseženih odstotnih točk pri tem delu preizkusa znanja je višje kot pri pisnem delu. To velja tako za redni kot tudi naknadni rok.

Iz slike je razvidno, da je porazdelitev izpeljanih rezultatov na lestvici za celotno skupino učencev (ne glede na spol) pri vseh predmetih levo asimetrična. To pomeni, da prevladujejo višje ocene učencev.
Razpredelnica meja za posamezne ocene na lestvici pa kaže, da se meje za pozitivno oceno pri predmetih, kjer je bila uporabljena desetstopenjska točkovna lestvica gibljejo v razponu od 20 odstotnih točk pri matematiki do 50 odstotnih točk pri nemščini, pri predmetih, kjer je bila uporabljena petstopenjska lestvica ocen pa je razpon meja v odstotnih točkah od 25 točk pri zgodovini do 51 točk pri biologiji. Tudi meje za višje ocene niso enake pri vseh predmetih. Predmetne komisije so namreč pri pretvarjanju rezultatov preizkusov v lestvico ocen smiselno kombinirale absolutni in relativni kriterij pretvarjanja, kar je glede na to, da težavnosti preizkusov ni bilo mogoče empirično preveriti in uskladiti že pred izvedbo NPZ, strokovno povsem ustrezna rešitev. V razpredelnici je navedeno tudi število učencev, ki so prejeli posamezne ocene.

4.1.1 Slovenščina

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	795	356	-
Min. število odst.	20	26	-
Maks. število odst.	97	97	-
Povprečje	64,4	71,5	-
Standardni odklon	16,6	14,9	-
Korelacija notr. in zun.	0,61	0,61	-
Zanesljivost	0,77	0,79	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni preizkus I.	12	35	48	22,4	0,64
Pisni preizkus II.	10	23	32	13,1	0,57
Ustni	1	20	20	15,4	0,77

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni preizkus I.	15	34	48	23,8	0,70
Pisni preizkus II.	8	18	32	12,0	0,67
Ustni	1	20	20	16,6	0,83

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Meja v ods. točkah	-	31	38	44	51	58	65	73	80	88	Skupaj
Število vseh	14	32	36	70	86	95	130	120	116	98	**797**
Število učencev	11	20	29	41	54	59	61	46	42	32	**395**
Število učenk	3	12	7	29	32	36	69	74	74	66	**402**

4.1.2 Angleščina

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	121	44	-
Min. število odst.	22	50	-
Maks. število odst.	100	100	-
Povprečje	81,0	79,7	-
Standardni odklon	15,5	12,3	-
Korelacija notr. in zun.	0,81	0,63	-
Zanesljivost	0,81	0,74	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	29	35	70	27,7	0,79
Ustni	1	30	30	25,5	0,85

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	29	35	70	27,4	0,78
Ustni	1	30	30	25,0	0,83

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Meja v ods. točkah	-	40	48	54	60	70	78	84	90	96	Skupaj
Število vseh	2	3	0	4	10	10	15	16	33	28	**121**
Število učencev	2	0	0	4	2	5	6	8	16	11	**54**
Število učenk	0	3	0	0	8	5	9	8	17	17	**67**

4.1.3 Nemščina

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	13	2	-
Min. število odst.	85	81	-
Maks. število odst.	100	88	-
Povprečje	92,4	84,1	-
Standardni odklon	4,7	4,9	-
Korelacija notr. in zun.	0,41	0,00	-
Zanesljivost	0,59	0,71	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	39	50	70	45,8	0,92
Ustni	1	30	30	28,3	0,94

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	39	50	70	41,5	0,83
Ustni	1	30	30	26,0	0,87

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Meja v ods. točkah	-	50	54	58	63	69	75	80	85	90	Skupaj
Število vseh	0	0	0	0	0	0	0	0	5	8	**13**
Število učencev	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	**4**
Število učenk	0	0	0	0	0	0	0	0	4	5	**9**

4.1.4 Matematika

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	**794**	**320**	**-**
Min. število odst.	**5**	**12**	**-**
Maks. število odst.	**100**	**100**	**-**
Povprečje	**64,9**	**67,6**	**-**
Standardni odklon	**22,5**	**18,7**	**-**
Korelacija notr. in zun.	**-**	**-**	**-**
Zanesljivost	**0,92**	**0,91**	**-**

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	**55**	**55**	**100**	**35,7**	**0,65**

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	**50**	**50**	**100**	**33,8**	**0,68**

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Meja v ods. točkah	-	20	29	38	47	56	64	73	82	92	Skupaj
Število vseh	20	36	43	47	72	87	89	123	145	135	**797**
Število učencev	9	16	29	27	35	39	39	59	72	70	**395**
Število učenk	11	20	14	20	37	48	50	64	73	65	**402**

4.1.5 Fizika

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	24	6	-
Min. število odst.	47	66	-
Maks. število odst.	100	87	-
Povprečje	83,6	80,8	-
Standardni odklon	14,6	7,9	-
Korelacija notr. in zun.	0,43	-0,04	-
Zanesljivost	0,73	0,28	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	16	30	80	24,2	0,81
Praktični	1	20	20	19,1	0,95

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	16	30	80	23,2	0,77
Praktični	1	20	20	19,0	0,95

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	40	55	70	84	Skupaj
Število vseh	0	0	3	4	17	**24**
Število učencev	0	0	3	2	15	**20**
Število učenk	0	0	0	2	2	**4**

4.1.6 Biologija

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	97	29	-
Min. število odst.	53	47	-
Maks. število odst.	94	92	-
Povprečje	77,9	72,9	-
Standardni odklon	9,6	11,0	-
Korelacija notr. in zun.	0,44	0,22	-
Zanesljivost	0,62	0,68	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	36	80	80	60,5	0,76
Praktični	1	20	20	17,5	0,87

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	36	80	80	55,7	0,70
Praktični	1	20	20	17,1	0,85

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	51	62	73	84	Skupaj
Število vseh	0	7	17	37	36	**97**
Število učencev	0	2	6	10	6	**24**
Število učenk	0	5	11	27	30	**73**

4.1.7 Kemija

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	28	8	-
Min. število odst.	39	45	-
Maks. število odst.	100	95	-
Povprečje	75,4	75,0	-
Standardni odklon	16,0	18,1	-
Korelacija notr. in zun.	0,11	-0,03	-
Zanesljivost	0,69	0,75	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	12	19	80	13,4	0,71
Praktični	1	20	20	18,8	0,94

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	12	19	80	13,6	0,72
Praktični	1	20	20	17,8	0,89

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	40	54	70	82	Skupaj
Število vseh	0	1	5	9	13	**28**
Število učencev	0	1	1	3	3	**8**
Število učenk	0	0	4	6	10	**20**

4.1.8 Geografija

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	165	37	-
Min. število odst.	20	54	-
Maks. število odst.	100	94	-
Povprečje	73,6	78,4	-
Standardni odklon	16,8	9,8	-
Korelacija notr. in zun.	0,44	0,30	-
Zanesljivost	0,80	0,68	-

Redni rok

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	20	40	80	27,9	0,70
Praktični	1	20	20	17,7	0,89

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	20	40	80	29,9	0,75
Praktični	1	20	20	18,7	0,93

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	38	54	73	88	Skupaj
Število vseh	3	17	43	56	46	**165**
Število učencev	3	9	24	26	31	**93**
Število učenk	0	8	19	30	15	**72**

4.1.9 Zgodovina

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	**93**	**21**	**-**
Min. število odst.	**21**	**45**	**-**
Maks. število odst.	**86**	**93**	**-**
Povprečje	**58,5**	**70,4**	**-**
Standardni odklon	**15,6**	**13,9**	**-**
Korelacija notr. in zun.	**-**	**-**	**-**
Zanesljivost	**0,70**	**0,62**	**-**

Redni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	**16**	**29**	**100**	**17,0**	**0,59**

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	**15**	**29**	**100**	**20,4**	**0,70**

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	25	48	59	72	Skupaj
Število vseh	2	13	14	31	33	**93**
Število učencev	1	9	8	16	21	**55**
Število učenk	1	4	6	15	12	**38**

4.1.10 Likovna vzgoja

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	37	4	-
Min. število odst.	36	18	-
Maks. število odst.	100	94	-
Povprečje	80,8	68,0	-
Standardni odklon	13,7	34,9	-
Korelacija notr. in zun.	0,32	0,87	-
Zanesljivost	0,59	0,69	-

Redni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	13	35	70	26,0	0,74
Praktični	1	15	30	14,4	0,96

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	12	35	70	22,8	0,65
Praktični	1	15	30	12,0	0,80

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	50	63	76	89	Skupaj
Število vseh	2	2	9	11	14	**38**
Število učencev	0	1	1	1	1	**4**
Število učenk	2	1	8	10	13	**34**

4.1.11 Glasbena vzgoja

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	44	4	-
Min. število odst.	35	76	-
Maks. število odst.	100	94	-
Povprečje	78,1	81,1	-
Standardni odklon	15,3	8,5	-
Korelacija notr. in zun.	0,50	0,33	-
Zanesljivost	0,74	0,47	-

Redni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	25	33	70	24,6	0,74
Praktični	1	30	30	26,0	0,87

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	24	33	70	25,5	0,77
Praktični	1	30	30	27,0	0,90

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	47	59	74	87	Skupaj
Število vseh	1	3	9	16	16	**45**
Število učencev	1	2	3	7	6	**19**
Število učenk	0	1	6	9	10	**26**

4.1.12 Športna vzgoja

Rok	Redni	Naknadni	Izredni*
Število	171	38	-
Min. število odst.	28	33	-
Maks. število odst.	97	98	-
Povprečje	74,6	76,0	-
Standardni odklon	13,7	15,4	-
Korelacija notr. in zun.	0,36	0,32	-
Zanesljivost	0,36	0,35	-

Redni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	28	25	25	15,6	0,62
Praktični	7	15	75	11,8	0,79

Naknadni

Del	Št.nalog	Možne točke	Delež**	Povprečje točk	težavnost
Pisni	28	25	25	18,5	0,74
Praktični	7	15	75	11,5	0,77

Na sliki so prikazane ocene za oba roka (redni in naknadni) skupaj.
Pri učencih, ki so na naknadnem roku oceno popravljali ali izboljševali, je upoštevana boljša ocena.

*V letošnjem letu ni bilo izrednega roka.
**Številka predstavlja delež, ki ga ima posamezen del preizkusa v končnih (odstotnih) točkah.

Ocena	1	2	3	4	5	
Meja v ods. točkah	-	40	60	72	84	Skupaj
Število vseh	4	12	43	59	54	**172**
Število učencev	1	6	23	39	44	**113**
Število učenk	3	6	20	20	10	**59**

4. 2 Mnenja predmetnih komisij

Mnenja PK podajajo v uvodu splošne vtise učiteljev o poteku preverjanja in smiselnosti povezovanja pisnega in ustnega/praktičnega dela preverjanja. Sledijo ugotovitve o rezultatih pisnega in praktičnega dela preizkusa, izpeljane iz statistične analize posameznih nalog in celotnega pisnega preizkusa. Na koncu vsakega poročila je v zaključkih podana analiza, iz katere je razvidno, v kolikšni meri so bili doseženi zastavljeni cilji v pisnih preizkusih. Iz tega sledijo napotki PK, katerim ciljem in vsebinam morajo učitelji posvetiti več pozornosti. Ob tem je potrebno upoštevati tudi materialne pogoje za delo, ki omogočajo doseganje teh ciljev. Vrsta PK je v tem delu poročila izpostavila pomen načrtnega strokovnega izpopolnjevanja učitelja predvsem na področju uvajanja aktivnih metod dela z učenci, pri naravoslovnih predmetih pa pri vodenju in ocenjevanju praktičnega dela. Ob tem so PK izpostavile tudi razlike med internim in eksternim ocenjevanjem.

4.2.1 Predmetna komisija za slovenščino

4.2.1.1 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 1. obdobja

Pisni del

Moderacija vzorčnega števila nalog je pokazala, da so učenci **rešili vse naloge**.
Pri nalogi (3.), ki je zahtevala višjo raven znanja oziroma razumevanja navodila, so imeli nekaj težav. Pokazalo se je, da je natančno branje in razumevanje navodil zelo pomembno pri reševanju nalog (4., 7., 8.). Pri samostojnem pisanju neumetnostnega besedila (vabilo) imajo nekateri učenci in učenke še težave s pravopisom.

Večina učiteljic, ki so izpolnjevale vprašalnik, meni, da je bil preizkus ravno prav zahteven. Nekaj jih meni, da je bilo neumetnostno besedilo prezahtevno. Prav tako večina meni, da so bila navodila in vprašanja povsem ali v večini oblikovana tako, da so bila za učence jasna in razumljiva. Naloge so podobne tistim, ki jih učenci rešujejo pri pouku slovenščine. Več učiteljic je izvedlo reševanje vzorčnega primera nalog.

Ustni del

Pri analizi 353 kopij ocenjevalnih obrazcev smo ugotovili, da so vsi obrazci ustrezno izpolnjeni. Vsi učenci so uspešno izvedli govorni nastop, kar pomeni, da ni nihče dosegel najnižje ravni znanja (raven 0).

Tabela 13: Število (f) in odstotek (f %) učencev, ki so dosegli posamezno raven

Raven dosežka	Predstavitev izbrane teme in osebni odziv		Razumevanje književnega besedila in književno znanje		Jezikovna ustreznost in pravilnost, zgradba besedila, besedni in nebesedni jezik	
	f	f %	f	f %	f	f %
1	5	1,4	2	0,6	3	0,8
2	31	8,8	30	8,5	32	9,1
3	118	33,4	83	23,5	95	26,9
4	199	56,4	238	67,4	223	63,2

Iz tabele razberemo, da je prvo raven doseglo zelo majhno število učenk in učencev. Uspeh oziroma dosežki si sledijo glede na raven znanja. Najvišjo raven pri vseh ciljih je dosegla več kot polovica učencev. Učiteljice so pri izpolnjevanju vprašalnikov izrazile željo po natančnejših navodilih za

izvedbo oziroma izpolnjevanje ocenjevalnega obrazca. Večina meni, da **je kombinacija ustnega in pisnega dela pri preverjanju smiselna**. Na izvedbo ustnega dela je večina učiteljic učence pripravljala kot na govorne nastope, ki so sestavni del pouka.

4.2.1.2 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja

Pisni del ZPZ

Redni rok

V rednem roku se je preizkusa udeležilo 795 kandidatov, od tega 394 učencev in 401 učenka. Pisni preizkus je predstavljal 80 % v skupnem številu točk.

V prvem delu je obsegal neznano neumetnostno besedilo Renate Štucl, povzeto po 2. letniku *Premiere*, št. 25 – z naslovom *KNJIGE Harry Potter*: *Kamen modrosti, Dvorana skrivnosti, Jetnik iz Azkabana*. Drugi del je vseboval neznano umetnostno besedilo: besedilo Slavka Pregla z naslovom *Geniji v kratkih hlačah*.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Prvi del je obsegal 12 nalog za razumevanje ter preverjanje jezikovnega znanja, z odgovori dopolnjevanja, obkrožanja, povezovanja, podčrtovanja in tvorbe krajše neumetnostne besedilne vrste, to je vabila. Ta del je predstavljal 48 % pisnega preizkusa z maksimalnim številom točk 35. Maksimalno število doseženih točk je bilo 34, minimalno število doseženih točk 8.

V razponu od 24 do 27 doseženih točk je bilo največje število učencev, to je 217. V razponu od 8 –11 točk je bilo najmanjše število učencev, to je 17. Manj od 8 doseženih točk ni imel nobeden.

Najneuspešneje so učenci reševali nalogo 7 z indeksom težavnosti 0,33, pri kateri so morali učenci odgovoriti na vprašanji z **zapisom števnika z besedo**. Nalogo so najpogosteje reševali tako, da so števnika zapisali s številko in ne z besedo. Vzrok je iskati v prvotnem zapisu števnika v neumetnostnem besedilu, ki je napisan s številko. Naslednja manj uspešno reševana naloga z indeksom težavnosti 0,42 je bila naloga 8, kjer so morali učenci v povedi podčrtati glagola, jima spremeniti vid in ugotoviti, ali se pri tem spremeni tudi pomen povedi. Največ napak je bilo pri preoblikovanju povedi s spreminjanjem samo glagolskega vida. Učenci so namreč najpogosteje ob spreminjanju vida spreminjali tudi čas glagola. Indeks diskriminativnosti je pri tej nalogi med najvišjimi, to je 0,54, kar pomeni, da so jo učenci, ki so v skupnem uspešnejši, reševali bolje od tistih, ki so bili v skupnem manj uspešni.

Najuspešneje so učenci reševali nalogo 3 z indeksom težavnosti 0,94 s 3 možnimi točkami, pri kateri so učenci z **obkrožanjem o pravilnosti ali nepravilnosti trditev dokazovali svoje razumevanje besedila**.

UMETNOSTNO BESEDILO

Drugi del je obsegal 10 nalog z neznanim umetnostnim besedilom in nalogami za razumevanje ter preverjanje književnega znanja in pisno medbesedilno vrednotenje besedila (obnova). Ta del je vseboval maksimalno število točk 23 in je predstavljal 32 % delež v skupnem številu točk pisnega dela preverjanja in ocenjevanja znanja.

Maksimalno število doseženih točk je bilo 23, minimalno 0. V razponu od 0 do 1 točke je bilo kar 9 učencev. V razponu od 16 do 17 točk je bilo največ učencev, to je 103. V razponu od 22 do 23 je bilo 38 učencev.

Najneuspešneje so učenci reševali naloge z indeksom težavnosti od 0,44 do 0,47. To so bile naloge: 8, 2, 9 in 10. Pri nalogi 8 so z obkrožanjem pravilnega odgovora dokazovali razumevanje.

Pri nalogi 2 so morali ob razumevanju tvoriti novo poved. Pri nalogi 10 je šlo za vodeno tvorjenje besedilne vrste – obnove.

Najuspešneje so reševali nalogo 7 z indeksom težavnosti 0,86, pri kateri so z obkrožanjem dokazovali svoje **razumevanje besedila**.

Najvišji indeks diskriminativnosti (0,63) je imela 10. naloga, najnižji (0,27) pa naloga 5.

Naknadni rok

Naknadnega roka se je udeležilo 356 učencev, od tega 155 učencev in 201 učenka. Pisni preizkus je v dveh delih obsegal 23 nalog, s skupnim maksimalnim številom točk 52.

NEUMETNOSTNO BESEDILO

Prvi del je obsegal 12 nalog z maksimalnim številom točk 34. Naloge v zvezi z neumetnostnim besedilom z naslovom *Vitamini*, povzetem iz knjige A. Ihana *Imunski sistem in odpornost*, so obsegale razumevanje in preverjanje jezikovnega znanja s tvorjenjem krajše neumetnostne besedilne vrste. Indeks težavnosti 0,97 je pokazal, da je bila najlažja naloga 2 z možno 1 točko, pri kateri so učenci obkrožali pravilen odgovor na vprašanje o namenu pisca neumetnostnega besedila. Vsi indeksi težavnosti so nad 0,50, le pri nalogi 6 zasledimo indeks 0,41. Pri tej nalogi so učenci delali napake pri poimenovanju oziroma zapisu (namesto pravilnega odgovora 'osnovna hraniva' je zelo pogost odgovor 'osnovna hranila').

UMETNOSTNO BESEDILO

Drugi del ZPZ naknadnega roka je obsegal 8 nalog z maksimalnim številom točk 18. Obsegal je preverjanje razumevanja umetnostnega besedila P. Zidarja *Pišem knjigo*, preverjanje književnega znanja in tvorjenje krajšega besedila.

Indeksi težavnosti nam pokažejo (0,91 in dvakrat 0,90), da so bili učenci najuspešnejši pri reševanju 4., 2. in 5. naloge. Pri 4. in 2. nalogi so z metodo obkrožanja dokazali razumevanje besedila, pri 5. nalogi pa so oblikovali odgovora na dve vprašanji. Najneuspešneje so reševali 8. nalogo z indeksom težavnosti 0,46, ko so morali tvoriti novo besedilo.

Ustni del ZPZ

Že na pogovorih z učitelji se je pokazalo, da učenke in učenci posegajo predvsem po temah iz neumetnostnega področja; umetnostni govorni nastopi so tako rekoč izjema. Najpogostejše teme so opisi krajev, pripoved o potovanju, predstavitev osebe.

Učitelji so poudarjali naslednje **pozitivne učinke** govornih nastopov:

- nove informacije, ki jih učenci pridobijo samostojno in z uporabo sodobnih medijev,
- pozitivna motivacija sošolcev – vpliv na poslušanje,
- učenci se na nastop pripravljajo zelo odgovorno – nekateri učenci z višje ravni nastop kot zgled ponovijo pred skupino učencev nižje ravni;
- za nastope se odločajo tudi učenci, ki zaključka z nacionalnimi preizkusi znanja niso potrebovali za napredovanje.

Deskriptorje ravni ocenjujejo učitelji kot razumljive, želijo si še podrobnejše razčlenitve tipov nastopov na umetnostne teme. Delavnic, na katerih bi se učili vrednotiti govorne nastope, učitelji **ne potrebujejo**; to pomeni, da so opisniki napisani razumljivo in jasno ter da neke vrste moderacije potekajo v okviru manjših skupin.

Ocenjevanje ustnih preizkusov:

- povprečno število točk (od 20): 15,44;
- največ učencev je bilo ocenjenih z 18 točkami, sledi ocena 14, 20 in 16 točk;
- učitelji so dajali tudi od 0 do 8 točk.

Pripombe in predlogi učiteljev

Predlog: premisliti o možnostih »referatov« na umetnostne teme iz učnega načrta.

Analiza vprašalnikov za učitelje

Komisija je prejela 36 vprašalnikov; učitelji so jih večinoma izpolnili v celoti ter na bistvena vprašanja podali zanimive in usmerjevalne odgovore.

Na vprašanje, ali ste dobili dovolj informacij o izvedbi nacionalnega preizkusa, učitelji večinoma odgovarjajo **pritrdilno**. Z **da** so, razen izjemoma, odgovarjali tudi na vprašanje o smiselnosti ustnega in pisnega dela preizkusa; kolegi praktiki torej menijo, da je ustni del pomemben element preizkusa, kot utemeljitev svojega odgovora pa navajajo, da:

- z njimi učenci izboljšajo oceno;
- se na nastop pripravljajo doma;
- je pri slovenščini treba razvijati vse štiri sporazumevalne dejavnosti oziroma da je v zasnovi sodobnega pouka poudarek tudi na ustnem izražanju;
- je ocena tako bolj realna, saj se nekateri učenci lažje izražajo ustno.

Med kritičnimi pripombami izstopata dve: govorni nastop naj ne poteka v okviru rednega pouka (ta pripomba je pogosta tudi med predlogi) ter ustni del je sestavljen presplošno (ni jasno, ali je s tem mišljen nabor tem).

V odgovorih na vprašanje o zahtevnosti pisnega dela preizkusa bistveno prevladuje odgovor **primeren**; ostali odgovori (prezahteven in nezahteven) so redki.

Učitelji ocenjujejo, da so navodila razumljiva ter da so naloge **primerne**, ker pokažejo bralno sposobnost učencev; kot težavo vidijo le to, da je za preizkus na voljo premalo časa. Na vprašanje o »dodatnih vsebinah« (6.) ni bilo bistvenih oziroma pogostih odgovorov – med kritičnimi pripombami velja omeniti naslednje: preveč razumevanja, premalo temeljnih znanj, neprimerna naloga z glagolskim vidom, nepokrita sta ustvarjalno pisanje in poslušanje.

Učitelji se na preizkus posebej v glavnem ne pripravljajo oziroma **priprava na preverjanje poteka med poukom** (govorni nastop) ter tudi pri dodatnem pouku. V okvir priprave štejejo tudi svoje strokovno delo: upoštevajo UN in LDN. Nekaj odgovorov je zanimivih, saj odražajo načine dela v razredu:

- »Predstavili smo jim cilje in način preverjanja, možne izbire za ustno preverjanje, utrjevanje po DZ – neumetnostna besedila, reševali smo vzorčne naloge.«
- »Več pozornosti smo posvečali tvorbi besedil, kanonskim besedilom in temeljnim ciljem UN nasploh.«

Učitelji različno opisujejo razpoloženje učencev v zvezi z nacionalnim preizkusom znanja – sprva nervoza, potem pa nič posebnega; dobro; pozitivno in spodbudno; odgovorna izpeljava; učenci niso bili zadovoljni z ustnim delom – zdel se jim je nepotreben; bili so negotovi, prestrašeni, ipd. Večkrat se ponovi odgovor, da bi učenci za preizkus potrebovali več časa, npr. 60 minut.

Vpliv na delo pojmujejo učitelji različno: govorni nastopi vzamejo precej časa; problem, ker ure niso bile načrtovane; govorni nastopi motijo, ker potekajo v okviru rednih ur, za ostalo zmanjkuje časa; veliko časa gre za nastope, a so jih učenci spremljali z zanimanjem. Opažajo, da nov element zahteva njihovo dodatno strokovno delo: odgovorno smo brale učni načrt.
»Vsekakor je obstajal nek strah pred novim, drugačnim. Toda, če učitelj dela v skladu z učnim načrtom, ugotovi, da je strah odveč.«

Med predlogi je najti zelo raznolike, pogosto nasprotujoče si zamisli: učitelji komentirajo dolžino in splošnost preizkusa oziroma tem govornih nastopov, pogrešajo dodaten termin oziroma dodatne ure za izvedbo ustnega dela, opozarjajo, da naj bodo zunanji ocenjevalci bolj natančni; želijo si spremembe časovnega plana preverjanja: preizkusi naj bodo konec maja, v začetku junija: »... prvi preizkusi so 8. maja, kar skrajša pouk za dva meseca, saj je do preizkusov treba predelati vso snov.«

4.2.2 Predmetna komisija za italijanščino ob koncu 1. obdobja

Pisni in ustni del ZPZ

V tem šolskem letu se je preverjanje znanja izvajalo le na eni osnovni šoli (OŠ Pier Paolo Vergerio il Vecchio, Koper), udeležilo se ga je 19 učencev. Pisni in ustni del je potekal brez zapletov in tudi rezultat je bil dober.

Poudariti velja, da so bile morebitne težave tokrat manj izrazite in prepoznavne predvsem zaradi majhnega števila učencev, ki so se udeležili nacionalnega preizkusa znanja.

Povezovanje pisnega in ustnega dela

Učitelji menijo, da je kombinacija pisnega in ustnega dela smiselna in primerna.

Pripombe in predlogi učiteljev

Ugotovitve učiteljev in učiteljic so, da so učenci preizkus znanja sprejeli sproščeno in neobremenjeno.

Ugotovitve na podlagi vsebinske analize pisnega in ustnega dela

Iz mnenj učiteljev in vprašalnikov izhaja, da so s preizkusom zadovoljni. Zahtevnost samega preizkusa so vsi ocenili kot ustrezno, prav tako tipe nalog za preverjanje posameznih ciljev, navodila so bila učencem razumljiva in jasna. Še posebej so pohvalili naloge za preverjanje govornega sporočanja.

Zaključek

Glede na mnenja učiteljev ter odlične rezultate preizkusa se je Predmetna komisija za italijanščino odločila, da v naslednjem šolskem letu (2002/03) ne bo spreminjala strukture preizkusa.

4.2.3 Predmetna komisija za madžarščino ob koncu 1. obdobja

Pisni in ustni del ZPZ

Po izvedbi nacionalnega preizkusa iz madžarščine je komisija prišla do naslednjih ugotovitev:

Po predhodnem dogovoru s PK za slovenščino in koordinatorko na Ricu smo se odločili za podaljšanje časa pisanja pisnega dela preizkusa s 30 na 45 minut. Ta odločitev je bila dobra, saj so za reševanje nalog učenci potrebovali dobrih 30 minut in so imeli še dovolj časa za pregled rešitev. Težavnost nalog je bila primerna razvojni stopnji učencev, navodila za reševanje so bila jasno oblikovana, zato učenci pri reševanju niso imeli večjih težav. Učiteljica je pripomnila, da bi bilo primerneje, če bi bilo besedilo priloženo, kot je bilo to pri pisnem delu preverjanja znanja iz slovenščine. Predmetna komisija je njeno pripombo obravnavala in svojo odločitev utemeljila s tem, da je bila po eni strani prepozno seznanjena s to možnostjo, po drugi strani pa je 6. naloga preizkusa zahtevala podčrtavanje v besedilu. Komisija je sklenila, da bo v prihodnje naloge sestavila tako, da bo besedilo v prilogi.

Povezovanje pisnega in ustnega dela

Učitelji menijo, da je kombinacija pisnega in ustnega dela preizkusa smiselna. V obeh delih preverjanja znanja smo preverjali temeljna znanja iz učnega načrta. Pri pisnem delu so učenci reševali naloge na podlagi neumetnostnega besedila, s katerimi smo preverjali njihovo bralno razumevanje, pravopis, rabo jezika, besedni zaklad ter zmožnost samostojne tvorbe neumetnostnega besedila. Pri ustnem delu so učenci opravili govorni nastop oziroma pogovor na temo, povezano z umetnostnim besedilom. Na ta način smo želeli preveriti njihovo bralno razumevanje, književno znanje, komunikacijske sposobnosti, pravilno rabo jezika ter tvorbo kratkega besedila.

Izvedba ustnega dela preizkusa je potekala v mesecu marcu po navodilih PK za madžarščino. Med razpisanimi tematskimi sklopi (Najljubša knjiga, Bil/-a sem …, Svet pravljic, Recitacija pesmi) je bil

učencem najprivlačnejši sklop *Svet pravljic*, saj so se vsi trije učenci, ki so opravljali preizkus znanja, odločili za to tematiko. Za ustni del preizkusa so se učenci pripravljali doma in ga opravili brez težav.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in ustnega dela

Pri analizi pisnega dela preizkusa smo ugotovili, da so bili pri enem učencu doseženi vsi cilji, pri dveh učencih so bile pomanjkljivosti pri pravopisu, pri enem še pri razumevanju besedila, saj sta bila pri njiju ta dva cilja le delno dosežena. Z doseženim rezultatom (povprečje 84 %) smo zadovoljni, saj je preizkus omogočil, da so se pokazale razlike v znanju in sposobnostih, obenem pa pokazal, da so vsi dosegli minimalne standarde, kar pomeni, da je učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje primerno zasnovan. Seveda ti rezultati zaradi premajhnega števila učencev niso primerljivi.

Ob pregledu ocenjevalnih listov ustnega dela preizkusa smo ugotovili, da je cilj:

- izbira teme: v dveh primerih dosežen, v enem le delno;
- razumevanje besedila, znanja iz književnosti: v vseh treh primerih dosežen;
- sposobnost komunikacije: v vseh treh primerih delno dosežen;
- pravilna raba jezika, tvorba besedila: v vseh treh primerih dosežen.

Tudi z rezultati ustnega dela preizkusa smo lahko zadovoljni.

Zaključek

Na koncu želimo pohvaliti korektno sodelovanje s koordinatorko na Ricu in z Državno komisijo. V celoti gledano lahko povemo, da smo nalogo dobro opravili, saj so bili tudi odzivi staršev pozitivni.

4.2.4 Predmetna komisija za matematiko

4.2.4.1 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 1. obdobja

Pisni in ustni del ZPZ

Predmetna komisija je pregledala 77 vprašalnikov za učitelje razrednega pouka in ugotovila naslednje:

Po mnenju učiteljev je bila zahtevnost nacionalnega preizkusa iz matematike ob koncu 1. obdobja primerna (»ravno prava«).

Skoraj vsi učitelji so mnenja, da so bila navodila za učence popolnoma jasna in razumljiva. Informacij o izvedbi nacionalnega preizkusa znanja iz matematike ob koncu 1. obdobja je bilo dovolj.

Učitelji so zapisali, da so bili v NPZ zajeti vsi temeljni cilji iz učnega načrta in zato ne bi preverjali nobenega dodatnega cilja.

Na ustni del preizkusa se večina učiteljev z učenci ni posebej pripravljala. Približno polovica učiteljev na pisni preizkus z učenci ni imela posebnih priprav, polovica pa jih je z učenci izvedla predpreizkus, ki smo jim ga ponudili na strokovnem srečanju.

Večina učencev je bila pri reševanju NPZ sproščena in neobremenjena. Le nekaj učiteljev navaja, da je bilo nekatere učence strah.

Učitelji, ki imajo številčnejše razrede, so za ustni del preizkusa porabili preveč ur matematike in tako niso uspeli predelati vseh vsebin iz učnega načrta. Pisni del preizkusa pa na njihovo delo v razredu ni posebej vplival.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

69 učiteljev je mnenja, da je v 3. razredu kombinacija ustnega in pisnega dela smiselna, 8, da ni.

Pripombe in predlogi učiteljev

Glede na odgovore učiteljev PK za matematiko meni, da bi moral biti potek NPZ poenostavljen in podoben pisnemu in ustnemu preverjanju znanja, ki ju izvaja učitelj med šolskim letom.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Preverjanje znanja je v šolskem letu 2001/02 opravljalo 1401 učencev.

Cilj prve naloge (1. raven zahtevnosti) je bil preveriti branje preglednice ter primerjanje in urejanje naravnih števil do 100 po velikosti. Otroci so v povprečju dosegli 96 % vseh možnih točk, kar pomeni, da je večina otrok usvojila zastavljeni cilj.

Cilj druge naloge (1. raven zahtevnosti) je bil preveriti znanje poštevanke do 10 X 10 in količnike, ki so vezani na poštevanko. Otroci so dosegli v povprečju 92 % točk, iz česar lahko sklepamo, da so do avtomatizma usvojili poštevanko in količnike.

Cilj tretje naloge (2. raven zahtevnosti) je bil, da otrok dopolni sliko tako, da nastane simetrična oblika. Otroci so dosegli 86 % vseh možnih točk. Ker spada naloga glede na taksonomsko raven v 2. raven znanja, menimo, da so bili otroci pri tej nalogi zelo uspešni.

Cilj četrte naloge (1. raven zahtevnosti) je bil preveriti, če zna otrok seštevati in odštevati v obsegu naravnih števil do 100. Otroci so v povprečju dosegli 89 % možnih točk. Največ napak se je pojavljalo pri seštevanju in odštevanju dvomestnih števil s prehodom.

Cilj pete naloge (1. in 2. raven zahtevnosti) je bil preveriti, če učenec prepozna dele celote in jih zna primerjati po velikosti. Učenci so v povprečju dosegli 91 % možnih točk. Zelo dobro znanje so pokazali pri poznavanju delov celote. Nekoliko več napak je bilo pri primerjanju delov celote po velikosti (primerjava polovice in četrtine).

Cilj šeste naloge (2. raven zahtevnosti) je bil, da otrok v računu seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja poišče neznani člen. Otroci so dosegli 89 % možnih točk. Zelo dobro so poiskali neznani člen pri računih množenja in deljenja, nekoliko več napak se je pojavilo pri iskanju neznanega člena pri računih seštevanja in odštevanja.

Cilj sedme naloge (2. raven zahtevnosti) je bil preveriti, kako učenec rešuje enostavne matematične probleme. Učenci so v povprečju dosegli 84 % možnih točk, iz česar lahko sklepamo, da so usvojili strategijo reševanja enostavnih matematičnih problemov (prebrati matematični problem, ga zapisati v matematičnem jeziku, ga rešiti in odgovoriti na zastavljeno vprašanje).

Cilj osme naloge (2. raven zahtevnosti) je bilo ugotoviti, če učenec zna prebrati prikaz s stolpci. Učenci so dosegli 93 % možnih točk. To pomeni, da večina učencev zelo dobro bere in interpretira prikaze s stolpci.

Cilj devete naloge (1. raven zahtevnosti) je bil preveriti, ali učenec loči med merskimi enotami za dolžino, maso in čas. Učenci so v povprečju dosegli 92 % možnih točk, kar pomeni, da znajo smiselno uporabljati standardne merske enote (kg, m, cm, leto, ura) pri problemih, vzetih iz vsakdanjega življenja.

Cilj desete naloge (3. raven zahtevnosti) je bil preveriti, kako otrok reši sestavljen matematični problem. Otroci so dosegli 62 % možnih točk. Glede na taksonomsko stopnjo zahtevnosti je rezultat presenetljivo dober. Otroci so pri reševanju problema uporabljali veliko različnih načinov oziroma poti reševanja. Veliko otrok je tudi narisalo načrt reševanja (skico), kar kaže na to, da so učiteljice pri

pouku matematike zelo poudarjale strategije reševanja enostavnih in zahtevnejših matematičnih problemov.

Zaključek

Na osnovi analize rezultatov pisnega dela preizkusa lahko zaključimo:
Glede na dobljene rezultate ugotavljamo, da so učenci zelo dobro usvojili temeljne cilje iz učnega načrta matematike ob koncu 1. obdobja v devetletni osnovni šoli.
Indeks težavnosti celotnega preizkusa je bil 0,86, kar pomeni, da so učenci v povprečju dosegli 86 % možnih točk. Stopnja težavnosti je bila pri nalogah glede na ravni zahtevnosti ustrezna.

4.2.4.2 Analiza nacionalnih preizkusov znanja ob koncu 3. obdobja

Pisni del ZPZ

Predmetna komisija je pregledala 24 vprašalnikov, ki so jih izpolnili učitelji matematike v 9. razredu po izvedenem zaključnem preverjanju in ocenjevanju znanja.

Vsi učitelji so napisali, da so dobili dovolj informacij o izvedbi nacionalnega preizkusa znanja iz matematike.

Menijo tudi, da je bila zahtevnost nacionalnega preizkusa iz matematike ob koncu 3. obdobja primerna.

Navodila in vprašanja za učence so se jim zdela popolnoma jasna in razumljiva.
Večina učiteljev (83 %) meni, da za matematiko ne bi bil smiseln nacionalni preizkus v kombinaciji ustnega in pisnega dela.
Naloge so bile za večino primerne, le pet učiteljev je menilo, da so učenci slabše reševali nalogo o piramidi, ker snovi v šoli še niso obravnavali oziroma utrdili oziroma se jim je zdela naloga zahtevnejša.
Na vprašanje, katere cilje bi lahko s pisnim preizkusom še preverjali, 11 učiteljev ni odgovorilo, 6 jih je zapisalo, da takih ciljev ni, nekateri pa so predlagali, npr.: »Pogrešala sem naloge, v katerih bi preverjali nove pojme v 9-letni osnovni šoli, npr.: modus, mediana, medčetrtinski razmik …«

Na šolah so se na pisne preizkuse pripravljali zelo različno. Nekateri so namenili nekaj ur (kot je predvideno v letni pripravi) ponavljanju, ponekod so izvajali sistematično ponavljanje skozi vse leto (z reševanjem pripravljenih nalog), nekateri so učencem pripravili poseben izbor nalog za ponavljanje, ki so jih ti reševali doma in nato pregledali v šoli, ponekod pa so organizirali ponavljanje izven rednih ur pouka, ki so se ga v glavnem udeleževali uspešnejši učenci.

Večina otrok je bila pri reševanju nacionalnih preizkusov iz matematike sproščena in neobremenjena. Le nekaj učiteljev navaja, da so bili nekateri učenci nervozni, predvsem tisti, ki so se vpisovali v srednje šole z omejitvijo vpisa.

Pripombe in predlogi učiteljev

Najpogostejše pripombe in predlogi učiteljev v zvezi z ZPZ pri matematiki so bili:

- V bodoče bi bilo potrebno načrtovati oziroma predvideti še več časa za ponavljanje in utrjevanje znanja.
- Ugotavljajo, da je zelo slabo za delo v razredu, da morajo učitelji že do 20. maja zaključiti interne ocene pri matematiki. Učence po tem datumu ni mogoče več motivirati za nadaljnje učenje in sodelovanje pri pouku.
- Učitelji bi morali po preizkusu dobiti primer preizkusa. Učenci so spraševali o nalogah in rešitvah, učitelji pa jih niso videli, ne dobili. Kako učencu dati pravilno informacijo?
- Ali učitelj ni vreden zaupanja?

Večina učiteljev pa pripomb in predlogov sploh ni zapisala.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je preverjanje in ocenjevanje znanja opravljalo 794 učencev, na naknadnem pa 320 učencev.
PK je skladno s 64. členom Zakona o osnovni šoli sestavila pisne preizkuse tako, da preverjajo minimalne standarde znanja v 7., 8. in 9. razredu.
Pri oceni pisnih preizkusov je komisija upoštevala rezultate statistične obdelave obeh rokov ter mnenje 24 učiteljev, ki so po izvedenih preizkusih izpolnili anketne vprašalnike. Komisija ugotavlja:

- da so naloge v preizkusih zajemale vsebine in cilje učnega načrta, opredeljene v minimalnih standardih znanja tretjega obdobja devetletne osnovne šole;
- da sta bila pisna preizkusa za redni in naknadni rok dobro primerljiva in primerna po težavnosti, obsegu in drugih merskih karakteristikah;
- da so bile formulacije nalog jasne, nedvoumne in učencem razumljive;
- da je povprečni dosežek populacije v obeh rokih dober in v mejah pričakovanja komisije;
- da je preverjanje minimalnih standardov pokazalo veliko diferenciacijo v znanju populacije. Nikakor niso zadovoljivi dosežki učencev prvega kvartila, medtem ko zelo visoki dosežki učencev zadnjega kvartila kažejo na to, da učenci pri nalogah, ki zajemajo le minimalne standarde ne morejo izkazati svojega optimalnega znanja. Ni zanemarljiva tudi nevarnost, da se pouk matematike sčasoma reducira na doseganje le minimalnih standardov znanja. Lahko se zgodi, da laična javnost in starši pričnejo s pritiski na učitelje in njihovo ocenjevanje zaradi nepoznavanja pomena nivojskega pouka in različnih standardov znanja.

Zaključek

PK za matematiko meni, da bi boljšo kakovost znanja in višjo dosegljivost minimalnih standardov pri učencih, ki so imeli slabše rezultate pri preverjanju in ocenjevanju znanja, lahko dosegli z razvojem didaktične diferenciacije pouka matematike. V tem smislu je potrebno dobro sodelovanje PK za matematiko z Zavodom RS za šolstvo in pedagoškima fakultetama oziroma inštitucijami, ki se ukvarjajo z didaktiko predmeta in izobraževanjem učiteljev.

4.2.5 Predmetna komisija za angleščino

Pisni in ustni del ZPZ

Zaključno preverjanje in ocenjevanje znanja iz angleškega jezika je v celoti uspelo. Ocene, ki so jih učenci dobili, so dobre, večinoma zelo visoke, pritožb ali vpogledov nismo imeli ne na rednem, ne na naknadnem roku.
Komisija je pregledala 25 vprašalnikov za učitelje, odgovori teh kažejo, da so ZPZ dobro sprejeli tako učenci kot učitelji.

Povezovanje pisnega in ustnega dela

Rezultati analize kažejo, da so vsi deli preizkusa pomembno prispevali k zanesljivosti in veljavnosti le-tega, zato je kombinacija pisnega in ustnega dela smiselna in hkrati nujna. Le na takšen način lahko zagotovimo enakovredno preverjanje glede na jezikovne spretnosti in zagotovimo pozitiven povratni učinek na pouk.

Rezultati ustnega dela preizkusa so bili sicer dobri, skrbi pa objektivnost (in s tem posledično tudi veljavnost), saj je ocenjevanje kljub enodnevni standardizaciji še vedno subjektivno. PK za angleščino predlaga naslednje spremembe za dvig veljavnosti ustnega dela preizkusa:

- s še enim ocenjevalcem in večkratno standardizacijo vseh učiteljev izpraševalcev in ocenjevalcev in
- z opravljanjem ustnega dela v dvojicah. Predlagamo, da bi prvo nalogo vodil učitelj izmenoma najprej z enim nato še z drugim učencem. Drugo nalogo pa bi izvajala učenca v medsebojnem pogovoru oziroma reševanju določene naloge. Učitelj bi bil le opazovalec in ocenjevalec, kar bi omogočilo večjo objektivnost ocenjevanja. Povečalo pa bi tudi zanesljivost in veljavnost preverjanja ustne komunikacije.

Pripombe in predlogi učiteljev

Mnenja učiteljev in učiteljic so enotna. Vsi deli pisnega in tudi ustnega preizkusa so bili dobro pripravljeni in niso povzročali težav ne njim, ne učencem. Zelo so pohvalili PK za natančna navodila in spremljajoče dokumente za izvedbo, predvsem ustnega dela preizkusa.
Med ustnim delom preizkusa, ki je potekal med redno uro angleščine, so bili učitelji v težkem položaju, saj so opravljali več nalog hkrati (vodili so preizkus kot sogovorniki, ocenjevalci in zapisnikarji, hkrati pa so še nadzorovali ostale učence v razredu). Učitelji so si pomagali na različne načine:

- učence v razredu so zaposlili s "tihimi" nalogami ali pa s poslušanjem izvajanja ustnega dela preizkusa,
- učenca, ki je opravljal ustni del preizkusa, so ocenjevali sprotno (I. del), večina pa je skupno oceno zapisala po opravljenem ustnem delu preizkusa (I. in II. del skupaj).

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in ustnega dela preizkusa

Na rednem roku je preverjanje in ocenjevanje znanja opravljalo 121 učencev, na naknadnem pa 44.

Na rednem roku le dva učenca nista bila uspešna (1 točka), odlično (9 in 10 točk) je preizkus opravilo kar 54 učencev, prav dobro (7 in 8 točk) 33 učencev, dobro (5 in 6 točk) pa 23 učencev. Ostali (9 učencev) so prislužili 2, 3 ali 4 točke. Povprečno število odstotnih točk je bilo 80,9 in povprečna ocena 7,56.

Na naknadnem roku so bili vsi učenci uspešni. Povprečno število odstotnih točk je bilo 79,72 in povprečna ocena 7,39.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da sta bila preizkusa rednega in naknadnega roka primerljiva po težavnosti, za kar si je predmetna komisija tudi prizadevala, saj je želela sestaviti zanesljive različice, ki to tudi so.

Zaključek

Zaradi pozitivne izkušnje sestavljavcev preizkusa, učiteljev in učencev, ki so preizkus opravljali, v naslednjem šolskem letu še ne bomo spreminjali strukture preizkusa. Spremenili pa bomo tipe vaj in delno načine preverjanja rabe jezika, pilotirali še izvedbo ustnega dela preizkusa v dvojicah, da bi tak način preverjanja/ocenjevanja govorne zmožnosti lahko uvedli v šolskem letu 2003/2004.

4.2.6 Predmetna komisija za nemščino

Pisni del in ustni del ZPZ

Zaključno preverjanje in ocenjevanje znanja iz nemščine je potekalo brez težav, tako pri pisnem kot pri ustnem delu. Poudariti velja, da so bile morebitne težave tokrat manj izrazite in prepoznavne predvsem zaradi majhnega števila učencev, ki so se udeležili preizkusa znanja, saj je nemščina tretji predmet na preizkusu – torej tisti, ki ga učenec sam izbere.

Povezovanje pisnega in ustnega dela

Iz vprašalnikov za učitelje izhaja, da so pri nemščini nacionalni preizkusi v kombinaciji ustnega in pisnega dela smiselni, saj je nujno preverjanje vseh spretnosti, ki so cilj pouka tujega jezika. Zahtevnost samega preizkusa so vsi ocenili kot ustrezno, prav tako tipe nalog za preverjanje posameznih ciljev, navodila so bila učencem razumljiva in jasna.

Pri ustnem delu preizkusa, ki je potekal v razredu, je učitelj v zelo težkem položaju, saj ima hkrati več vlog; učencu je sogovornik pri pogovoru, ga hkrati ocenjuje in spremlja dogajanje v razredu. Vsi učitelji, ki so izpolnili vprašalnik, so ocenjevali ustni del šele po preizkusu, ne pa tudi že vmes, med samim potekom le-tega.

Kot pozitivno izkušnjo so izpostavili, da jim je ustni del izpita uspelo zelo konstruktivno vključiti v sam pouk tako, da so k spremljanju pritegnili celoten razred in tako omogočili razvijanje pomembne spretnosti pouka tujega jezika – poslušanje. Nekateri pa so medtem ostale učence in učenke zaposlili, npr. z reševanjem delovnih listov.

Pripombe in predlogi učiteljev

Ugotovitve učiteljev so, da so učenci pisni del preizkusa sprejeli sproščeno in neobremenjeno, ustni pa bolj vznemirjeno, čeprav so se ustrezno pripravljali, tako da jim ni bilo nič neznanega oziroma novega.

Pripombe so se nanašale le na kakovost fotografij, ki so bile črnobele, saj s tem učenci veliko izgubijo kot impulz za govor.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in ustnega dela

Na rednem roku je preverjanje in ocenjevanje znanja opravljalo 13 učencev, na naknadnem pa 1 učenec.

Rezultati ustnega in pisnega dela preizkusa so v skladu s pričakovanji komisije. Visoka povprečna ocena pisnega dela preverjanja in ocenjevanja znanja kaže, da so nemščino kot tretji predmet izbrali zares motivirani učenci, predvsem učenci s tretje ravni zahtevnosti.

Zaključek

Glede na mnenja učiteljev ter odlične rezultate "prvih" učencev, ki so opravljali nacionalne preizkuse znanja iz nemščine, PK za nemščino v naslednjem letu ne bo spreminjala same strukture preizkusa.

4.2.7 Predmetna komisija za likovno vzgojo

Pisni in praktični del ZPZ

Rezultati, pridobljeni s pomočjo vprašalnikov kažejo, da je vseh 9 anketiranih učiteljev prejelo dovolj informacij o preizkusih, tako glede pisnega kot praktičnega dela. Vsi so se tudi strinjali, da so bili preizkusi ravno prav zahtevni. Učitelji so večino priprav učencev na pisne preizkuse izvedli kar v okviru rednega pouka, kjer so dali večji poudarek uporabi učbenikov. Nekateri so na željo učencev pripravam posvetili nekaj časa tudi izven rednega pouka. Na izvedbo praktičnega dela so vsi učitelji pripravljali učence izključno pri rednem pouku. Učenci so, po zapisu učiteljev, izrazili, da so bili preizkusi v redu, le eden izmed učiteljev je napisal, da se je teoretični del zdel učencem zahteven.

Polovica učiteljev je menila, da nacionalni preizkus znanja na njihovo delo v razredu ni posebej vplival, posamezni učitelji pa so napisali, da so večji poudarek dali sprotnemu preverjanju, individualizaciji, učnim listom, kriterijem, mapam, itd.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Kombinacija pisnega in praktičnega dela preizkusa se je večini učiteljev zdela smiselna, le eden izmed njih je izrazil pomislek. Meni, da se učenci v relativno kratkem času težko osredotočijo na tako različne naloge.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je opravljalo preizkus 37 učencev, v naknadnem roku pa 4 učenci.

Komisija ugotavlja, da praktični del preizkusa (likovna mapa in likovna naloga pri pisnem delu) učencem ni predstavljal večjih težav, saj je predmet ohranil svoje bistvo, ki se kaže v samostojnem reševanju in interpretaciji likovnih problemov. Nekoliko slabši so rezultati pisnega preizkusa, ne glede na težavnost postavljenih nalog. To lahko pripišemo zmanjšanemu številu ur predmeta, ki onemogoča utrjevanje teoretičnih znanj, razumevanja posameznih likovnih pojmov in njihovo uporabo ter dejstvu,

da učenci nimajo izkušenj z reševanjem pisnih preizkusov pri našem predmetu. Predmetna komisija je tudi pri pripravi pisnega dela preizkusa natančno upoštevala vsebine predpisane v učnem načrtu, zato je obravnavala tudi vprašanja višje težavnostne stopnje in ugotovila, da ni razlogov za spremembe pisnega preizkusa.

Zaključek

Predmetna komisija za likovno vzgojo je s potekom in rezultati nacionalnih preizkusov zadovoljna.

4.2.8 Predmetna komisija za glasbeno vzgojo

Pisni in praktični del ZPZ

Predmetna komisija je analizirala 9 vprašalnikov in ugotovila, da so rezultati zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanj iz glasbene vzgoje zelo dobri. Domnevamo, da so se za nacionalni preizkus iz glasbene vzgoje odločili boljši učenci, ki so se za predmet že prej zanimali (vpliv glasbe na splošno uspešnost pri pouku).

Na uspešnost je vplivala tudi dobra pripravljenost učiteljev. Vsi anketirani učitelji menijo, da so dobili dovolj informacij tako za pisni, kot tudi za praktični del preizkusa. Tudi navodila učencem so bila jasna. Pri pripravi na nacionalni preizkus so učiteljem v veliki meri pomagali seminarji in študijske skupine, ki smo jih izvajali člani PK v sodelovanju z Državnim izpitnim centrom in Zavodom RS za šolstvo.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Učitelji so mnenja, da je struktura nacionalnega preizkusa iz glasbene vzgoje primerna.

Pripombe in predlogi učiteljev

- Učitelji imajo pri praktičnem delu preizkusa preveč administrativnega dela.
- Praktični del preizkusa naj se opravlja zunaj rednega pouka.
- (Nekaj težav pri praktičnem preizkusu je bilo na tistih šolah, kjer se je za nacionalni preizkus iz glasbene vzgoje odločilo večje število učencev. Glede na to, da je glasbeni vzgoji namenjena le ena učna ura tedensko, so bili učitelji v časovni stiski, vendar so preverjanje in ocenjevanje znanja dobro opravili.)
- Pesemsko gradivo za praktični del preizkusa naj se sestavi tako, da bo ljudska pesem zastopana iz vseh slovenskih pokrajin.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

V rednem roku je preizkuse opravljalo 44 učencev, v naknadnem roku pa 4 učenci. Glede na število učencev, ki so zaključili devetletno osnovno šolo, se je za preizkus znanja iz glasbene vzgoje odločilo zadovoljivo število učencev (nad pričakovanim). Iz rezultatov preizkusa sklepamo, da so bili učenci na preizkus dobro pripravljeni.

Preizkus je obsegal pisni in praktični del. Naloge pisnega dela so bile razumljive, vprašanja konkretna in enopomenska, kar potrjujejo rezultati. Vsebinsko so naloge preverjale predvsem temeljna uporabna glasbena znanja, nekatere med njimi pa so zahtevale tudi znanja višjih taksonomskih ravni. Slednje so bile tudi selektivne. Rezultati pisnega dela kažejo na ustreznost nalog tako po vsebini, kot tudi po tipih nalog.

Pri pisnem preizkusu so pri treh nalogah (št. 9, 10, 11) učenci dosegli 100 % število točk.
To so naloge, ki so zahtevale razumevanja besedila – koncertnega lista.

Največ napak pa je bilo pri nalogah, ki so zahtevale poznavanje in razumevanje značilnosti glasbenih oblik, glasbene terminologije, itd. Te naloge opozarjajo na pomanjkljivosti pouka glasbene vzgoje.

Učenci so zelo uspešno opravili tudi praktični del preizkusa glasbenih znanj. Naloge so od njih zahtevale glasbeno izvajanje, to je petje in igranje na otroška glasbila, prepoznavanje in glasbeno ustvarjanje. Pri praktičnem delu je poleg razvitih glasbenih sposobnostih in spretnostih ter znanj izstopala tudi glasbena nadarjenost. Za večino učencev in učiteljev je bil tak način preverjanja in ocenjevanja znanja nov. Kljub temu so ga sprejeli in se z njim strinjali, po rezultatih sodeč pa tudi dobro opravili.

Zaključek

Rezultati preverjanja potrjujejo pravilnost strukture preverjanja in ocenjevanja znanja, tipov nalog in izbranih glasbenih vsebin. V bodoče bo PK razširila preverjanje še na druge oblike in vsebine, vendar mora predhodno na to pripraviti učitelje glasbene vzgoje na seminarjih, in sicer v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja prosvetnih delavcev. Prav tako bo moral svojo glasbeno strokovno nalogo opraviti tudi Zavod RS za šolstvo v okviru študijskih skupin.

4.2.9 Predmetna komisija za geografijo

Pisni in praktični del ZPZ

Na podlagi analize 12 vprašalnikov za učitelje geografije v devetletnih osnovnih šolah smo prišli do sledečih ugotovitev:

- Učitelji so mnenja, da sta tako pisni kot praktični del preizkusa ravno prav zahtevna.
- Navodila za izvedbo in ocenjevanje praktičnega dela preizkusa ter navodila in naloge pisnega preizkusa se učiteljem zdijo primerne in razumljive.
- Vsi anketiranci so mnenja, da so dobili dovolj informacij o izvedbi nacionalnih preizkusov znanja, tako za pisni, kakor tudi za praktični del.

Priprave na preverjanje znanja so učitelji opravljali na različne načine.

- Za pisni del so učitelji učence pripravljali med rednimi urami, dali pa so jim tudi navodila, kako naj se pripravljajo sami. Le en učitelj je napisal, da so se z učenci za priprave sestali izven rednega pouka.
- Za praktični del preizkusa so se učenci pripravljali na terenskem delu skupaj z ostalimi učenci tik pred izvedbo in na ekskurzijah, naravoslovnih dnevih in v razredu.

Mnenje učencev o preizkusih znanja je bilo pozitivno in dobro. Nihče od učiteljev ni zapisal, da bi bilo razpoloženje njegovih učencev odklonilno ali negativno.
Na vprašanje, kako je preizkus vplival na njihovo siceršnje delo, so odgovarjali v glavnem pozitivno.

- Glede pisnega preizkusa so zapisali, da deluje na njihovo delo pozitivno, da so učenci bolj motivirani za delo, da to preverjanje pomeni nov izziv in večjo prizadevnost, da so več časa namenili preverjanju in utrjevanju znanja, dva učitelja pa sta napisala, da bi potrebovali nove ure za dodatno preverjanje znanja in da jim primanjkuje ur za redno delo.
- Za terensko delo so učitelji zapisali, da imajo na ta način še več praktičnega dela, da so vključevali vse učence in s tem lahko dobili nove pripomočke za terensko delo. Dva učitelja pa sta napisala, da praktični del preizkusa ni vplival na njuno delo.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Učiteljem se zdi kombinacija pisnega in praktičnega dela zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja pri geografiji primerna. Svoje odgovore so utemeljevali s trditvami, da so pisni preizkusi primerni tudi za manj uspešne učence, ker lahko na njih dokažejo svoje znanja oziroma lahko svoje znanje uporabijo na terenskem delu. En učitelj je mnenja, da kombinacija pisnega in praktičnega dela preverjanja in ocenjevanja znanja ni smiselna, ker povzroča preveč problemov pri organizaciji pouka. Problemom organiziranosti učnega dela bo v naslednjem šolskem letu namenjeno še več časa. Tudi na seminarju, ki se pripravlja za šol. leto 2002/03 bo del vsebin namenjeno načrtovanju praktičnega dela preizkusa znanja.

Pripombe in predlogi učiteljev

Učitelji posebnih pripomb niso imeli. En učitelj je pripisal, da bi potrebovali še kakšno uro za ponavljanje in da je preveč administracije.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je preizkus opravljalo 165 učencev, na naknadnem roku pa 37 učencev.

Pisni preizkus rednega roka se je izkazal ustrezen, z uravnoteženim izborom nalog. Največ problemov so imeli učenci pri nalogi, ki je zahtevala odgovarjanje v parih – poimenovanje gorstva in kontinenta. To nas je opozorilo, da tako točkovane naloge uporabljamo izjemoma oziroma, da jih točkujemo posamične pravilne odgovore in ne v parih. Pomanjkljivo znanje učencev se je pokazalo tudi pri nalogah, ki zahtevajo prostorsko predstavo, določanje lege, pri toplotnih pasovih in poznavanju osnovnih podnebnih in rastlinskih tipov. To so tudi znanja, ki jih usvojijo v začetku 7. razreda, torej so učencem časovno najbolj oddaljena. Pri nekaterih nalogah se je izkazalo, da učenci površno berejo navodila ali pa jih ne preberejo do konca.

Vsebinske spremembe preizkusov niso potrebne, s čimer soglašajo tudi zunanji ocenjevalci. Učitelje pa moramo opozoriti na to, da morajo posvetiti večjo pozornost usvajanju prostorskih predstav in delu z zemljevidom ter utrjevanju temeljnih ciljev pri pouku geografije.

Praktični del preizkusa so učitelji izpeljali po navodilih PK. Pregled kopij ocenjevalnih listov kaže, da so učenci največ točk izgubili pri pripravah na terensko delo, najmanj pa pri poročilih.

Zaključek

Glede na mnenja učiteljev, zunanjih ocenjevalcev in glede na številčni odziv učencev za nacionalni preizkus iz geografije smo mnenja, da je preizkus dobro zastavljen. Mnenje učiteljev je, da je zahtevnost primerna, torej bomo poskusili obdržati tak nivo še v naslednjem letu. Ob ocenjevanju so se nam sicer pokazale manjše pomanjkljivosti, ki jih bomo pri naslednjih nalogah poskusili odpraviti. Ugotovitev je vezana predvsem na naloge z odgovori v parih ali na uporabo grafično-ilustrativnega gradiva (v eni od preizkusnih pol je bilo preveč nalog, ki so temeljile na klimogramih).
Komisija namerava v naslednjem šolskem letu posvetiti več pozornosti notranjemu ocenjevanju in usposabljanju učiteljev za sestavljanje nalog objektivnega tipa.

4.2.10 Predmetna komisija za zgodovino

Pisni del ZPZ

Iz anket 14 učiteljev zgodovine devetletnih osnovnih šol lahko ugotovimo, da so dobili dovolj kvalitetnih informacij o nacionalnem preverjanju in ocenjevanju znanja.

Mnenje anketiranih učiteljev je, da je bila zahtevnost pisnih preizkusov ravno pravšnja. Vendar pa so nekateri opozorili na uvrstitev tem, ki se obravnavajo ob koncu šolskega leta. Na uvrščanje le-teh v preizkuse je PK opozarjala učitelje na izobraževanju, zato bi jih lahko predelali v okviru možnosti samostojnega dela znotraj začrtanega učnega načrta.

Večina učiteljev se z učenci ni posebej pripravljala na preizkus. Hkrati pa je večina učiteljev učencem predstavila tematski okvir, ki ga zajema nacionalno preverjanje in ocenjevanje znanja.

Anketa je tudi pokazala, da nacionalno preverjanje in ocenjevanje znanja ni bistveno vplivalo na njihovo delo. Takšne odgovore lahko razumemo predvsem v smislu, da nacionalno preverjanje in ocenjevanje znanja ni negativno vplivalo, torej da ni povzročalo večjih težav v organizaciji in izvedbi pouka. Med posameznimi navedbami težav pa je bilo poudarjeno predvsem obsežno administrativno delo.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Način nacionalnega preverjanja in ocenjevanja znanja, torej samo pisni del ZPZ, kakor ga je določila PK za zgodovino, se je učiteljem zdel primeren. Uvajanje kakršnihkoli seminarskih nalog in drugih oblik preverjanja in ocenjevanja znanja (ustno preverjanje in ocenjevanje) se zdi nepotrebno, saj bi s tem le še dodatno obremenili učenca. Podobno razmišljanje smo opazili tudi na srečanjih z učitelji na terenu.

Pripombe in predlogi učiteljev

Nekaj učiteljev je predlagalo, da bi se zaradi pomanjkanja ur in obveznosti ob koncu devetega razreda, skrajšal učni načrt za zgodovino v 9. razredu. Tako bi učitelji lažje predelali učno snov.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega dela ZPZ

V rednem roku je preizkus opravljalo 93 učencev, v naknadnem roku pa 21 učencev.

PK je ugotovila, da so preverjanja in ocenjevanja znanja pokazala, da:

- je bil izbor učnih vsebin pravilen;
- je bilo število vprašanj primerno;
- so bili uporabljeni tekstovni viri dovolj znani in zanimivi, čeprav so imeli učenci pri tipu nalog, kjer je potrebno uporabiti ali analizirati besedilo, težave z razumevanjem;
- so učenci naloge oziroma zastavljena vprašanja večinoma razumeli, saj so odkloni med rezultati učencev sprejemljivi;
- so bila navodila za ocenjevanje primerno sestavljena, saj so omogočala nabiranje delnih točk in upoštevala strokovno še sprejemljive odgovore.

Zaključek

Kljub temu, da smo se člani PK za zgodovino prvič srečali s pripravami nacionalnih preizkusov znanja, lahko trdimo, da smo svoje delo opravili natančno in uspešno.

4.2.11 Predmetna komisija za fiziko

Pisni in praktični del ZPZ

Iz analize šestih izpolnjenih vprašalnikov za učitelje fizike v devetletni osnovni šoli, ki so se letos skupaj z učenci prvič srečali s tovrstnim preverjanjem in ocenjevanjem znanja, lahko razberemo, da so zahtevnost pisnega in praktičnega dela preizkusa vsi učitelji ocenili kot primerno.

Navodila in vprašanja so bila skoraj vsa jasna in razumljiva.

Pred izvedbo nacionalnih preizkusov znanja so dobili dovolj informacij o pisnem in praktičnem delu preizkusa.

Učenci so bili med opravljanjem ZPZ dobro razpoloženi, le nekaj jih je bilo nervoznih in pod stresom.

Učitelji so menili, da nacionalni preizkus znanja ni vplival na njihovo delo v razredu, le eden je odgovoril, da praktično delo zelo moti pouk. Šole so pravočasno prejele navodila in potrebno opremo za izvedbo praktičnega dela. Problemov, ki bi kazali na slabo opremljenost šol, ni bilo.

Na praktični del ZPZ se z učenci niso posebej pripravljali, za pisni del ZPZ pa so pri rednem pouku učenci reševali podobne preizkuse, kot so bili na nacionalnem preverjanju znanja.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Večini se zdi kombinacija pisnega in praktičnega dela preizkusa smiselna, saj ni pouka fizike brez praktičnega dela, praktični del preizkusa pa poleg tega pokaže tudi razumevanje usvojenih ciljev.

Učenci imajo pri pouku fizike radi praktično delo, pri nacionalnem preverjanju znanja pa so si s praktičnim delom tudi izboljšali oceno.

Pripombe in predlogi učiteljev

Nekateri učitelji menijo, da nacionalno preverjanje znanja za učitelje pomeni še več administracije in pisanja obvestil o doseženih rezultatih. Eden od učiteljev meni, da bi morali praktični del izvajati drugače, vendar ne navaja svojega predloga.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je preverjanje in ocenjevanje znanja opravljalo 24 učencev, na naknadnem pa 6 učencev.

Pri analizi pisnega dela ZPZ smo člani predmetne komisije ugotovili pomanjkljivo znanje učencev predvsem iz naravoslovja v 7. razredu. Pri geometrijski optiki smo opazili nenatančnost pri risanju in označevanju vpadnega in odbitega kota, pri širjenju zvoka pa nepoznavanje dejstev.

Nekaj težav smo opazili pri nalogah, kjer morajo učenci na osnovi danih podatkov napovedati posledice in izide. Nepotrebne napake so se pojavljale pri zapisovanju fizikalnih količin in njihovih enot ter pri pretvarjanju enot.

Zelo dobre rezultate so učenci pokazali pri razbiranju grafov in tabel, predvsem iz poglavij gibanja in energije. Pri nalogah, ki so pokrivale poglavja iz elektrike, nismo opazili večjih težav, razen pri nalogi, ki je od učencev zahtevala povezovanje simbolov v novo shemo električnega kroga. Tudi astronomija je očitno našla svoje mesto v osnovnih šolah, saj so učenci naloge iz tega poglavja reševali brez težav.

Praktični del preizkusa je v celoti izpolnil naša pričakovanja, pričakovanja učencev ter njihovih učiteljev.

Zaključek

Majhen vzorec (24 učencev, ki so se preizkusa udeležili) ne daje nekih velikih možnosti za globlje analize in presojo stanja fizikalnega znanja učencev v devetletnih šolah, ki so bile zajete v zunanje ocenjevanje znanja z nacionalnimi preizkusi.

Tisto, kar je iz tako majhnega vzorca rezultatov posameznih učencev in vseh učencev skupaj možno razbrati je to, da je v tej skupini poznavanje in uporabnost znanja pri doseganju ciljev več kot zadovoljivo (povprečno število točk na učenca je 24,21, kar predstavlja 80,7 % vseh točk).

Struktura ciljev v pisnem preizkusu znanja – 30 % ciljev, ki v preizkusu preverjajo znanje, 50 % ciljev, ki v preizkusu preverjajo razumevanje in uporabo znanja ter 20 % višjih ciljev, se je pokazala kot dobro premišljen dogovor vseh treh PK s področja naravoslovja, ki je prispeval k boljšemu rezultatu, kot smo v komisiji pričakovali.

4.2.12 Predmetna komisija za kemijo

Pisni in praktični del ZPZ

Iz analize šestih izpolnjenih vprašalnikov za učitelje kemije v devetletni osnovni šoli, ki so se letos skupaj z učenci prvič srečali s tovrstnim preverjanjem in ocenjevanjem znanja, lahko razberemo, da so zahtevnost pisnega in praktičnega dela preizkusa vsi učitelji ocenili kot primerno.

Navodila in vprašanja so bila jasna in razumljiva. Ob tem so navedli, da so izbrali kemijo predvsem učenci, ki so motivirani za ta predmet.

Pred izvedbo nacionalnega preizkusa znanja so dobili dovolj informacij o praktičnem in pisnem delu. Eden med njimi je izpostavil problem premalo definiranih standardov znanj (temeljnih) v učnem načrtu.

Vsi učitelji so menili, da nacionalni preizkus znanja ni vplival na njihovo siceršnje delo v razredu. Dva med njimi sta navedla, da sta imela zaradi praktičnega dela nacionalnega preizkusa med letom več priprav.

Štirje učitelji (od šestih) učencev niso posebej pripravljali na nacionalni preizkus znanja, dva pa sta imela za učence dodatni pouk.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Vsem učiteljem se zdi smiselna kombinacija pisnega in praktičnega dela preizkusa.

Pripombe in predlogi učiteljev

Učitelji menijo, da bi bilo bolje, če učenci ne bi izvajali praktičnega dela v sklopu rednega pouka, temveč ločeno od ostalih učencev (imeli bi več miru). V kolikor bo kemijo izbralo večje število učencev, bodo imeli težave pri izvedbi praktičnega dela, predvsem s spremljanjem in ocenjevanjem dela učencev. V tem primeru bi morala sodelovati dva učitelja.
Opozorili so na težave pri realizaciji učnega načrta, ker so nekateri cilji preobsežni in prezahtevni. Opozorili so tudi na to, da nimajo ustreznega učbenika za kemijo v 9. razredu.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je preverjanje in ocenjevanje znanja opravljalo 28 učencev, na naknadnem pa 8 učencev.

Iz analize rezultatov pisnega preizkusa na rednem in naknadnem roku je razvidno, da imajo učenci največ težav z osnovami kemijskega jezika: s pisanjem enostavnih formul ogljikovodikov in zapisom enostavnih kemijskih enačb na osnovi opisa poteka kemijskih reakcij ter prepoznavanjem in ločevanjem fizikalnih in kemijskih sprememb. Najboljše pa so učenci reševali nalogo iz poznavanje znakov za nevarne snovi (naravoslovje, 7. razred) in nalogo iz poznavanja in uporabe periodnega sistema. Dobro so reševali tudi nalogi iz branja modelov molekul spojin, na osnovi česar so sklepali na njihove kemijske formule. Enako velja tudi za nalogi, pri katerih so iz shem porazdelitve delcev snovi sklepali na njihove značilnosti.

Učenci so dobro reševali tudi naloge, ki so zahtevale uporabo znanja, v kolikor niso bile neposredno vezane na poznavanje kemijskih formul in na zapise kemijskih enačb. Z rezultati praktičnega dela preizkusa smo člani PK zelo zadovoljni.

Zaključek

Člani PK za kemijo ocenjujemo, da je potekal nacionalni preizkus znanja iz kemije brez težav in da so rezultati zadovoljivi. Na osnovi teh rezultatov upamo, da se bo v prihodnje za kemijo odločalo večje število učencev. V praksi se že kaže pozitivni vpliv nacionalnega preizkusa v večjem deležu eksperimentalnega dela učiteljev in učencev, v primerjavi s prejšnjimi leti, in v povečanem interesu učiteljev kemije po pridobivanju dodatnih znanj s področja uvajanja novih metod dela, ki temeljijo na praktičnem delu pri učenju in poučevanju kemijskih pojmov.

4.2.13 Predmetna komisija za biologijo

Pisni in praktični del ZPZ

Anketirani so bili učitelji biologije devetega razreda, ki so se letos skupaj z učenci prvič srečali s tovrstnim preverjanjem in ocenjevanjem znanja. Iz analize dvanajstih izpolnjenih vprašalnikov za učitelje biologije lahko razberemo, da so zahtevnost pisnega in praktičnega dela preizkusa skoraj vsi učitelji ocenili kot primerno, le eden meni, da je bil nezahteven.

Mnenje učiteljev je, da je bila večina navodil in vprašanj za pisni in praktični del jasnih in razumljivih.

Vsi anketirani so mnenja, da so dobili dovolj informacij o izvedbi nacionalnega preizkusa znanja iz biologije, tako za praktični kot pisni del.

Na vprašanja, kako so se učitelji in učenci pripravljali na nacionalni preizkus znanja oziroma kakšno razpoloženje so učenci izražali v zvezi s preizkusom, so učitelji navedli naslednje:

- priprave na praktični del preizkusa so potekale ustno, učitelji so svoje učence seznanili z vsebino in načinom dela pri poskusu, večina jih je to opravila v okviru rednega pouka;
- priprave na pisni preizkus – učitelji so učence pripravljali v okviru rednega pouka.

Učenci so bili z nacionalnim preizkusom znanja zadovoljni, vprašanja se jim niso zdela preveč zahtevna.

Na vprašanje, kako je izvajanje nacionalnega preizkusa znanja vplivalo na delo učiteljev v razredu, pa so bili odgovori zelo različni:

- za pisni preizkus šest učiteljev meni, da ta ni vplival na njihovo delo, štirje so odgovorili, da le-ta predstavlja časovno in psihološko obremenitev učenca, dva pa sta odgovorila, da je motečih petnajst minut za branje med prvim in drugim delom pisnega preizkusa;
- za izvajanje praktičnega dela preizkusa jih je pet odgovorilo, da ni vplivalo na delo v razredu, pet jih pravi, da to predstavlja dodatno obremenitev za učitelja, dva pa sta odgovorila, da je bilo izvajanje praktičnega dela moteče za izvedbo rednega programa pouka.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Vsi učitelji se strinjajo, da je smiselna kombinacija praktičnega in pisnega dela. Preverjanje praktičnega dela je pomembno, saj je le-ta sestavni del pouka. Preverjanje praktičnega dela daje dodatne možnosti učencem, ki so pri teoretičnem znanju šibkejši.

Pripombe in predlogi učiteljev

Učitelji si želijo priročnik za učitelje in učence s primeri nalog, ki so bile že uporabljene pri nacionalnem preverjanju in ocenjevanju znanja, po končanem pisanju posameznih rokov pa želijo dobiti nerešen izvod pisnega preizkusa in navodila za ocenjevanje.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je preverjanje in ocenjevanje znanja opravljalo 97 učencev, na naknadnem pa 29 učencev.

Na osnovi analize rezultatov pisnega dela preizkusa na rednem in naknadnem roku in rezultatov praktičnega dela preizkusa lahko zaključimo:

- da so učenci naloge na splošno uspešno reševali, kar kažejo tudi statistični podatki;
- največ težav so imeli pri nalogah, ki zahtevajo znanje sistematike in bi si lahko pri reševanju naloge pomagali s prilogo (kraljestvo rastlin in živali), ki je sestavni del pisnega preizkusa;

- v nalogah 11, 12, in 13 so učenci lahko izbirali in reševali nalogi A ali B – to načelo možnosti izbire so dobro izkoristili;
- niso bili dovolj natančni pri opazovanju risb in skic (mak so na primer uvrstili med mahove);
- težave jim povzroča tudi sklepanje na osnovi danih podatkov, kjer je bilo potrebno oblikovati odgovore v smiselnih povedih – iz odčitanih podatkov ne znajo oblikovati zaključkov;
- zadnje vprašanje se je nanašalo na biološki poskus, ki so ga učenci izvajali pri rednem pouku. Dobro so poznali svoje delo in zelo uspešno reševali to nalogo. V napačnih odgovorih se pojavlja najpogosteje površnost, nedefiniranost in nejasnost odgovorov oziroma pridobljenih rezultatov in izkušenj ne znajo dovolj spretno uporabiti v novi situaciji;
- Pri praktičnem delu preizkusa je bilo maksimalno možno število točk 20. Rezultati, ki so jih dosegli učenci kažejo, da je bila večina učencev pri delu zelo motivirana in spretna.
- Iz ocenjevalnih listov so razvidne naslednje težave: učenec opravi vse meritve, pri merjenju pa je površen, grafična predstavitev je le delno opremljena z oznakami, zaključki so primerni in so v skladu s podatki, vendar manj jasni, učenec se le delno zaveda pomena spremenljivk;
- potrebe po izboljšanju raziskave, potrebe po ponovitvi raziskave.

Zaključek

Učni načrt za biologijo v devetletni osnovni šoli je ciljno zasnovan. Poudarek je na razvijanju procesov, ki učence vodijo preko lastne aktivnosti in ustvarjalnosti do uporabnega in vseživljenjskega znanja. Naloge v pisnih preizkusih so zastavljene tako, da pri učencu preverjajo: razumevanje osnovnih življenjskih procesov, uporabnost usvojenega znanja v vsakdanjem življenju, sklepanje iz splošnega na konkretno, analiziranje podanih dejstev, logično in kritično razmišljanje, iz lastne praktične izkušnje sklepati na splošno.

Na osnovi analize NPZ in povratne informacije s strani učiteljev ugotavljamo, da je učni načrt za biologijo v devetletni osnovni šoli:
- sodoben,
- ciljno-procesno naravnan,
- daje možnost za aktualizacijo učne snovi,
- zahtevnost ciljev glede na starost učencev primerna,
- zapis ciljev jasen,
- razvidna nadgradnja ciljev,
- prepoznavnost ciljev, ki sodijo v minimalne in temeljne standarde, dobra.

4.2.14 Predmetna komisija za športno vzgojo

Pisni in praktični del ZPZ

Analizirali smo odgovore s 14 šol, na vprašanja pa je odgovorilo 20 športnih pedagogov. Za večino učiteljev so naloge praktičnega dela preizkusa primerno težke, kot težko pa so ocenili predvsem nalogo iz gimnastike. Prav vsi se strinjajo, da so bili opisniki za ocenjevanje vsebinsko ustrezno sestavljeni in dovolj jasni.

Dvanajst učiteljev meni, da so bili pisni preizkusi ravno prav težki, trije pa, da so bili težki. Razumljivost vprašanj je bila dobra.

Polovica učiteljev, ki so odgovorili na vprašanje, meni, da so bila navodila za reševanje v pisnem delu preizkusa oblikovana tako, da so bila za učence popolnoma razumljiva, druga polovica pa, da so bila večinoma razumljiva.
Vsi športni pedagogi menijo, da so dobili dovolj informacij o praktičnem delu nacionalnih preizkusov znanja iz športne vzgoje.

O pisnem delu nacionalnih preizkusov znanja iz športne vzgoje so dobili dovolj informacij, le dva učitelja sta jih dobila premalo. Ista menita, da zato učencem ni bilo mogoče ponuditi ustrezne

literature. Problem je verjetno v tem, da učitelji ne znajo priti do informacij. Od meseca oktobra je bil na spletnih straneh Rica objavljen Vodnik, učenci pa so v februarju pisali tudi poskusno preverjanje, kjer so učitelji lahko videli strukturo pisnega preizkusa ter primere posameznih nalog. Preizkusi poskusnega preverjanja so objavljeni na spletnih straneh Rica, nekatere odpisane pisne preizkuse pa je mogoče kupiti tudi v založbi Rica. Glede na številne sestanke z učitelji in objavljeno strokovno gradivo komisija meni, da so bili učitelji dobro seznanjeni z zunanjim preverjanjem znanja iz športne vzgoje.

Na praktični del zunanjega preverjanja in ocenjevanja znanja učitelji učencev niso posebej pripravljali oziroma le med rednimi urami športne vzgoje. Enako so izvedli priprave na pisni preizkus. Le na eni šoli so organizirali posebna predavanja za učence, učitelji pa so si razdelili teme.

Večina pove, da praktični del preizkusa in pisni preizkus v ničemer nista vplivala na njihovo delo pri športni vzgoji. Nekateri so več pozornosti posvetili notranjemu ocenjevanju in določenim športom ter teoretičnim vsebinam, en učitelj pa meni, da je zunanje preverjanje prineslo v pouk popestritev in dalo športni vzgoji več veljave.

Po mnenju učiteljev bo zunanje preverjanje znanja vplivalo predvsem na to, da bodo v celoti upoštevali učni načrt, poenotila pa se bo raven znanja v šolah po Sloveniji. Pričakujejo tudi izboljšanje materialnih pogojev za delo. Še bolj pomembno se jim zdi odgovorno delo učiteljev in večje znanje učencev.

Povezovanje pisnega in praktičnega dela

Vseh 20 anketiranih učiteljev meni, da je smiselna kombinacija praktičnega in pisnega dela preizkusa ter da je razmerje med deležem ocene za praktični in pisni del ustrezno.

Pripombe in predlogi učiteljev

Učitelji niso imeli posebnih pripomb na pisni preizkus, pogrešajo pa gradivo za učence in zanje.

Učitelje smo tudi zaprosili, da nam dajo ustrezne predloge za spremembe vsebin, organizacije, časa in dela ocenjevalcev za praktični preizkus. Večina jih je z vsem zadovoljnih in nima pripomb, pojavljajo pa se posamezni predlogi glede števila nalog, ogrevanja, časa preverjanja in ocenjevanja le notranjih ocenjevalcev.

O izvedbi preizkusa na točno določen datum jih 11 meni, da je to dobro, osem pa predlaga izpeljavo v daljšem časovnem obdobju, od tega eden predlaga, naj bo preverjanju namenjeno 14 dni.

Glede vsebine so učitelji posredovali le en predlog, in sicer večje število ponovitev pri nalogi iz odbojke. Glede na to, da se gimnastika pojavlja pri rednem pouku v manjšem obsegu, je razumljivo, da temeljno znanje, ki ga predstavlja preskok orodja s pomočjo odrivne deske na najlažji način, določenim učencem predstavlja težavo. Ker nekateri menijo, da je orodje previsoko (120 cm), sklepamo, da niso imeli predpisane odrivne deske (višina 20 – 26 cm). Ob primerni elastičnosti deske bi moral vsak petnajstletnik brez večjih težav preskočiti predpisano višino koze s tehniko raznožno.

Ugotovitve na podlagi statistične analize pisnega in praktičnega dela ZPZ

Na rednem roku je preizkus opravljalo 171 učencev, na naknadnem roku pa 38 učencev.

Ker je preverjanje znanja pri športni vzgoji v pisni obliki novost, smo se prvo leto odločili za zaprti tip vprašanj s štirimi odgovori, izmed katerih učenec izbere enega. Zaradi možnosti, da učitelji izberejo iz učnega načrta za dekleta najmanj dve, za fante pa tri športne igre, je bil del vprašanj (osem) za učence izbiren. Februarja smo poskusno izvedli pisni del preizkusa in skupaj z učitelji na študijski skupini v Polzeli analizirali dosežke učencev. Ugotovili smo precejšnjo površnost pri branju navodil, zato smo

za redni rok spremenili navodila za reševanje izbirnih nalog. Učenci (in ocenjevalci) tako s tem na rednem roku niso imeli večjih težav. Za prihodnje leto smo se odločili, da ohranimo model (28 vprašanj, od tega jih je osem izbirnih), vprašanjem zaprtega tipa pa dodamo nekaj vprašanj polodprtega tipa.

Pri analizi odgovorov smo opazili, da je teoretično znanje učencev s področja plesa zelo skromno (le 8 % učencev je odgovorilo pravilno na zastavljeno vprašanje). Prav tako je skromno znanje nekaterih splošnih teoretičnih tem, ki so v učnem načrtu navedena ob koncu obdobja (in ne pri vsakem športu posebej). Odgovori na določena vprašanja omogočajo učencem uporabo znanj tudi iz drugih predmetov (vpliv športa na organizem in zdravje, poraba energije pri športu). Ugotavljamo, da se medpredmetno povezovanje še ne udejanja v praksi, saj so učenci podobne oziroma celo enake vsebine spoznali tudi pri drugih predmetih (npr. biologija, kemija, glasbena vzgoja). Prav tako učitelji posvečajo premalo pozornosti temu, da bi učencem razložili, zakaj izvajajo nekatere športne dejavnosti oziroma kakšni so vplivi športa na človekov organizem. Vse prevečkrat se zadovoljijo le s pojasnilom, kako dejavnost poteka. Učenci so dosegli boljše rezultate od učenk, vendar iz analize ni mogoče razbrati specifičnega vzroka. Verjetno posvečajo fantje več časa športu in se tudi bolj zanimajo za to področje z različnih vidikov (vplivi športa na organizem, poznavanje značilnosti posameznih športov itd.).

Tudi praktični del preizkusa je potekal brez posebnosti. Naloge so bile enakovredno težke (kljub drugačnemu mnenju nekaterih učiteljev, da je gimnastika pretežka, ocene te naloge niso slabše v primerjavi z atletiko), boljše rezultate pa so dosegli fantje, posebej pri rokometu in odbojki. Drugje ni bistvenih razlik v znanju med spoloma. Izstopa boljše znanje košarke, kar je razumljivo, saj ji v šolah posvečajo veliko pozornosti. Presenetilo pa nas je, da se je daleč največ učencev in učenk odločilo za preverjanje iz odbojke, ki je očitno po priljubljenosti v zadnjih letih prehitela košarko. Nekaj šol je kupilo športno opremo, ravnateljem pa svetujemo, da jo kupijo na začetku šolskega leta, ne pa tik pred ZPZ. Vse naloge so pripravljene tako, da zahtevajo minimalno opremo, ki bi jo morala imeti vsaka šola.

Zaključek

Glede na predstavljeno analizo in upoštevajoč odgovore na anketni vprašalnik predlagamo:

- učitelji naj v vseh treh razredih zadnjega obdobja posredujejo teoretične vsebine ob praktičnem delu,
- za učence naj pripravijo tudi gradiva (plakati, primeri sodniških pravil),
- posebej naj bodo pozorni na to, da učenci razumejo določene pojave v športu (vpliv športa na organizem, vpliv na zdravje),
- bolj kot doslej je treba učence spodbujati k povezovanju različnih vsebin, ki so jih spoznali pri drugih predmetih (pojem aerobnega in anaerobnega dela, vplivi športa na različne organske sisteme).

Osnovne teoretične vsebine bodo vsak mesec predstavljene v reviji Šport mladih. Učencem bomo poskušali na razumljiv in prijeten način podati temeljne informacije vsebinskih sklopov, ki so del učnega načrta in se pojavljajo v pisnem preizkusu.

Pri praktičnem delu naj bodo športni pedagogi pozorni na natančnost tehnične izvedbe. Zaradi tehničnih napak namreč učenci izgubljajo točke pri zunanjem ocenjevanju.

Ker športni pedagogi sami priznavajo, da posvečajo plesu premalo pozornosti, bomo letos na začetku šolskega leta na spletnih straneh predstavili več nalog s področja plesa. Tako bodo imeli dovolj časa, da nadoknadijo zamujeno, kajti ples je vsebina, ki je prisotna v vseh devetih letih šolanja. Poleg tega Fakulteta za šport pripravlja več seminarjev s področja plesa v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja.

Na spletnih straneh Rica (Vodnik) je tudi spisek opreme in pripomočkov. Predlagamo, da šole manjkajočo opremo kupijo na začetku šolskega leta, ne pa tik pred preizkusom. Le tako bodo pogoji izvedbe enaki za vse učence.

Zaradi precejšnjih razlik med notranjimi in zunanjimi ocenami naj športni pedagogi na študijskih skupinah ponovno razmislijo o načelih notranjega ocenjevanja, skladnosti le-tega z zakonodajnimi določili, enotnejših merilih in oblikovanju ocen.

Posebej priporočamo, da se udeležijo seminarja o zunanjem preverjanju, ki ga v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja organizira Zavod RS za šolstvo ter prebirajo strokovne prispevke, objavljene v revijah Šport mladih, Šport in zbornikih različnih kongresov.

4.3 Ugotovitve, ocene in predlogi po prvem letu izvedbe nacionalnih preizkusov znanja

Najprej nekaj podatkov

Nacionalni preizkusi znanja so bili v šolskem letu 2000/2001 izvedeni prvič, in sicer na 42-ih šolah prvega kroga, od tega na 24-ih šolah samo v tretjem razredu, na 15-ih šolah v tretjem in devetem razredu ter na treh šolah samo v devetem razredu.

Tretji razred je v tem šolskem letu obiskovalo 1523 učencev, od tega so skoraj vsi tudi opravljali nacionalni preizkus (**opomba:** ker so nacionalni preizkusi po prvem in drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju namenjeni le dodatni informaciji o doseženem znanju učencev, rezultati ostajajo na šolah in zato nimamo natančnih podatkov o številu učencev, ki so opravljali nacionalni preizkus). V oddelke devetega razreda je bilo vključenih 862 učencev, od tega jih je 797 (92 %) opravljalo nacionalni preizkus, 756 (95 %) je tudi uspešno opravilo preizkus pri vseh treh predmetih.

Slovenščino in matematiko je opravljalo 797 učencev, posamezne predmete pa je izbralo od 172 (športna vzgoja) do 13 (nemščina) učencev. Med predmeti, ki jih je opravljalo večje število učencev, so še geografija (165), angleščina (121), biologija (97) in zgodovina (93).
Najboljši rezultati so bili pri nemščini, fiziki in angleščini (povprečje nad 80 % možnih točk), nižji pa pri zgodovini, slovenščini in matematiki (povprečje pod 70 % možnih točk).

Ko skušamo podati pregled in oceno nacionalnih preizkusov po prvem letu, se moramo najprej vprašati, **ali in kako so nacionalni preizkusi udejanjili cilje, ki so zapisani v *Izhodiščih za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli*?**
Tam sta (Izhodišča … 2000, strani 4–5) najprej zapisana dva temeljna cilja:

- *Cilj preverjanja z nacionalnimi preizkusi je dodatna informacija o doseženem znanju učencev. Informacija je namenjena učencem in njihovim staršem, učitelju in šoli.*

Menimo, da je ta cilj dosežen. O tem nam pričajo tudi izjave staršev in učiteljev, čeprav slednji opozarjajo, da niso bili dovolj seznanjeni z rezultati. Večjo seznanjenost bomo skušali doseči v procesu usposabljanja učiteljev v tekočem in naslednjih šolskih letih.

- *Ob tem je cilj preverjanja in ocenjevanja znanja z nacionalnimi preizkusi po končanem tretjem vzgojno izobraževalnem obdobju šolanja tudi ugotoviti znanje učenca na koncu osnovne šole ter oblikovati zaključno oceno znanja učenca pri posameznem predmetu.*

Tudi ta cilj je bil dosežen, in sicer že zaradi visoke udeležbe učencev na nacionalnih preizkusih (nekaj manj pri tistih izbranih predmetih, ki jih je opravljalo malo učencev); z analizo posameznih preizkusov znanja pa bodo predmetne komisije seznanile učitelje in jih opozorile na morebitne pomanjkljivosti v znanju učencev.
Postopki oblikovanja zaključne ocene so določeni in so bili tudi izvedeni, v obdobju poskusnega uvajanja sicer le v primerih, če se je učenec tako odločil (če je bilo tako zanj ugodneje).

- *Kot posredne cilje so avtorji Izhodišč zapisali še:*
- razvijati sposobnosti učencev za ocenjevanje lastnih dosežkov;
- prispevati k enakim izobraževalnim možnostim za vse učence;
- prispevati k bolj enotnim kriterijem učiteljevega ocenjevanja znanja;
- dolgoročno vplivati na kakovost znanja;
- pomagati pri evalvaciji učnih načrtov.

Ti cilji so dolgoročni in ni mogoče pričakovati, da bi bili doseženi že po enem letu, ker so se nacionalni preizkusi izvajali le na omejenem številu šol.

Kljub temu pa ugotavljamo, da je že mogoče razmišljati o prvih korakih k poenotenju kriterijev učiteljevega ocenjevanja znanja, saj so učitelji z navodili za izvedbo ustnih in praktičnih preizkusov dobili tudi navodila za ocenjevanje, ki so jih uporabljali tudi pri svojem delu. Po izjavah učiteljev so jih nacionalni preizkusi znanja opozorili na posamezne teme v učnih načrtih, ki jim sicer niso posvečali dovolj pozornosti, več so ponavljali in utrjevali učne vsebine, opozorili so jih na pomembnost nekaterih vidikov praktičnega dela. Vse to bi lahko dolgoročno prispevalo h kakovosti znanja. Ko bo nacionalne preizkuse opravljalo več učencev, bo mogoče razmišljati tudi o nekaterih vidikih evalvacije učnih načrtov.

Ko analiziramo izkušnje, mnenja učencev, učiteljev, staršev in šolskih komisij, ugotavljamo, da je bilo naše skupno delo sicer uspešno, seveda pa se odpirajo tudi nekatera vprašanja.

V nadaljevanju analiziramo nekaj področij našega delovanja.

➢ **Sprejetje vseh potrebnih dokumentov**

Kljub poznemu začetku (imenovanje komisije se je zavleklo) je Državna komisija ob sodelovanju Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Državnega izpitnega centra uspela v roku sprejeti vse potrebne dokumente za izvedbo nacionalnih preizkusov ter bila pri tem dovolj fleksibilna, da je sprejela tudi spremembe, če se je to pokazalo kot potrebno.

➢ **Odziv staršev**

Kljub dejstvu, da je bilo nacionalno preverjanje znanja za vse učence tretjega razreda in velik del učencev devetega razreda prostovoljno, je udeležba nadvse razveseljiva. Skoraj vsi starši tretješolcev so svoje otroke prijavili k opravljanju nacionalnega preizkusa znanja, in kot so izjavljali v vprašalniku, predvsem zato, da bi dobili dodatno informacijo o otrokovem znanju. Razen nekaterih, ki izražajo pomisleke, večina staršev meni, da so to informacijo tudi dobili.

V devetem razredu je nacionalni preizkus opravljalo 91 % vseh učencev. Dve tretjini njihovih staršev, ki so odgovorili na vprašalnik, meni, da so na tak način dobili več informacij o znanju svojih otrok.

➢ **Odziv učencev**

Tudi pri učencih se je prostovoljnost pokazala kot motivacija, saj so se tako rednega in celo naknadnega roka udeležili tudi učenci, ki niso potrebovali točk za vpis na srednjo šolo. Učenci devetega razreda, ki so odgovarjali na vprašalnik, niso imeli veliko pripomb, preizkuse so sprejeli dokaj naklonjeno, za izbrani predmet so se v glavnem odločali samostojno.

➢ **Odziv učiteljev**

Učitelji so v večini z naklonjenostjo sprejeli nacionalne preizkuse znanja, po njihovem mnenju so jih tudi učenci sprejeli brez večjega vznemirjenja. Glede na to, da se kot velika nevarnost zunanjega preverjanja znanja pogosto omenja negativni povratni vpliv na pouk, nas je to še posebej zanimalo. Učitelji so odgovarjali, da so zaradi nacionalnih preizkusov znanja posvetili več pozornosti ponavljanju in utrjevanju, praktičnemu delu (pri posameznih predmetih), uporabi kriterijev za ocenjevanje pri notranjem preverjanju, bolj pozorno so brali učni načrt, več pozornosti so posvetili realizaciji vseh vsebin v učnem načrtu … Vsi ti učinki so v bistvu pozitivni in smo jih s strukturo

nacionalnih preizkusov znanja tudi želeli doseči. Ne gre prezreti pomembnega sodelovanja učiteljev v izvedbi in ocenjevanju nacionalnih preizkusov znanja.

- **Izvedba prilagojenih preizkusov za učence s posebnimi potrebami**

Ker smo pravočasno sprejeli Navodila za opravljanje NPZ za učence s posebnimi potrebami, je lahko 21 učencev (od tega 18 v tretjem razredu in 3 v devetem razredu) že opravljalo preizkus s potrebnimi prilagoditvami.

- **Mnenje ravnateljev in šolskih komisij**

Kljub povečanemu obsegu dela in množici navodil, so ravnatelji prvega kroga šol z devetletnim programom zgledno sodelovali pri pripravi in izvedbi nacionalnih preizkusov znanja, s svojimi konstruktivnimi pripombami so prispevali k pravočasni razrešitvi morebitnih težav in tako omogočili uspešen začetek nacionalnih preizkusov znanja.

- **Uspeh učencev pri nacionalnih preizkusih**

Seveda so pomembni tudi rezultati nacionalnih preizkusov. Po mnenju učiteljev smo lahko zadovoljni z rezultati v tretjem razredu, nekaj manj pa z uspehom pri posameznih predmetih v devetem razredu. Pri večini predmetov je preizkus uspešno opravilo od 98 do 100 % učencev. Razveseljivi so tudi odstotki visokih ocen (% odličnih le redko pade pod tretjino vseh, ki so opravljali preizkus).

Kljub temu, da je približno tretjina učencev dosegla najvišje ocene, pa z uspehi pri nacionalnem preizkusu znanja ne moremo biti povsem zadovoljni. Zaskrbljujoče je predvsem to, da je bilo ponekod potrebno pomakniti mejo za pozitivno oceno relativno nizko (najbolj izrazito je bilo to pri obeh predmetih, kjer je bil nacionalni preizkus znanja le v pisni obliki), nekatere naloge v posameznih preizkusih so se izkazale kot prezahtevne.

- **Uveljavitev praktičnega/ustnega dela preizkusov**

Kljub dvomom o smiselnosti ustnih/praktičnih delov preizkusov so jih tako učenci kakor tudi učitelji večinoma sprejeli kot smiselne, učenci so si z dobrimi rezultati ustnega/praktičnega dela preizkusa (ki je preverjal nekatere druge cilje kot pisni del) pogosto izboljšali skupno oceno. Zanimivo je, da so pri predmetih, kjer je bilo ustno/praktično preverjanje, le-tega učenci dobro sprejeli, kjer pa ga ni bilo, se jim zdi, da ga niso pogrešali. Pri jezikovnih predmetih (slovenščina in oba tuja jezika) si še posebej učitelji težko predstavljajo, da s preizkusi ne bi zajeli vseh štirih sporazumevalnih dejavnosti.

Težave pa so ponekod nastopale pri izvedbi, saj so učitelji pri predmetih, kjer je potekal ustni del preizkusa, pogosto omenjali »izgubo časa« za ustni del. To je na eni strani posledica tega, da ta dejavnost ni bila načrtovana z letnim delovnim načrtom, na drugi strani pa kaže, da učitelji niso vselej znali izrabiti ustnega dela preizkusa za doseganje ciljev na področju poslušanja in drugih oblik sodelovanja učencev pri pouku. Nekaj učiteljev je izrazilo željo, da bi ustni ali praktični del preizkusov potekal izven rednih ur pouka, kar pove, da še niso sprejeli koncepta nacionalnih preizkusov znanja v smislu integriranja v pouk.

- **Ocenjevanje, vpogledi in ponovni pregledi**

Lahko smo zadovoljni z načini vpogledov, ki so potekali na šolah, ponovni pregledi pa v regijskih centrih. Večina ponovnih pregledov je bila tudi ugodno rešenih (v korist učencev). Število ponovnih pregledov ni zaskrbljujoče, vsega skupaj jih je bilo 65 (na rednem roku 61), od tega jih je bilo 51 ugodno rešenih (78 %). Analiza ponovnih pregledov je pokazala, da je šlo pri tem pogosto za napake, ki kažejo predvsem na potrebo po večji natančnosti zunanjih ocenjevalcev.

Ali in kaj bo morda potrebno spremeniti?

Ravnatelji, šolske komisije in nekateri učitelji opozarjajo na velik obseg administrativnih postopkov, ki jih doslej (še posebej na razredni stopnji) niso bili vajeni, ter na poseganje izvajanja nacionalnih preizkusov znanja v pedagoški proces.

Izkušnje bodo pokazale, ali držijo spoznanja (na podlagi izkušenj z maturo) srednješolskih ravnateljev in Šolskih komisij, da je to predvsem posledica spreminjanja utečenih šolskih praks in da se sčasoma tudi na tem področju pridobi rutina v smislu avtomatizacije in racionalizacije nekaterih postopkov.

Napet rokovnik, ki je posledica tega, da imajo učenci na razpolago redni, naknadni in še izredni rok za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja, zahteva natančno načrtovanje, usklajeno delovanje vseh udeleženih (predvsem šole in Državnega izpitnega centra) in dosledno spoštovanje zapisanih pravil in navodil. Za učitelje pomeni pritisk predvsem tisti del pravil, ki določa, da mora biti učiteljeva ocena neodvisna od rezultatov nacionalnega preizkusa znanja, saj morajo predčasno zaključiti svoje ocene.

Ker je v devetem razredu obremenitev z različnimi vrstami ocenjevanja res velika, smo že predlagali, da Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport razmisli o tem, da bi bili v tem razredu le dve ocenjevalni obdobji.

Seveda so enoletne izkušnje premalo, da bi lahko utemeljeno predlagali korenitejše spremembe v izvajanju nacionalnih preizkusov znanja. Morda se najbolj izrazito kaže le potreba po razmisleku in morebitnih popravkih **Pravil in Navodil za (predvsem tehnično) izvedbo nacionalnih preizkusov znanja s ciljem poenostavitve** tam, kjer je to mogoče, ne da bi pri tem kršili načela tajnosti in objektivnosti.

Lahko zaključimo, da smo po razmeroma kratkem pripravljalnem obdobju zadovoljni s prvo izvedbo nacionalnih preizkusov znanja. Seveda je to v največji meri zasluga intenzivnega in zagnanega dela predmetnih komisij ter velikega števila učiteljev, ki so sodelovali v PK, bili izvajalci in ocenjevalci ustnih in praktičnih delov preizkusov, zunanji ocenjevalci, nadzorni učitelji, informatorji za starše in učence. Neprecenljiva je tudi vloga ravnateljev in šolskih komisij v šolah prvega kroga.

Seveda pa nas relativna uspešnost prvega leta ne sme uspavati, enako zavzetost in sodelovanje vseh pričakujemo tudi v nadaljnjih letih.

5. Priloge

5.1 Koledar nacionalnih preizkusov znanja

1. obdobje

20. marec (sre)	Začetek ustnega dela preverjanja znanja
26. april (pet)	Zaključek ustnega dela preverjanja znanja
08. maj (sre)	Slovenščina – pisni del preverjanje znanja
09. maj (čet)	Matematika – pisni del preverjanje znanja

3. obdobje

05. februar (tor)	Slovenščina – poskusno pisno ZPZ
20. marec (sre)	Začetek ustnega in praktičnega dela ZPZ
16. april (tor)	Športna vzgoja – praktični del ZPZ
26. april (pet)	Zaključek ustnega in praktičnega dela ZPZ
08. maj (sre)	Slovenščina – pisno ZPZ, redni rok
09. maj (čet)	Izbrani predmet – pisno ZPZ, redni rok
14. maj (tor)	Matematika – pisno ZPZ, redni rok
29. maj (sre)	Slovenščina – pisno ZPZ, naknadni rok
30. maj (čet)	Izbrani predmet – pisno ZPZ, naknadni rok
03. junij (pon)	Matematika – pisno ZPZ, naknadni rok

5.2 Člani organov za izvedbo nacionalnih preizkusov znanja

5.2.1 Člani Državne komisije

Dr. Cveta Razdevšek-Pučko, predsednica, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Mojca Samardžija, namestnica, Osnovna šola Toneta Čufarja (od 28. 3. 2001)
Marjeta Borstner, članica, Gimnazija Ravne na Koroškem (od 28. 3. 2001)
Dr. Saša Aleksij Glažar, član, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Milena Kerndl, članica, Osnovna šola Maksa Durjave (od 28. 3. 2001)
Klavdija Kuščer, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica (od 28. 3. 2001)
Marija Mojca Maleš, članica, Ministrstvo RS za šolstvo, znanost in šport (od 28. 3. 2001)
Dr. Zora Rutar Ilc, članica, Zavod RS za šolstvo (od 28. 3. 2001)
Dr. Andrejka Slavec Gornik, članica, Državni izpitni center (od 28. 3. 2001)
Mag. Mojca Štraus, članica, Pedagoški inštitut Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Dr. Drago Žagar, član, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Dr. Boris Kožuh, konzulent, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 15. 4. 2002)

5.2.2 Člani predmetnih komisij

Slovenščina

Dr. Igor Saksida, predsednik, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Irena Hodnik, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Stara Cerkev (od 28. 3. 2001)
Marta Okorn, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Stična (od 28. 3. 2001)
Mateja Zukanovič, tajnica, Osnovna šola Matije Čopa Kranj (od 28. 3. 2001)
Nana Cajhen, članica, Osnovna šola Majde Vrhovnik (od 28. 3. 2001)
Danica Filipčič, članica, Zavod RS za šolstvo (od 28. 3. 2001)
Vida Gomivnik Thuma, članica, Zavod RS za šolstvo (od 28. 3. 2001)
Dr. Simona Kranjc, članica, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 20. 6. 2001)
Darinka Rosc Leskovec, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Slovenj Gradec (od 28. 3. 2001)
Alenka Vida Halabarec, članica, Dvojezična Osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Mag. Jerica Vogel, članica, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Milena Čuden, konzulentka, Osnovna šola Matije Čopa Kranj (od 18. 7. 2001)
Marija Grginič, konzulentka, Osnovna šola Dobrova (od 18. 7. 2001)
Mojca Honzak, konzulentka, Osnovna šola Riharda Jakopiča (od 18. 7. 2001)
Dr. Martina Križaj Ortar, konzulentka, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 18. 7. 2001)
Dr. Sonja Pečjak, konzulentka, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 18. 7. 2001)

Italijanščina

Nives Zudič Antonič, predsednica, Zavod RS za šolstvo, OE Koper (od 28. 3. 2001)
Marino Maurel, glavni ocenjevalec, Scuola Elementare Dante Alighieri (od 28. 3. 2001)
Neva Šečerov, tajnica, Zavod RS za šolstvo, OE Koper (od 28. 3. 2001)
Ester Bertok-Nardin, članica, Osnovna šola Janka Premrla-Vojka (od 28. 3. 2001)
Dolores Bressan, članica, Scuola Elementare Vincenzo de Castro (od 28. 3. 2001)
Franca Chersicla, članica, Scuola Elementare Vincenzo de Castro (od 20. 6. 2001)
Klara Klarič, članica, Scuola Elementare Pier Paolo Vergerio il Vecchio (od 28. 3. 2001)
Doriana Kozlovič, članica, Scuola Elementare Vincenzo de Castro (od 28. 3. 2001)
Mag. Anja Zorman, članica, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Nadia Medizza, konzulentka, Universita degli Studi di Trieste (od 1. 10. 2001)

Madžarščina

Maria Pisnjak, predsednica, Zavod RS za šolstvo, OE Murska Sobota (od 28. 3. 2001)
Zita Lebar Nedelko, glavna ocenjevalka, Dvojezična osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Valika Balaško, tajnica, Dvojezična osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Brigita Bači, članica, Dvojezična osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Žužana Koša, članica, Dvojezična osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Hermina Laszlo, članica, Dvojezična srednja šola Lendava (od 28. 3. 2001)
Ana Leonhard, članica, Dvojezična srednja šola Lendava (od 28. 3. 2001)
Marija Tot Slavinec, članica, Dvojezična osnovna šola Genterovci (od 28. 3. 2001)
Dr. Anna Forgács, konzulentka, Pedagoški inštitut v Budimpešti (od 27. 12. 2001)
Dr. Zsuzsanna Horváth, konzulentka, Državni inštitut za splošno izobraževanje v Budimpešti (od 27. 12. 2001)

Angleščina

Karmen Pižorn, predsednica, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Nidja Tomažič, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Davida Lokarja Ajdovščina (od 28. 3. 2001)
Zdenka Marinič, tajnica, II. Osnovna šola Celje (od 11. 7. 2001)
Jelka Čeligoj, članica, Osnovna šola Pivka (od 29. 10. 2001)
Berta Kogoj, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica (od 28. 3. 2001)
Brigita Koren, članica, Dvojezična osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Majda Lukan, članica, Osnovna šola Savsko naselje (od 29. 10. 2001)
Magdalena Novak, članica, II. Osnovna šola Celje (od 11. 7. 2001)
Darinka Šaubah Kovič, članica, Osnovna šola Majde Vrhovnik (od 28. 3. 2001)
Dr. Meta Grosman, konzulentka, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 20. 6. 2001)

Nemščina

Dr. Vesna Kondrič Horvat, predsednica, Pedagoška fakulteta v Mariboru (od 28. 3. 2001)
Natalija Robnik, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Ivana Cankarja (od 28. 3. 2001)
Nada Holc, tajnica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor (od 28. 3. 2001)
Mag. Alja Lipavic Oštir, tajnica, Pedagoška fakulteta v Mariboru (od 28. 3. 2001)
Olga Hull, članica, Osnovna šola Kuzma (od 1. 2. 2002)
Brigita Lovenjak, članica, Osnovna šola II Murska Sobota (od 28. 3. 2001)
Karolina Malek, članica, Dvojezična osnovna šola I Lendava (od 28. 3. 2001)
Breda Premzl, članica, Osnovna šola Starše (od 28. 3. 2001)
Emilija Prosnik, članica, Osnovna šola Miklavž pri Ormožu (od 28. 3. 2001)
Danica Števančec, članica, Osnovna šola Dol pri Ljubljani (od 18. 7. 2001)
Dr. Ana Marija Muster, konzulentka, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 18. 7. 2001)

Matematika

Dr. Mara Cotič, predsednica, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Nevenka Dušak, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Nove fužine (od 28. 3. 2001)
Ingrid Hrovatin, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Vojke Šmuc Izola (od 21. 5. 2001)
Nada Marčič, tajnica, Zavod RS za šolstvo (od 28. 3. 2001)
Ivan Galun, član, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor (od 28. 3. 2001)
Barbara Japelj Pavešič, članica, Pedagoški inštitut Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Sonja Kosič, članica, Osnovna šola Antona Žniderščiča (od 28. 3. 2001)
Milena Štuklek, članica, Osnovna šola Ludvika Pliberška (od 28. 3. 2001)
Vesna Vršič, članica, Osnovna šola Turnišče (od 28. 3. 2001)
Jožica Čampa, konzulentka, Zavod RS za šolstvo, OE Novo mesto (od 1. 10. 2001)
Mag. Zlatan Magajna, konzulent, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 1. 10. 2001)

Fizika

Dr. Ivan Gerlič, predsednik, Pedagoška fakulteta v Mariboru (od 28. 3. 2001)
Vesna Harej, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Dravlje (od 28. 3. 2001)
Uroš V. Brdar, tajnik, Osnovna šola Antona Ukmarja (od 28. 3. 2001)
Branko Beznec, član, Osnovna šola Antona Ukmarja (od 28. 3. 2001)
Milena Košak, članica, Osnovna šola Šmihel (od 28. 3. 2001)
Maja Šivak, članica, Osnovna šola Vižmarje - Brod (od 28. 3. 2001)
Vinko Udir, član, Zavod RS za šolstvo (od 28. 3. 2001)

Biologija

Dr. Tatjana Verčkovnik, predsednica, Biotehniška fakulteta Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Tatjana Žgank Meža, glavna ocenjevalka, Prva osnovna šola Žalec (od 28. 3. 2001)
Mag. Bernarda Novak, tajnica, Zavod RS za šolstvo, OE Murska Sobota (od 28. 3. 2001)
Romana Čuješ, članica, Osnovna šola bratov Polančičev (od 28. 3. 2001)
Bernarda Debeljak, članica, Osnovna šola Orehek Kranj (od 28. 3. 2001)
Manica Krek, članica, Osnovna šola Poljane (od 28. 3. 2001)
Dr. Darja Skribe Dimec, članica, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)

Kemija

Dr. Saša Aleksij Glažar, predsednik, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Mag. Mihaela Mrzlikar, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Ledina (od 28. 3. 2001)
Mag. Mariza Skvarč, tajnica, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica (od 28. 3. 2001)
Mag. Tončka Požek Novak, članica, Gimnazija Bežigrad Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Stanka Preskar, članica, Osnovna šola Globoko (od 28. 3. 2001)
Zlata Rejc, članica, Osnovna šola Antona Tomaža Linharta Radovljica (od 28. 3. 2001)
Violeta Stefanovik, članica, Osnovna šola Franceta Bevka (od 28. 3. 2001)

Geografija

Dr. Karmen Kolenc Kolnik, predsednica, Pedagoška fakulteta v Mariboru (od 28. 3. 2001)
Fikreta Markovič, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Franceta Bevka (od 28. 3. 2001)
Karmen Cunder, tajnica, Zavod RS za šolstvo (od 28. 3. 2001)
Gabrijela Dolinšek, članica, Osnovna šola Antona Ukmarja (od 28. 3. 2001)
Neva Osterman, članica, Osnovna šola Ledina (od 28. 3. 2001)
Jelka Zamuda, članica, Osnovna šola Dušana Flisa (od 28. 3. 2001)

Zgodovina

Dr. Bojan Balkovec, predsednik, Filozofska fakulteta Ljubljana (od 28. 3. 2001)
Mag. Pavla Karba, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Ivana Cankarja (od 28. 3. 2001)
Cirila Trampuš, tajnica, Osnovna šola Kolezija (od 28. 3. 2001)
Marjana Barbič, članica, Osnovna šola Dušana Muniha (od 28. 3. 2001)
Božidar Mrevlje, član, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica (od 28. 3. 2001)
Jožica Sovič, članica, Osnovna šola Bršljin (od 28. 3. 2001)
Gabrijela Škraba, članica, Osnovna šola Ledina (od 28. 3. 2001)

Likovna vzgoja

Dr. Matjaž Duh, predsednik, Pedagoška fakulteta v Mariboru (od 28. 3. 2001)
Marija Cenc, glavna ocenjevalka, II. Osnovna šola Celje (od 28. 3. 2001)
Silva Karim, tajnica, Zavod RS za šolstvo, OE Nova Gorica (od 28. 3. 2001)
Bojana M. Makuc, članica, Osnovna šola Hinka Smrekarja (od 28. 3. 2001)
Petra Novak Trobentar, članica, Osnovna šola Franceta Bevka (od 28. 3. 2001)
Branko Šuster, član, Osnovna šola Grm (od 28. 3. 2001)
Dr. Tonka Tacol, članica, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)

Glasbena vzgoja

Dr. Mirko Slosar, predsednik, Pedagoška fakulteta v Ljubljani (od 28. 3. 2001)
Sonja Čibej, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Grm (od 28. 3. 2001)
Zlatka Terlevič, tajnica, Osnovna šola Prežihovega Voranca (od 28. 3. 2001)
Mag. Milka Ajtnik, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor (od 28. 3. 2001)
Palmira Klobas Pečnik, članica, Osnovna šola Savsko naselje (od 11. 7. 2001)
Mira Prel, članica, Osnovna šola Franca Lešnika - Vuka Slivnica (od 28. 3. 2001)
Metka Vrbančič Osterc, članica, Osnovna šola Ludvika Pliberška (od 11. 7. 2001)

Športna vzgoja

Dr. Marjeta Kovač, predsednica, Fakulteta za šport (od 6. 4. 2001)
Marica Žakelj, glavna ocenjevalka, Osnovna šola Franceta Bevka (od 6. 6. 2001)
Mag. Milan Rogelj, tajnik, Osnovna šola Vič (od 6. 6. 2001)
Dušan Bajec, član, Osnovna šola Miroslava Vilharja Postojna (od 6. 4. 2001)
Dr. Brane Dežman, član, Fakulteta za šport (od 6. 4. 2001)
Breda Lorenci, članica, Zavod RS za šolstvo, OE Maribor (od 6. 4. 2001)
Miran Voglar, član, Osnovna šola Poljčane (od 6. 4. 2001)
Dr. Gregor Jurak, konzulent, Fakulteta za šport (od 6. 5. 2002)
Dr. Marko Zadražnik, konzulent, Fakulteta za šport (od 6. 5. 2002)

5.2.3 Člani šolskih komisij

1. OSNOVNA ŠOLA SAVSKO NASELJE

Predsednik ŠK 1,3: Olga Glaser
Tajnik ŠK 1,3: Ivica Drobnič

2. OSNOVNA ŠOLA JOŽETA MOŠKRIČA

Predsednik ŠK 1: Blanka Skodlar
Tajnik ŠK 1: Irena Tomažič

3. OSNOVNA ŠOLA DRAVLJE

Predsednik ŠK 1: Erna Čibej
Tajnik ŠK 1: Vesna Harej

4. OSNOVNA ŠOLA TONETA ČUFARJA

Predsednik ŠK 1: Mojca Samardžija
Tajnik ŠK 1: Tanja Grünfeld

5. OSNOVNA ŠOLA GRADEC

Predsednik ŠK 3: Iva Slabe
Tajnik ŠK 3: Tatjana Gombač

6. OSNOVNA ŠOLA GABROVKA

Predsednik ŠK 1, 3: Ciril Vertot
Tajnik ŠK 1, 3: Maja Plazar

7. OSNOVNA ŠOLA PRIMOŽA TRUBARJA

Predsednik ŠK 1: Edi Zgonc
Tajnik ŠK 1: Irena Budič Pavlič

8. OSNOVNA ŠOLA DOBROVA

Predsednik ŠK 1: Marta Butina
Tajnik ŠK 1: Damjana Mancini

9. OSNOVNA ŠOLA MAKSA DURJAVE

Predsednik ŠK 1, 3: Sonja Hernja
Tajnik ŠK 1, 3: Tatjana Červek

10. OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA

Predsednik ŠK 1: Darinka Muraus
Tajnik ŠK 1: Zlatka Šalamon

11. OSNOVNA ŠOLA TABOR

Predsednik ŠK 1, 3: Darko Madžarac
Tajnik ŠK 1: Milena Grudnik
Tajnik ŠK 3: Blaž Bevc

12. OSNOVNA ŠOLA SLADKI VRH

Predsednik ŠK 1, 3: Zlatko Kauran
Tajnik ŠK 1: Valerija Gjura
Tajnik ŠK 3: Andrej Velikonja

13. OSNOVNA ŠOLA HAJDINA

Predsednik ŠK 1, 3: Jože Lah
Tajnik ŠK 1, 3: Irena Vodušek

14. OSNOVNA ŠOLA RADA ROBIČA

Predsednik ŠK 1: Ksenija Šečerko
Predsednik ŠK 3: Rado Wutej
Tajnik ŠK 1: Zdenka Dvoršek
Tajnik ŠK 3: Marjeta Križaj

15. OSNOVNA ŠOLA JANKA GLAZERJA

Predsednik ŠK 1: Stanka Kramer
Tajnik ŠK 1: Kristina Miklič

16. OSNOVNA ŠOLA KAMNICA

Predsednik ŠK 1: Milena Cafuta
Tajnik ŠK 1: Stanislava Kaučič

17. II. OSNOVNA ŠOLA CELJE

Predsednik ŠK 1: Sabina Vizjak
Predsednik ŠK 3: Igor Topole
Tajnik ŠK 1: Silva Šribar
Tajnik ŠK 3: Majda Petan

18. OSNOVNA ŠOLA ZREČE

Predsednik ŠK 1: Ivan Olup
Tajnik ŠK 1: Biserka Esih

19. OSNOVNA ŠOLA ROGATEC
Predsednik ŠK 1: Nevenka Mrkaš
Predsednik ŠK 3: Viljem Prevolšek
Tajnik ŠK 1, 3: Zlatka Janžek

20. OSNOVNA ŠOLA BISTRICA OB SOTLI
Predsednik ŠK 1: Jože Uršič
Tajnik ŠK 1: Marinka Drofenik

21. OSNOVNA ŠOLA ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
Predsednik ŠK 1: Ivica Čretnik
Tajnik ŠK 1: Petra Stepičnik

22. OSNOVNA ŠOLA POLZELA
Predsednik ŠK 1, 3: Olga Hočevar
Tajnik ŠK 1, 3: Tatjana Kroflič

23. OSNOVNA ŠOLA MATIJE ČOPA KRANJ
Predsednik ŠK 1, 3: Marija Mustar
Tajnik ŠK 1, 3: Tatjana Škrab Grašič

24. OSNOVNA ŠOLA ŽELEZNIKI
Predsednik ŠK 1: Franc Rant
Tajnik ŠK 1: Marjeta Demšar

25. OSNOVNA ŠOLA NAKLO
Predsednik ŠK 1, 3: Boris Černilec
Tajnik ŠK 1, 3: Anamarija Kejžar

26. OSNOVNA ŠOLA KANAL OB SOČI
Predsednik ŠK 1: Nevenka Skrt
Tajnik ŠK 1: Milka Zimic

27. SCUOLA ELEMENTARE PIER PAOLO VERGERIO IL VECCHIO
Predsednik ŠK 1: Oleandra Dekleva
Tajnik ŠK 1: Ana Marija Vidmar

28. OSNOVNA ŠOLA SREČKA KOSOVELA
Predsednik ŠK 1: Cvetka Skok
Tajnik ŠK 1: Miloš Škapin

29. OSNOVNA ŠOLA ANTONA ŽNIDERŠIČA
Predsednik ŠK 1: Karmen Šepec
Tajnik ŠK 1: Darinka Dekleva

30. OSNOVNA ŠOLA VOJKE ŠMUC IZOLA
Predsednik ŠK 1: Lenčka Prelovšek
Tajnik ŠK 1: Irene Glavina

31. OSNOVNA ŠOLA LUCIJA
Predsednik ŠK 1: Jelka Pečar
Tajnik ŠK 1: Neva Strel Pletikos

32. OSNOVNA ŠOLA CIRILA KOSMAČA
Predsednik ŠK 1: Asta Vrkič
Tajnik ŠK 1: Petra Dolenc

33. OSNOVNA ŠOLA VUZENICA
Predsednik ŠK 1: Marjeta Bokan
Tajnik ŠK 1: Berta Mithans

34. II. OSNOVNA ŠOLA SLOVENJ GRADEC
Predsednik ŠK 1: Marijana Habermut
Tajnik ŠK 1: Ingrid Močnik

35. OSNOVNA ŠOLA GLOBOKO
Predsednik ŠK 1, 3: Stanka Preskar
Tajnik ŠK 1: Zdenka Bregar Umek
Tajnik ŠK 3: Nataša Plevnik

36. OSNOVNA ŠOLA KRMELJ
Predsednik ŠK 1, 3: Rado Kostrevc
Tajnik ŠK 1, 3: Gusta Mirt

37. OSNOVNA ŠOLA METLIKA
Predsednik ŠK 3: Jože Mozetič
Tajnik ŠK 3: Željka Janjac

38. OSNOVNA ŠOLA BELOKRANJSKEGA ODREDA SEMIČ
Predsednik ŠK 1: Marjeta Lipar
Tajnik ŠK 1: Bernarda Moravec

39. OSNOVNA ŠOLA II MURSKA SOBOTA
Predsednik ŠK 1: Majda Kerčmar
Predsednik ŠK 3: Ludvik Nemec
Tajnik ŠK 1: Darinka Zelko
Tajnik ŠK 3: Hilda Osterc

40. DVOJEZIČNA OSNOVNA ŠOLA GENTEROVCI
Predsednik ŠK 1: Štefan Varga
Tajnik ŠK 1: Kornelija Vargazon

41. OSNOVNA ŠOLA TURNIŠČE
Predsednik ŠK 3: Jožef Bence
Tajnik ŠK 3: Mateja Dvanajščak

42. OSNOVNA ŠOLA GORNJA RADGONA
Predsednik ŠK 1: Dušan Zagorc
Tajnik ŠK 1: Slavica Trstenjak

5.2.4 Seznam devetletnih osnovnih šol

5.2.4.1 Seznam 39 osnovnih šol, ki so bile vključene v nacionalne preizkuse znanja ob koncu 1. obdobja

Z. š.	xx	Šola	Naslov	Pošta	Ravnatelj	Tajnik	Tel. številka	Fax
1	101001	Osnovna šola Savsko naselje	Matjaževa 4	1000 Ljubljana	Olga Glaser	Ivica Drobnič	01 300-01-70,	01 300-01-80
2	101009	Osnovna šola Jožeta Moškriča	Jarška cesta 34	1000 Ljubljana	Janez Verbič	Blanka Skodlar, Irena Tomažič	01 541-61-65,	01 541-61-65
3	101019	Osnovna šola Dravlje	Klopčičeva ulica 1	1000 Ljubljana	Erna Čibej	Vesna Harej	01 507-36-16, 01 507-26-00	01 507-36-16
4	101028	Osnovna šola Toneta Čufarja	Čufarjeva ulica 11	1000 Ljubljana	Mojca Samardžija	Tanja Grünfeld	01 231-31-35,	01 231-31-56
5	101068	Osnovna šola Gabrovka	Gabrovka 30	1274 Gabrovka	Ciril Vertot	Maja Plazar	01 897-10-42,	01 897-10-42
6	101077	Osnovna šola Primoža Trubarja	Šolska ulica 11	1315 Velike Lašče	Edi Zgonc	Irena Budič Pavlič	01 788-14-10,	01 788-14-10
7	101090	Osnovna šola Dobrova	Cesta 7.maja 20	1356 Dobrova	Vilijem Kovačič	Marta Butina, Damjana Mancini	01 364-13-93,	01 641-393
8	102011	Osnovna šola Maksa Durjave	Ruška cesta 15	2000 Maribor	Sonja Hernja	Tatjana Červek	02 330-47-02,	02 330-47-02
9	102014	Osnovna šola Prežihovega Voranca	Gosposvetska cesta 10	2000 Maribor	Franc Šilec	Darinka Muraus, Zlatka Šalamon	02 234-15-50,	02 234-15-61
10	102019	Osnovna šola Tabor II	Klinetova 18	2000 Maribor	Darko Madžarac	Blaž Bevc	02 420-64-11,	02 420-64-01
11	102025	Osnovna šola Sladki vrh	Sladki vrh 8 A	2214 Sladki vrh	Zlatko Kauran	Andrej Velikonja	02 644-45-01, 02 645-57-61	02 645-57-60
12	102056	Osnovna šola Hajdina	Spodnja Hajdina 24	2288 Hajdina	Jože Lah	Irena Vodušek	02 782-57-11,	02 788-50-31
13	102073	Osnovna šola Rada Robiča	Limbuška cesta 62	2341 Limbuš	Rado Wutej	Marjeta Križaj	02 614-08-50,	02 614-08-60
14	102074	Osnovna šola Janka Glazerja	Lesjakova ulica 4	2342 Ruše	Miroslav Gomboc	Stanka Kramar, Kristina Miklić	02 661-45-51,	02 662-40-81
15	102076	Osnovna šola Kamnica	Vrbanska cesta 93	2351 Kamnica	Danilo Zagernik	Milena Cafuta, Stanislava Kaučič	02 624-08-50,	02 624-08-60
16	103003	II. Osnovna šola Celje	Ljubljanska cesta 46	3000 Celje	Igor Topole	Majda Petan	03 428-52-10,	03 428-52-20
17	103016	Osnovna šola Zreče	Šolska cesta 3	3214 Zreče	Ivan Olup	Biserka Esih	03 576-00-82,	03 576-00-82
18	103029	Osnovna šola Rogatec	Ptujska cesta 30	3252 Rogatec	Viljem Prevolšek	Zlatka Janžek	03 582-70-58,	03 582-70-58
19	103031	Osnovna šola Bistrica ob Sotli	Bistrica ob Sotli 63a	3256 Bistrica ob Sotli	Jože Uršič	Marinka Drofenik	03 800-11-00,	03 800-11-11
20	103040	Osnovna šola Šempeter v Savinjski dolini	Šolska ul. 2	3311 Šempeter v Savinj. dolini	Ivica Čretnik	Petra Stepišnik	03 703-20-50,	03 703-20-60
21	103042	Osnovna šola Polzela	Polzela 10	3313 Polzela	Olga Hočevar	Tatjana Kroflič	03 703-31-00,	03 572-01-35
22	104004	Osnovna šola Matije Čopa Kranj	Tuga Vidmarja 1	4000 Kranj	Marija Mustar	Tatjana Škrab Grašič	04 201-36-60,	04 201-36-77
23	104016	Osnovna šola Železniki	Otoki 13	4228 Železniki	Franc Rant	Marjeta Demšar	04 500-20-00,	04 500-20-17
24	104032	Osnovna šola Naklo	Glavna cesta 47	4202 Naklo	Boris Černilec	Anamarija Kejžar	04 277-01-00,	04 277-01-33
25	105006	Osnovna šola Kanal ob Soči	Gradnikova ulica 25	5213 Kanal	Franc Bukovec	Nevenka Skrt, Milka Zimic	05 398-16-00,	05 398-16-01
26	106006	Scuola elementare Pier Paolo Vergerio il vecchio	Gimnazijski trg 7	6000 Koper-Capodistria	Oleandra Dekleva	Ana Marija Vidmar	05 614-30-00,	05 614-30-21

27	106007	Osnovna šola Srečka Kosovela	Kosovelova ulica 6	6210 Sežana	Zmago Barič	Cveta Skok, Miloš Škapin	05 734-19-31,	05 734-25-94
28	106018	Osnovna šola Antona Žnideršiča	Rozmanova 25b	6250 Ilirska Bistrica	Karmen Šepec	Darinka Dekleva	05 711-02-60,	05 711-02-68
29	106030	Osnovna šola Vojke Šmuc Izola	Prešernova cesta 4	6310 Izola	Lečka Prevolšek	Irene Glavina	05 616-10-00,	05 641-84-49
30	106033	Osnovna šola Lucija	Fazan 1	6320 Portorož	Jelka Pečar	Nives Strel Pletikos	05 677-12-34,	05 677-09-87
31	106035	Osnovna šola Cirila Kosmača	Oljčna pot 24	6330 Piran	Alenka Aškerc Mikeln	Astra Vrkkič, Petra Dolenc	05 673-11-54,	05 673-11-52
32	102305	Osnovna šola Vuzenica	Mladinska ulica 3	2367 Vuzenica	Miran Kus	Marjeta Bokan, Berta Mithans	02 879-12-30,	02 879-12-31
33	102308	I. Osnovna šola Slovenj Gradec	Šercerjeva ulica 7	2380 Slovenj Gradec	Jožica Fras	Marijana Habermut, Ingrid Močnik	02 884-23-81, 02 883-84-26	02 882-17-20
34	108015	Osnovna šola Globoko	Globoko 9	8254 Globoko	Stanka Preskar	Nataša Plevnik	07 452-19-30,	07 452-19-40
35	108032	Osnovna šola Krmelj	Krmelj 104	8296 Krmelj	Rado Kostrevc	Gusta Mirt	07 818-50-25,	07 818-40-05
36	108041	Osnovna šola Belokranjskega odreda Semič	Semič 42	8333 Semič	Silva Jančan	Marjeta Lipar, Bernarda Moravec	07 306-72-35,	07 356-81-60
37	109002	Osnovna šola II Murska Sobota	Cankarjeva 91	9000 Murska Sobota	Ludvik Nemec	Hilda Osterc	02 532-10-43,	02 532-10-43
38	109013	Dvojezična OŠ Genterovci	Genterovci 8/b	9223 Dobrovnik v Prekmurju	Štefan Varga	Kornelija Vargazon	02 578-84-20,	02 578-84-20
39	109030	Osnovna šola Gornja Radgona	Prežihova 1	9250 Gornja Radgona	Dušan Zagorc	Slavica Trstenjak	02 564-31-52,	02 567-31-70

5.2.4.2 Seznam 18 osnovnih šol, ki so bile vključene v nacionalne preizkuse znanja ob koncu 3. obdobja

Z. š.	xx	Šola	Naslov	Pošta	Ravnatelj	Tajnik	Tel. številka	Fax
1	101001	Osnovna šola Savsko Naselje	Matjaževa 4	1000 Ljubljana	Olga Glaser	Ivica Drobnič	01 300-01-70	01 300-01-80
2	101066	Osnovna šola Gradec	Bevkova ulica 3	1270 Litija	Iva Slabe	Tatjana Gombač	01 898-39-53	01 898-32-00
3	101068	Osnovna šola Gabrovka	Gabrovka 30	1274 Gabrovka	Ciril Vertot	Maja Plazar	01 897-10-42	01 897-10-42
4	102011	Osnovna šola Maksa Durjave	Ruška cesta 15	2000 Maribor	Sonja Hernja	Tatjana Červek	02 330-47-02	02 330-47-02
5	102019	Osnovna šola Tabor II	Klinetova 18	2000 Maribor	Darko Madžarac	Blaž Bevc	02 420-64-11	02 420-64-01
6	102025	Osnovna šola Sladki Vrh	Sladki Vrh 8 A	2214 Sladki Vrh	Zlatko Kauran	Andrej Velikonja	02 644-45-01, 02 645-57-61	02 645-57-60
7	102056	Osnovna šola Hajdina	Spodnja Hajdina 24	2288 Hajdina	Jože Lah	Irena Vodušek	02 782-57-11	02 788-50-31
8	102073	Osnovna šola Rada Robiča	Limbuška cesta 62	2341 Limbuš	Rado Wutej	Marjeta Križaj	02 614-08-50	02 614-08-60
9	103003	II. Osnovna šola Celje	Ljubljanska cesta 46	3000 Celje	Igor Topole	Majda Petan	03 428-52-10	03 428-52-20
10	103029	Osnovna šola Rogatec	Ptujska cesta 30	3252 Rogatec	Viljem Prevolšek	Zlatka Janžek	03 582-70-58	03 582-70-58
11	103042	Osnovna šola Polzela	Polzela 10	3313 Polzela	Olga Hočevar	Tatjana Kroflič	03 703-31-00	03 572-01-35
12	104004	Osnovna šola Matije Čopa Kranj	Tuga Vidmarja 1	4000 Kranj	Marija Mustar	Tatjana Škrab Grašič	04 201-36-60	04 201-36-77
13	104032	Osnovna šola Naklo	Glavna cesta 47	4202 Naklo	Boris Černilec	Anamarija Kejžar	04 277-01-00	04 277-01-33
14	108015	Osnovna šola Globoko	Globoko 9	8254 Globoko	Stanka Preskar	Nataša Plevnik	07 452-19-30	07 452-19-40
15	108032	Osnovna šola Krmelj	Krmelj 104	8296 Krmelj	Rado Kostrevc	Gusta Mirt	07 818-50-25	07 818-40-05
16	108039	Osnovna šola Metlika	Šolska ulica 7	8330 Metlika	Jože Mozetič	Željka Janjac	07 369-11-60	07 305-84-69
17	109002	Osnovna šola II Murska Sobota	Cankarjeva 91	9000 Murska Sobota	Ludvik Nemec	Hilda Osterc	02 532-10-43	02 532-10-43
18	109015	Osnovna šola Turnišče	Prešernova ulica 2	9224 Turnišče	Jože Bence	Nežka Cigut	02 572-10-05	02 572-10-40